

## SAHİBİ

Şuurlu Öğretmenler Derneği Adına  
Hamdi SÜRÜCÜ

**SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ**  
Hüseyin YAVUZ

## YAYIN TÜRÜ

Yaygın 3 Aylık Süreli Yayın

**GENEL YAYIN YÖNETMENİ**  
Abdurrahman ERBAŞ

## EDİTÖR

Mustafa AYDIN

## YAYIN KURULU

İsmail Hakkı AKKİRAZ

Nizamettin KARS

Mecit DÖNMEZBİLEK

İbrahim DEMİRKAN

Mustafa ALKAN

Hayrullah KOLAN

Erdal BİLİR

Tacettin ÇETİNKAYA

Kemal OKUMUŞ

## TASHİH

Yusuf AYDIN

Ömer POLAT

## HUKUK DANIŞMANI

Prof. Dr. Mustafa KAMALAK

## REKLAM

Mustafa DEMİR

505 403 15 15

reklam@ogder.org

## DAĞITIM

ÖĞDER

## GRAFİK TASARIM

Sisal Medya

Söğütözü Mahallesi 2177 Sokak  
10/B Blok 135 Çankaya/Ankara

## BASKI

Semih Ofset

Büyük Sanayi 1. Cadde No:74

İskitler - ANKARA / 06060

Telefon: (0312) 341 40 75

Fax: (0312) 341 98 98

## BASIM TARİHİ

15 Kasım 2022

## YAYINCI

ÖĞ-DER Şuurlu Öğretmenler Derneği  
İktisadi İşletmesi

## YAYIN İDARE MERKEZİ

Ziyabey Cad. 1420 Sk. No: 2/1

BALGAT/ÇANKAYA/ANKARA

Tel: (0312) 286 18 83

Fax: (0312) 287 61 80

Web: www.millisuur.com

e-posta: millisuur@ogder.org

ÖĞ-DER; Şuurlu Öğretmenler Derneği yayınıdır. Yazı ve fotoğrafların tüm hakları Millî Şuur dergisine aittir. Kaynak gösterilmek suretiyle alıntı yapılabilir. Millî Şuur dergisi basın ve meslek ilkelerine uyar. Yayınlanan yazıların sorumluluğu yazarına aittir.

# Editörden

Bismillahirrahmanirrahim.

Yeniden merhaba,

Okullarda ara tatil için gün sayılıyor. Derginiz elinize geçtiğinde muhtemelen ara tatilde olacaksınız. Bakan bey uzaktan eğitim ile öğretmenlerin seminer çalışmalarını tamamlayacağını duyurdu. Uzman öğretmenlik sınavı süreci devam ediyor ve öğretmenler para için sınava girmek zorunda bırakılmaktan oldukça mutsuz. Belirsizlikler ise öğretmenlerin motivasyonunu düşürüyor. 7354 sayılı ÖMK öğretmenlerin beklentilerinin çok uzağında.

Akran zorbalığı ve uyuşturucu madde bağımlılığının artması toplumumuzu özellikle aileleri endişelendiriyor. MEB önleyici uygulama eğitimine ivedi geçmeli, yoksa vaka analizlerinden öteye geçmez tedbir namına sıralananlar.

Bir önceki bakan Ziya Selçuk'un önem verdiği "Tasarım Atölyeleri" çöp oldu. Şu anki bakan Mahmut Özer, Ziya Selçuk'un yardımcısı idi. Bu proje bakanlıkta birlikte kurgulanıyor, uygulamaya koyuluyor ardından bakan değişince bir ay sonra çöp oluyor, bunu insanın aklı almıyor! Bu tür uygulamalar toplumda endişelere neden oluyor. Eğitim iyi yönetilemiyor mu, ya da eğitimi kim/kimler yönetiyor?

Profesyonel Yaşam Koçu, Kişisel Gelişim ve NLP Uzman Eğitmeni Kadir Demirbükten tarafından verilecek sertifikalı, ÖĞ-DER üyelerine özel program "ÖĞRETMEN MESLEKİ GELİŞİM SEMİNERLERİ" önemli bir boşluğu dolduruyor.

LİDERLİK VE ÖĞRENCİ KOÇLUĞU EĞİTİMİ, DİKKATİNİ TOPLA HEDEFE ODAKLAN, SINAV HEYECANINI YEN BAŞARIYI YAKALA, HIZLI OKU, ÇABUK ALGILA, KOLAY ÖĞREN, ETKİLEYİCİ İLETİŞİM VE BEDEN DİLİ seminerleri çevrimiçi olarak Zoom Platformu üzerinden gerçekleştiriliyor.

Bu sayımız yine önemli yazılarla dopdolu,

İslam Medeniyetinin Kadim Eğitim Ocağı: Köy Odaları, Eğitim ve Başarıda Rol Model: Arkadaş Seçimi, Teknoloji Kundağındaki Gençlik, İmam Hatipler Üzerine, Bir Medeniyet Tasavvurumuz Var mı, Uzman Öğretmenlik-Baş Öğretmenlik Sürecinde Eğitim, Mimarın Dili veya Yeni "Tower Plaza" Dili, Gerçek Vatansever, Dava Adamı Kimdir, İslamcılık İslam Birliği, Kariyer Basamakları Uygulaması, Nedensiz Sevgiler, Prof. Dr. M. Esad Coşan'ın Eğitim Anlayışı Üzerine, Ümmet Bilinci, Bir Kişi de Çıkıp Demiyor ki: "Fe Eyne Tezhebûn yazıları ile sizlerle.

Mustafa AYDIN



8

## 4 Uzman Öğretmenlik Baş Öğretmenlik Sürecinde Eğitim

"Eğitim bir neslin inşa sürecidir."

## 6 Eğitim ve Başarıda Rol Model Arkadaş Seçimi

"Öğrencinin en çok samimi olduğu 5 arkadaş onun bütün hayatını etkiliyor."

## 8 Kaliteli Toplum İçin Sorumluluk Şuuru

"İnformel öğrenmelerin büyük bir kısmı gelişim dönemlerine göre farklılık göstermekle birlikte ailede gerçekleşir."

## 10 Eğitimde Doku Uyumsuzluğu

"Eğitim insana beceri kazandırmalı, bildiğini hayatında uygulayarak insanlığa hizmet etmeye vesile olmalıdır."

## 12 Kariyer Basamakları Uygulaması

"Gelen tüm tepkilere rağmen hükümet bu konuda geri adım atmadı."

## 14 Sosyal Medya Araçları: Kısa Videolar

"Ailelerin ya da eğitimcilerin kısa videoları kontrollü bir şekilde gençlere sunmaları gerekmektedir."

## 16 Teknoloji Kundağındaki Gençlik

"Ve her biri teknolojinin hâkimi saçıyor kendini, teknolojinin efendisi..."

## 18 İslam Medeniyetinin Kadim Eğitim Ocağı: Köy Odaları

"Köy odaları köyün sorunlarının görüşüldüğü idare meclisleriydi aynı zamanda."

## 20 Arapça Öğretiminin Strateji Sorunları ve Çözümleri

"Arapça öğretimi, yabancı dili öğretim işlemler dizisini koordine ederek uyarlamaktır."

## 24 Zarurat-i Diniyye

"Ne mutlu samimi Müslümanlara, ne mutlu hem dünyası ve hem de ahireti için çalışanlara."

## 26 Bir Kişi de Çıkıp Demiyor ki: "Fe Eyne Tezhebûn!"

"İlim yuvaları diye tanımladığımız liselerimiz ve üniversitelerimiz ne kadar masum?"

## 28 Mimarinin Dili veya Yeni "Tower Plaza" Dili

"Lisan ve mimari arasında elbette çok önemli bir ilişki vardır."



12



16



26



28

# içindekiler

## 32 Prof. Dr. M. Esad Coşan'ın Eğitim Anlayışı Üzerine

"Tasavvuf, ahlak ilmidir, Allah'ı Teâlâ'yı dosdoğru bilip O'na rızasına uygun, halisane kulluk etme ilmidir,"

## 36 Bir Medeniyet Tasavvurumuz Var Mı?

"Kullandığımız kelimelerin geniş ve düşünce ufkumuzu zenginleştiren anlamları var."

## 38 Modern Dünyanın Yeni Putu LGBT

"Medeniyetlerin kültürlerin zekası sanattır bundan mahrum olan toplumlar ise istemediği düşüncelere seğirci olur."

## 40 Nedensiz Sevgiler

"Çıkarsız, umarsız, bizi biz olduğumuz için sevenlerimiz de var mı acaba?"

## 42 Yeryüzünde Bir Mabet Mescid-i Aksa - 1

"Yeryüzünde kutsal beldelerden bir belde, Kudüs...Ve Kudüs'te bir mabet..."

## 44 İslamcılık Ve İslam Birliği

"Yüzyılımızda ülkemizde İslamcılığın ve İslam Birliği'nin en bilinçli ve en teşkilatçı lideri şüphesiz Prof. Dr. Necmettin Erbakan'dır."

## 48 En Azından Buğzet

"İnsanlıktan nasibini almamış İsrail yönetimleri bu barbarlıktan asla vazgeçmeyeceğe benziyor."

## 50 Erbakan'dan Öğrendik

"Dünyada ekonomik kaynak sorunu yoktur, insan ihtiraslarını tatmin etme sorunu vardır."

## 54 Gerçek Vatansever, Dava Adamı Kimdir?

"İktidar mevkiinden çekildikten sonra vatanperver misin? Fırkanız (partiniz) iktidardan düştükten sonra da memleketi sevecek misiniz?"

## 58 Hz. Ömer (r.a.)'in Ruhaniyeti İle İnsanlık Üzerine Bir Söyleşi

"İlim, üç şey için öğrenilmez ve bırakılmaz: Tartışma, övünme ve riya için ilim öğrenilmez."

## 62 Kan Ağlayan Zelo

"Kadınlara İslam'ın verdiği haklar çiğnendikçe, yeryüzünde hep ağlayacak zelolar."





## UZMAN ÖĞRETMENLİK BAŞ ÖĞRETMENLİK SÜRECİNDE EĞİTİM

**E**ğitim bir neslin inşa sürecidir. İstikbalin teminatı olacak bir neslin/gençliğin yetiştirilmesi sürecidir de denebilir.

Eğitimin belirli, sınırlı ve değişmez bir tanımı aslında yoktur. Yerli ve yabancı alanyazında (literatürde) geniş kapsamlı olarak çok çeşitli tanımlarına rastlarız.

Alanyazındaki tanımlamaları hatırlarsak;

**"Kişinin, içinde yaşadığı toplumun olumlu değerlerine göre yeteneklerinin, tutum ve davranış biçimlerinin geliştirilme sürecidir."**

"İnsan davranışında yetenek, istidat, karakter ve bilgi bakımından belli gelişmeler sağlamak amacıyla yürütülen etkiler sistemi" (Başaran, 1978; 18). "Bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir", (Ertürk, 1994; 12). "İnsanları belli amaçlara göre yetiştirme sürecidir" (Fidan, 1996; 4).

Tanımlamaların ortak paydasında yer alan hususun; bireyin bu süreçte kazandığı bilgi, beceri, tutum ve davranışların yanında; doğduğu, büyüdüğü ve yaşamakta olduğu toplumun kültürel yapısının da insanın yetişmesinde ve kişiliğinin oluşmasındaki etkenler arasında olduğuna dikkat çeker.

Bizi biz kılan değer ekseninde bakarsak; eğitim, bir neslin inşa sürecidir de diyebileceğimiz gibi, istikbalin teminatı

olacak bir neslin/gençliğin yetiştirilmesi sürecidir de denebilir...

Ortak paydada insan olmanın ana eksen olduğu bir değer kazanma, var olan potansiyelin geliştirilmesi, yaratılışın temel mantığında kendi özünün farkındalığı içerisinde, yaşadığı toplumda "emin olunan birey" olma sürecine katkı sağlama da denebilir.

Eğitim, insanın yaradılışındaki ana eksen olan; karakter yapısına, mizacına ve ahlâkî eğilimlerine uygun olan, sapma ve dejenere olma riskini gidermeye yönelik bir tekamül süreci olmalıdır...

H. Muhammed (sav) "İnsanlar, altın ve gümüş madenleri gibidir." (HM9068 İbn 1 Hanbel, II, 391) demiştir. Bu benzetmeyle hangi inanca veya kültüre mensup olurlarsa olsunlar, bütün insanların değişmez bir öze sahip olduklarına işaret eder... Allah Resulü, zaman zaman sahabeye yaptığı sohbetlerinde; insanın doğuştan gelen fitrî yapısına işaret eder ki o da ahlâktır. İnsan, Yüce Yaratıcının kendisi için takdir ettiği bu ahlâka teslim olmuştur.

Yüce Allah, "Biz insanı en güzel bir biçimde yarattık." (Tîn, 95/4.) buyururken esasen insanın mükemmelliğine işaret eder. Bir sonraki ayette; "Sonra onu aşağıların aşağısına çevirdik." (Tîn, 95/5.) derken de olgunlaşmayı tercih etmeyen insanın kendi iradesiyle düştüğü durumu dikkat çeker. Nitekim âyetin deva-

mında, inanıp faydalı eylemler sergileyenlere kesintisiz bir ödül verileceği bildirilmiştir (Tîn, 95/6). Allah (cc) insanın içine hem sakınma, hem de sapma eğilimini (takva ve fücûr) ilham etmiş, (Şems, 91/8) böylece onu hem iyiliğe hem de kötülüğe meyletme yeteneğiyle yaratmıştır.

İşte eğitim, bu noktada derin bir anlam kazanır ki; bir neslin inşa mesuliyetindeki mana derinliğine de işaret eder.

Öğretmenliğin peygamber mesleği oluşunu zaman zaman eğitimciler de bilerek veya duyumsamanın getirdiği ezber ekseninde telaffuz ederler... Literatürde geçen bir ilke olarak; değerler eğitiminin, sosyal bir öğrenme olduğuna, modellenerek kazanılması hususuna dikkat çeker.

Bu açıdan baktığımızda; Peygamberler insanın iyilik potansiyelini, şeytanî güçler ise iyilikten yüz çevirme potansiyelini harekete geçirmeye çalışırlar.

Mamafih Resûlullah şöyle buyurmaktadır: “Bakınız! Rabbim, bana öğrettiklerinden bilmediklerinizi bugün size öğretmemi emretti. O (cc) buyurdu ki: ‘Bir kula verdiğim her mal helâldir. Ben kullarımın hepsini hanîf olarak (tertemiz bir fitrat üzerine) yarattım ama şeytanlar onlara gelerek kendilerini bu dinlerinden alıp götürdüler. Benim kendilerine helâl kıldıklarımı, onlara yasakladılar...” (M7207 Müslim, Cennet, 63) Aynı şekilde, “Her doğan fitrat üzerine doğar; sonra anası ile babası onu ya Yahudi ya Nasrânî yahut Mecûsî yaparlar.” (B1385 Buhârî, Cenâiz, 92) buyuran Hz. Peygamber, insanın yaratılıştan saf ve temiz bir fitrata, ahlâka sahip olduğunu ifade ederken, onun doğuştan lânetli ve günahkâr olduğu yönündeki inancı da (Kırş. Pavlus, İbranilere Mektupları) reddetmiştir.

Resûlullah’ın (sav) insanları altın ve gümüş madenine benzettiği (M6709 Müslim, Birr, 160) bir başka hadisinde de ifade ettiği gibi; insandaki öz, tıpkı maden gibi işlenmeye muhtaçtır.

Yeryüzünde altınıyla, gümüşüyle, demiriyle, bakırıyla nasıl farklı farklı vasıflara sahip madenler mevcutsa; aynı şekilde birbirinden farklı özleri olan, çeşit çeşit karakterlere sahip insanlar mevcuttur. Nasıl ki madenler asıl değerlerini, önemlerini işlendikten sonra kazanıyorsa; insanın yaratılıştan sahip olduğu akıl, kalp, ruh ve vicdan gibi meziyetleri de ilâhî hakikatlerin ışığında, rahmet elçilerinin rehberliğinde işlenmek suretiyle değer kazanır.

Eğitim ve eğitimcilerin bu süreçteki kritik eşiğine dikkat çekmenin, mana derinliği bu noktadadır. Belki de Atatürk’ün öğretmene verdiği önem bu yüzdendir. Bu önemin bugün verilmesi gereğine de işaret etmek gerektiğini irdelemek gerekiyor mu?

Öğretmenlerin sınav kaygısı içerisinde ezber bilgiye yönelmeleri, maddi özendiricilerle sürecin mana derinliğinden kopuşun giderilmesine katkı sağlamayan bir yoğunluğun yorgunluğunda başlayacak yeni bir eğitim-öğretim süreci başladı ve devam ediyor.

**“BİR NESLİN İNŞA MESULİYETİ DAHİLİNDE”** bireye ve topluma ne kazandıracağını; “Toplam Kalite Yönetimi” ekseninde ciddi bir ÖZ DEĞERLENDİRME yapılarak, irdelenmesi gerektiğini düşünüyoruz.

“Hesaba çekilmeden önce, nefislerin hesaba çekilmesi de bir başka değer değil mi? Hatta bu konu ekseninde ciddi bir saha çalışması yapılarak, hedef kitlenin bakış açısı, memnuniyeti ve “Bu süreç sana ne kazandırdı?” soruları ekseninde veri temelli bir araştırma yapılamaz mı?

### **Bu süreçte;**

Bakanlığımızın üniversiteler ile yapılacak protokol dahilinde, öğretmenlerin kendi branşlarında yüksek lisans yapmaları sağlanamaz mıydı? Branşında yüksek lisans yapan öğretmenin “Uzman Öğretmen” olması sağlanması daha uygun olmaz mıydı?

Böyle bir uygulamada, öğretmenlerin isteği/talebi ve yapılacak protokol dahilinde istenilen dersler aracılığıyla öğretmen niteliği daha anlamlı ve katılımcı bir yönetim anlayışıyla sağlanabilecek yüksek bir motivasyon ile daha verimli olması sağlanamaz mıydı?

En azından, “Ben alanımda yüksel lisans yaptım.” niteliğim buna bağlı daha gelişti diye geliştirilecek bir algıyla, daha derin bir anlam kazandırılmaz mıydı?

Branşında yüksek lisans yapan ve “Uzman Öğretmen” olan öğretmenin, Eğitim Bilimleri (Eğitim Yönetimi / Eğitim Programları vb.) alanlarında 2. Bir “Yüksek Lisans” veya yine üniversiteler ile yapılacak protokol dayalı “Tezsiz Doktora” programı dahilinde, bir basamak yukarı düzeyde sağlanacak eğitim sonrasında “Başöğretmen” unvanı verilmesi daha anlamlı olmaz mıydı?

Unvanların salt ekonomiyle ilişkilendirilmesinin, sosyal medyada yer alan “Öğretmen Bursluluk Sınavı” eleştirilerine kapı açılmış olması, öğretmene nitelik kazandırma odaklı amacın yıpranması sürecini başlattığını düşündürüyor.

Parasal katkının bütün öğretmenlere taban aylığına bağlanarak seyyanen sağlanması, öğretmende “Bana değer veriliyor, ben önemseniyorum.” mesajını güçlendirirken, öğretmenin meslek içerisinde niteliğinin de geliştirilmesinin önemsendiği bir sürecin hayata geçirilmesinin, en azından sahada gündeme alınmasının yararlı olacağı düşüncesi ile takdirlerinize arz ederiz.



## EĞİTİM VE BAŞARIDA ROL MODEL ARKADAŞ SEÇİMİ

Özellikle “Başarıda Arkadaş Seçimi” kitabımızdan sonra gerek konferanslarda ve gerekse kitabımızı okuyan öğrenci velileriyle bir araya geldiğimizde, en çok yakındıkları konulardan biri de çocukların yanlış arkadaş seçimidir. Bundandır ki benim kitabı en çok veliler alıp çocuklarına okutuyor, yanlış arkadaştan kurtarmak için.

Arkadaş; bir işte birlikte bulunanlardan her biri, yoldaş, tanış, tanıdık, dost, ahbap, refik, yaren, sağdıç veya birbirlerine karşı sevgi ve anlayış gösteren kimselerden her biri olarak tanımlanmaktadır.

Samimiyetine güvenilen kişiler olarak

düşündüğünüzde arkadaşı, size yanlış yapmayacak ve sizi devamlı iyiye ve güzele sevk edecek kişiler olarak tanımlayacaksınız. Böyle tanımladığınız zaman da aslında samimiyetine güvenmediğiniz ve size yanlış yapan; iyiye, güzele sevk etmeyenlerin de gerçek arkadaşınız olmadığını göreceksiniz.

Arkadaş seçimi hem dünyevi hayatımızı hem de ebedi hayatımızı olumlu ya da olumsuz bir şekilde etkileyebilir.

Resulullah (S.A.V.) buyurdular ki: “Kişi dostunun dini üzeredir. Öyleyse her biriniz, kiminle dostluk kuracağına dikkat etsin.” (Ebu Davud, Edeb 19) Bu hadis, arkadaşlığın ehemmiyetine dikkat çekmektedir. O kadar ki arkadaş-

lar birbirine ciddi tesirlerde bulunabilirler. Arkadaşlık neticesinde “Din”le ifade edilen itikat, âdet, siret, ahlâk gibi hususlarda benzemeler meydana gelmektedir. Aynı zamanda başarı ve başarısızlık da sizin arkadaşlarınızın bu işlere bakış açısına bağlıdır. Bu sebeple hadisin devamında, sıkı dostluk kuracağımız kimsenin ahvalini iyice bir tetkik ve teemmülden geçirip, ondan sonra dostluğa başlamamız tavsiye buyurulmaktadır. Bu konuyu açıklayan başka bir hadiste de Resulullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: “Kişi sevdiği ile beraberdir.” Yani bir şeye ihtimam gösteren herkes istese de istemese de yaratılış icabı ona tabi olur. Kim bir kavmi veya

bir kişi ihlâsla severse o da onların zümresindendir. Hatta onların amellerini yapmamış olsa bile. Çünkü kalben yakınlık sabit olmuş olur. İyi arkadaşla, kötü arkadaşın karşılaştırmasını yapan Allah Resulü (s.a.v.), konuyla ilgili diğeri bir hadis-i şerifte ise iyi ve kötü arkadaşın insan üzerindeki etkisini güzel bir teşbihle şöyle anlatmıştır: “İyi arkadaşla kötü arkadaşın misali, misk satıcısı ile demirci körüğüne benzer. Misk satıcısından misk satın almasan bile mutlaka kokusu sana ulaşır. Demirci körüğü ya evini ya elbiseni yakar. Hiçbiri olmasa bile onun pis kokusu sana mutlaka ulaşır.” (Müslim, Birr 146)

Bir İspanyol atasözü: “Kurtla yatan ulumayı öğrenir.” derken bir Alman atasözü ise “Güvercin, kargalarla arkadaşlık yaparsa tüyleri beyaz kalır, fakat kalbi kararır.” diyerek kötü arkadaşlıkların insan hayatı üzerindeki etkisini özetlemektedirler.

İslâm mütefekkirlerinden İmam-ı Gazali de “Terbiyenin aslı ve esası, çocukları kötü arkadaşlarından korumaktır.” diyerek çocuk terbiyesinde arkadaşlığın önemine değinmiştir.

Bunlara benzer örnekler çoğaltılabilir. Başarı açısından ele aldığımızda ise çevremizde kötü arkadaş seçimi yüzünden başarıyı kaybeden, hayatı kararan, birçok kişiyle karşılaşabiliriz.

Günümüz araştırmaları başarıda; anne ve babanın, öğretmenlerin, eğitimcilerin rolünün yanı sıra arkadaş seçiminin de büyük rol oynadığını göstermektedir. Hatta ve hatta anne baba ve öğretmenlerin yoğun çabasına rağmen yanlış arkadaş seçimleri yüzünden bir türlü başarılı olamayan gençlerle karşılaşırız ya da tam tersi; anne baba, çocuğu çok fazla önemsemiyor,



## Öğrencinin en çok samimi olduğu 5 arkadaş onun bütün hayatını etkiliyor.

öğretmen ise bazen mesaiyi bitirmenin derdinde olabiliyor ama çocuğun yaptığı iyi arkadaşlık seçimi kendisine başarının kapısını aralayabiliyor. Arkadaşlarının dikkat, düzen, çalışma aşkı kendisini tetikleyebiliyor ve başarıyı yakalayabiliyor.

Öğrencinin en çok samimi olduğu 5 arkadaş onun bütün hayatını etkiliyor.

Arkadaş seçiminin öğrencinin hayatındaki önemi elbette ki çok önemlidir. Başarılı olmak için çocuğunun hayatında atması gereken önemli adımlardan bir tanesi de doğru arkadaş seçimidir. Yapılan bilimsel araştırmalar, kişinin en çok vakit geçirdiği 5 arkadaşının hayatı nasılsa, kişinin hayat kalitesinin de onların ortala-

ması olacağını göstermiştir. Onlar gibi düşünür, onlar gibi konuşur, onlar kadar kazanır ve onlar gibi yaşar. Çocuğunuzun hayatını ve başarısını da bu kriterlere göre değerlendirebilirsiniz. En sık irtibatla olduğu 5 arkadaş ne ise çocuğunuz da odur.

Bu yüzden çocuğun kendine ait birçok kriteri olsa bile en çok görüştüğü 5 arkadaşının ortak karakterleri onun yaşamını şekillendirecektir. Onun için başarılarla ve bütün hayatta; arkadaş seçimi, üzerinde ehemmiyetle durulması gereken bir konudur.

“Çocuğunuzun hayatında en çok irtibat kurduğu 5 kişi onu neye yönlendiriyor?” sorusunu kendinize sorup, ona göre hareket etmelisiniz.

Bu yüzden arkadaş seçimi çocuğun başarısı için çok önemlidir ve çocuğun hayatını olumlu ya da olumsuz etkileyebiliyor. Buna binaen anne babaların çocuğun arkadaş çevresine karşı duyarlı olması ve sık sık kontrol ederek, çocuğunun yanlış arkadaşlarla yanlışlara düşmesine engel olmaya çalışmalıdır.

Selametle kalın.



## KALİTELİ TOPLUM İÇİN SORUMLULUK ŞUURU

**K**aliteli toplumun en önemli çıktısı; Katma değeri yüksek mal ve hizmetlerdir. Mal ve hizmetlerin yüksek katma değerli olması, kaliteli bir alt yapıya ve yetişmiş” Nitelikli insan gücüne” bağlıdır. Nitelikli insan gücü; En büyük zenginlik, en zor elde edilen değer, maddi, manevi, ahlaki, kültürel, sosyal, akademik ve daha birçok farklı yönden de kaliteli birey ve toplumun ön koşuludur. Bunu iki temel yaklaşım

**“Bir insanı  
akıl yönünden  
eğitip ahlak  
yönünden ihmal  
ediyorsanız bela  
hazırlıyorsunuz  
demektir.”**

üzerinden değerlendirebiliriz.

**Birincisi;** Kaliteli bireyler yetiştirebilirsek eğer toplumda zaten kaliteli olur yani Tümevarım yöntemi. İkincisi ise; Eğer toplum kaliteli olursa karşılıklı etkileşimler sonucunda kaliteli bireylerin yetişmesi de sağlanabilir yani Tümdengelim yöntemi. Bu iki yaklaşımında bilimsel temelleri, bilimsel dayanakları vardır. Ancak bu ayrı bir çalışma konusu olduğu için bu

kadarla yetiniyoruz.

Şimdi Özelde bireysel ve genelde ise toplumsal kalitemizi nasıl arttırabiliriz. Bu kaçınılmaz bir şey. Âcizane benim kanaatim bireysel niteliğimizi nasıl yükseltirize odaklanmalıyız. Etkileşim içerisinde bulunduğumuz çevremize yansıttığımız iletiler tutarlılık içerisinde olabilirse bu etkileşimin ileri düzeyli olması beklenebilir. Bireysel gelişimin ve dolayısıyla bireysel kalitenin arttırılmasının birinci koşulu tutarlılıktır. Tutarlı kişilik söz ve eylemlerin uyumlu olmasını gerektirir. Yüksek kaliteyi yakalayabilmek için buralarda yoğun çabalar gerekebilir. Kişilik gelişimini etkileyen çokça etmen vardır. Yakın çevrenin kişilik gelişimi üzerinde ki belirleyici etkisi üzerinde detaylı bir değerlendirme yapmak istiyorum. Bireyin kaçınılmaz olarak etkisini hissettiği yakın çevresi: Ailesi, Arkadaşları, Dijital mecraları, okulu, Resmi kurumlar ve genel anlamıyla toplum... Bireyin ilk öğrenmeleri ailede gerçekleşir. O yüzden bizler aileyi okuldan bağımsız düşünmüyoruz. Aile içi ilişkiler güvenli bir şekilde gelişebilirse, kişilik gelişiminin buna paralel pozitif yönde olacağı öngörülmektedir.

İnformel öğrenmelerin büyük bir kısmı gelişim dönemlerine göre farklılık göstermekle birlikte ailede gerçekleşir. Bu gerekçeyle ailenin oluşturduğu model ve ilişki biçimi belirleyici bir etkiye sahiptir. Bilindiği gibi Formel öğrenmeler okullarda gerçekleşir. Yapılandırılmış ortamlar bu öğrenme modeli için daha elverişlidir. Zaten hem formel ve hem de informel öğrenmenin etkin gerçekleşmesi sonucunda kişilik gelişiminin de pozitif yönde olması en önemli beklentidir. Öğrenmenin en önemli koşulların-



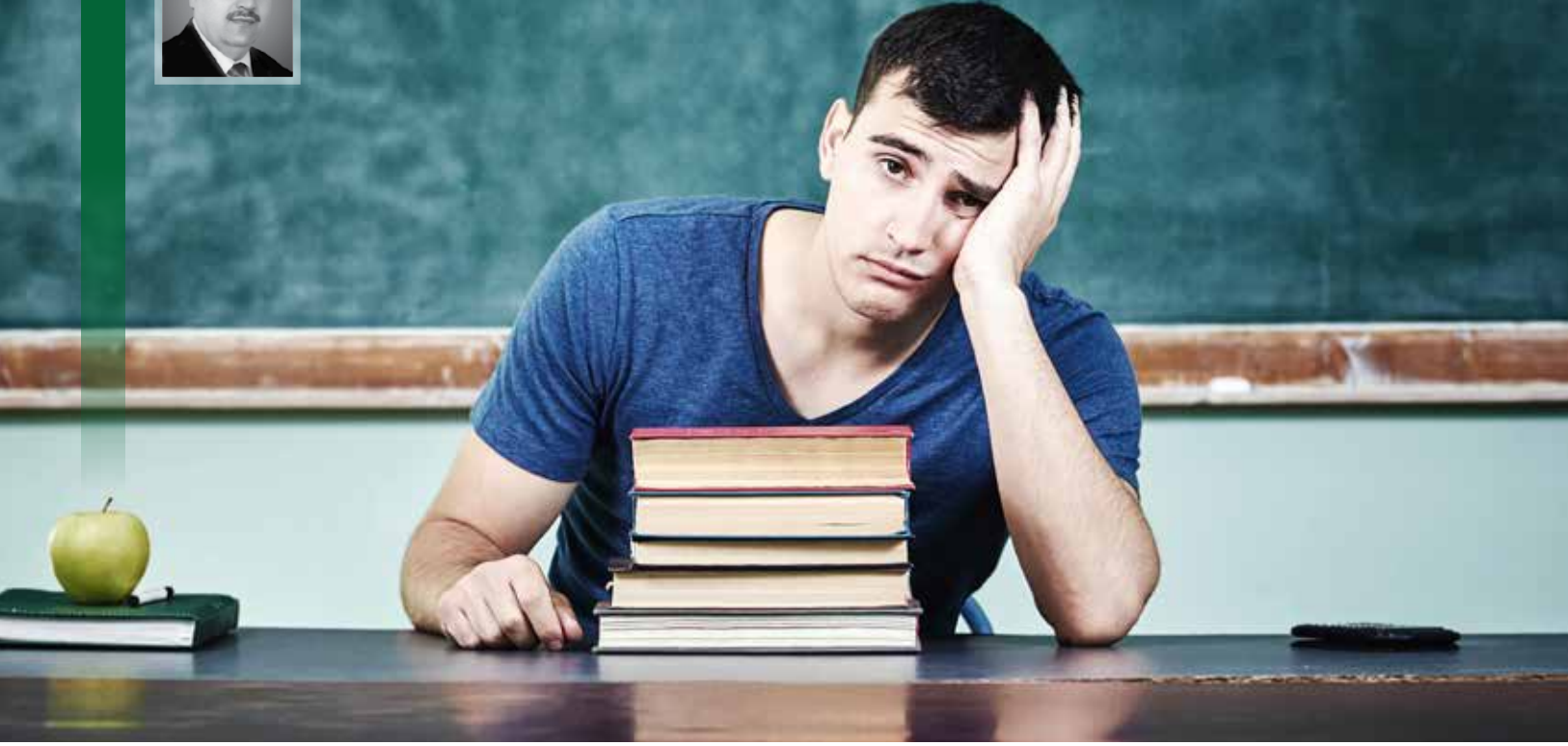
**İnformel  
öğrenmelerin büyük  
bir kısmı gelişim  
dönemlerine göre  
farklılık göstermekle  
birlikte ailede  
gerçekleşir.**

dan bir tanesi, Öğrenecek bireyin hazır bulunuşluk düzeyidir. Bireyin Hazır bulunuşluk düzeyi ne kadar yüksekse öğrenmenin gerçekleşmesi de o orandadır. Bireyin hazır bulunuşluğu yakın çevresinin verebileceği güvene dayalı katkıya bağlıdır. Bu değerlendirmelerle birlikte; Yapıp ettiklerimizin söylediklerimizden daha etkili olduğunu tespit edebiliriz. Kişilik modellerimiz uygulamalarıyla referans olmaları gerekir. Sözlü telkinler ve talimatlar belirli sıklığın üzerinde tekrarlanırsa karşı tarafta direnç oluşturabilir. Kişiler arası ilişki-

lerde direnç ve zıtlasma belirirse ilişkinin sürmesi zorlaşabilir. Oysa özellikle Çocuklar ve Ergenlerle ilişkide toleransa ve işbirliğine dayalı güvenli bir süreç modeli önerilmektedir.

Doğru modellerin kişilik gelişimine katkısı belirleyicidir. Her yaş dönemi için farklı olmakla birlikte Çocuklar ve Ergenler için en önemli modeller Anne Babalar ve Öğretmenlerdir. Anne Babalar ve öğretmenler bu yaş grupları için tutarlılıklarını ispatlamak zorundadırlar. Sözel açıklamalar yetmeyebilir. Davranışlarla bu tutum desteklenmelidir.

Eğer bir kişi doğru bir davranışı ifade ediyorsa ki bu sağlıklı insanlardan sürekli beklenen bir tutumdur. Aynı davranışı kendi yaşantısıyla ispat etmek zorundadır. Aksi durum büyük bir güvensizlik ifadesidir. Kaliteli toplum ancak bireysel farklılıklarımızı destekleyerek kaliteli, güvenli ve güvenilen bireyler olarak geliştirebilirsek ortaya çıkar.



## EĞİTİMDE DOKU UYUMSUZLUĞU

Eğitimde taklit bir topluma çare olmaz. Alışkanlık haline gelen bilinçsiz taklitçilik eğitimimize yön vermeye devam etmektedir. Eğitimde kendi var oluş değerlerimizin etkisi öne çıkartılmalıdır. Bunun ana prensibi;

**“Oku! Yaratan Rabb’inin adıyla.**

**O, insanı alaktan yarattı.**

**Oku, Rabb’in sonsuz kerem sahibidir.**

**O, insana kalemle yazı yazmayı ve bilmediğini öğretendir (Alak 1-5).”**

“Değerler olmadan eğitim, ne kadar yararlı olursa olsun, insanı daha zeki

bir şeytan yapar (CS Lewis).”

Eğitim vücuttaki organ gibidir, organ nakli için uygun şartlar gereklidir. Doku uyumsuzluğu insanın yaşamasına nasıl engel ise temelini kendi değerlerinden almayan eğitim de insanı istenilen hedefe götürmez, insanlığı hak ve adalete götürmez. Bu uyumsuzluk kangrene dönüşüp tüm bedeni tehdit edebiliyor.

Eğitimde ithal yöntemler yerine özümüze sadık kalmalıyız. Geçmişte yer yüzüne örnek olan eğitim sistemimizin zamana uyarlanması gereklidir.

Medeniyet ve ilim merkezi olan İslam toprakları Siyonizm’in oyunları ve İslam dünyasının yanlışları nedeniyle ilimden ve önderlikten uzaklaşmıştır. Yeniden o dönemleri yakalamamız gerekir. Eğitimimizin başındaki “Millî” kelimesi aslımıza dönmeye vesile olmalıdır.

### Sorunun Kaynağı

Sorun Batılı görüşlerin taklit yoluyla ülkemizde denenmesi. Bu teorilerin yerli ve milli bir görüşle harmanlanarak gücünü gelenekten alan bir bütünlük haline getirilmesi lazım. Avrupa 12.

ve 13. yüzyıldan itibaren bunu yaptı. Endülüs İslam Medeniyetini kendilerine örnek alan Avrupalılar İslam bilgi kaynaklarını kendi ülkelerine taşıdılar kendi değerleri ile harmanladılar. Daha sonra açtıkları üniversitelerde beyin takımlarını yetiştirdiler. Burada yetişenlerini başka ülkelere gönderek etkili yerlere yerleştirerek o ülkeleri kendileri için müsait alanlar haline getirdiler. İsimleri o ülkenin isimleri olan kişilerle sömürüler ve ifsatlar devam etmektedir. İyi niyetle gelenler de o çarkın içinde sonuca ulaşmış olmaları tartışma konusu haline geliyor.

Yıllarca mesleki eğitimdeki aksaklıkları dile getirdik. Bugün pansuman tedbirler bile bizi mutlu eder hale geldi ama yeterlidir diyemeyiz. Nerede yanlış yaptık diye düşündük durduk.

Bilgiyi insanlık hayrına kullanmayı öğretmek önceliklidir. Yeryüzünde teknolojinin insanları öldürmek için nasıl kullanıldığına şahitlik ediyoruz. Okullarda çocuklara ne öğrettiğimiz kadar öğretileni nerede ve nasıl kullanacaklarını öğretebilmek de önemlidir. Okumak kadar ne okuduğumuz önem arz eder.

#### **Bilgiyi Milli Beceriye Dönüştürme**

Eğitim insana beceri kazandırmalı, yön vermeli, bildiğini hayatında uygulayarak insanlığa hizmet etmeye vesile olmalıdır. Yaratılıştan gelen, fitri olarak meyilli olduğumuz gerçek değerleri gün yüzüne çıkartmamız gereklidir.

Çünkü bilgi var olanın ortaya çıkmasıdır.

Thomas Moor'e göre eğitim, öğrenmenin, bilginin, verinin, gerçeklerin, becerilerin veya becerilerin yığılması değildir – bu eğitim veya öğretmedir – daha ziyade tohum olarak gizli olanı görü-



**Eğitim insana beceri kazandırmalı, yön vermeli, bildiğini hayatında uygulayarak insanlığa hizmet etmeye vesile olmalıdır.**

nür kılmaktır. Bu da tesadüfen bulunmaz, bilginin ve öğrenmenin çilesi çekilmelidir.

Onun için Peygamberimiz, “Kim ilim tahsil etmek için bir yola girerse Allah o kişiye cennetin yolunu kolaylaştırır (Müslim, Zikir 39).” hadisi ile ilim öğrenmeyi teşvik etmiştir.

Öğrenme tesadüfen elde edilmez, şevkle aranmalı ve titizlikle ilgilenilmelidir (Abigail Adams).

İlim kalbî eğitim ile değer kazanır. Kalbî ilmi kazanan, elde ettiği bilgiyi insanlık yararına kullanır. Kalbi eğitmeden zihni eğitmek eğitim değildir (Aristo). “..... Çocuğun kalbine ne koyduğunuz önemlidir.”

(Prof Dr. Necmettin Erbakan)

#### **Öğrenme ve Öğretmeye Hazır Olmak**

Öğrenmek için öncelikle öğrenenin hazır hâle getirilmesi önemlidir. Öğreteceğimiz kişileri önce öğrenmeye hazır hâle gelmesini sağlamak gereklidir. Öğretenin de öğrenenin de amacını iyi belirlemesi gereklidir. Kendi özüne dönmenin vesile kılınması çabası temel esas olmalıdır. Bugün eğitimde bize örnek gösterilen birçok ülkede intihar vakalarının yaygın olması iyi irdelenmelidir.

Öğrenme, öğretmenin ürünü değildir. Öğrenme, öğrenenlerin faaliyetlerinin bir ürünüdür (John Holt).

İlim kendin bilmektir  
Sen kendin bilmezsin  
Ya nice okumaktır

Okumaktan mana ne  
Kişi Hak'kı bilmektir  
Çün okudun bilmezsin  
Ha bir kuru ekmektir (Yunus Emre).

Bunun için kendi değerlerine sahip bilim adamlarına ihtiyaç vardır. Farkında olmak gerek çünkü farkında olmanın gereğini; “Hiç bilenle bilmeyen bir olur mu?” (Zümer suresi, 9. ayet) ayeti ile bütünleştirmek gereklidir.



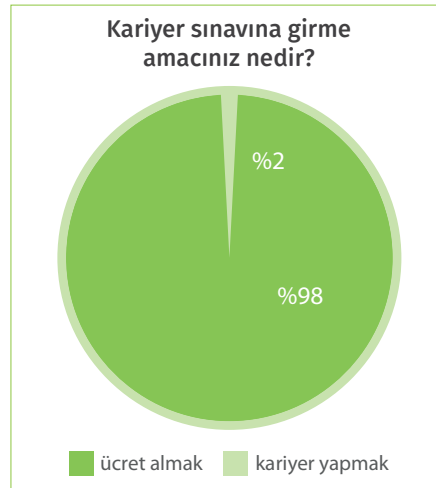
## KARİYER BASAMAKLARI UYGULAMASI

Öğretmenlerin aylardır tek gündemi var. O da kariyer basamakları sınavı. Öğretmenler bu sınava girmek istemiyor, tepkilerini göstermek için sosyal medyayı etkin kullanıyor, alanlarda eylem yapıyorlar. Eyleme katılmayan sendikalar bile bu sınava karşı olduğunu açıkladı. Yani eğitim camiasında neredeyse bu sınavı destekleyen yok diyebiliriz.

Alandan gelen tüm tepkilere rağmen hükümet bu konuda geri adım atmadı. Sınav başvuruları alındı ve şartı tutan öğretmenlerin tamamına yakını bu sınava girmek için müracaatta bulundu. Bu yüksek orandaki müracaat, öğretmenlerin yapılacak sınavı uygun gördüğü şeklinde değerlendirildi. Oysa alandaki tepkiler, böyle bir değerlendirmenin doğru olmayabileceği düşüncesini doğuruyordu.

### Öğretmenlerin bu sınava girmedeki gerçek amacı kariyer mi, ücret mi?

Eğitimde İyi Örnekler grubumuzda yaptığımız ankete katılan 8500 civarındaki öğretmenin % 98'inin (8368 kişi) bu sınava ücret almak için girdiği, % 2'sinin (154) ise kariyer amacı taşıdığı ortaya çıktı.



Neticede öğretmenlerinin derdinin kariyer değil geçim derdi olduğu, her geçen gün daha da ağırlaşan ekonomik koşullar karşısında öğretmenlerin maaşlarına yansıtacak iki bin TL üzerindeki artış için bu sınava başvurduğu bulgusu ortaya çıktı.

Siyasi makamlarca "Kariyer sınavına karşı olan az sayıda eğitimcinin sosyal medya üzerinden manipülasyon yaptıkları" yönündeki değerlendirmeler de alanda tepkiyle karşılandı. Bunun üzerine öğretmenlerin sınavın yapıp yapılmaması hususundaki kanaatlerini ölçmek amacıyla grubumuzda düzenlenen ankete 18 bine yakın öğretmen katıldı. Neticede ankete katılan öğretmenlerin %94'ünün sınav yapılmasına karşı olduğu ortaya çıktı.

Uzman ve başöğretmenlik için öngörülen sınav konusundaki kanaatler

Kaldırılсын diyenler: 16939 kişi  
Kaldırılmasın diyenler: 795 kişi



Özetle, öğretmen kariyer sınavlarına karşı çıkan ama sırf maddi yönden ihtiyaç duyduğu için sınava girmek zorunda kalan bir eğitimci kitlesi ve bu durumu kabul etmeyen bir yönetim iradesi var.

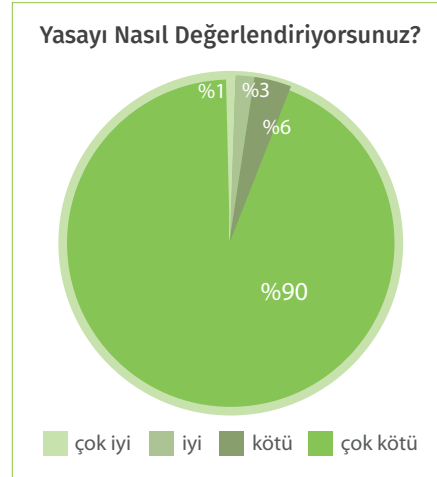
#### Sorunun Kaynağı Öğretmenlik Meslek Kanunu

Öğretmenlerin tüm yazı bilgisayar karşısında geçirmelerinin ve kariyer sınavına alınmalarının Öğretmenlik Meslek Kanunu'ndaki hükümler. Bu Kanun çıkarılırken eğitim camiasının talep ve beklentileri dikkate alınarak çıkarılsa idi böyle sorunların yaşanmasına gerek kalmazdı.

Bu yasa; öğretmenlerin özlük haklarını iyileştirecek, çalışma şartlarının zorlu olduğu bölgelerde öğretmen istihdamını ek haklarla özendirecek, mesleğin görev ve sorumluluklarını belirleyecek, ek görev, ek ders ve ücretlere dair hükümler içerecek, liyakate dayalı kariyer yapmalarını sağlayacak, meslek standartlarını ortaya koyacak, nitelikli öğretmen yetiştirilmesini ve hizmet içinde geliştirilmesini sağlayacak, adil bir atama ve nakil sistemine temel teşkil edecek, öğretmenlerin toplumsal statülerini ve saygınlığını yükseltecek ve mesleği özendirecek, öğretmenlerin şiddete karşı korunmasını sağlayacak, özel eğitim kurumlarındaki öğretmenlerin durumlarını da kapsayacak, etkin bir öğretmenlik kariyer

yer sistemi oluşturacak bir temel yasa olmalıydı.

Bu kanun tasarısının içeriğine yönelik eleştiriler yapılmaya başlandı. Bunun üzerine yasa tasarısının eğitim camiasının beklentilerini ne düzeyde karşıladığını ölçmek amacıyla likert türü bir ölçekle anket düzenledik. Ankete 3 bini aşkın eğitimci katıldı. Ankete katılanların % 90'ı Öğretmenlik Meslek Yasasının "Çok Kötü", %6'sı ise "Kötü" olduğu kanaatini taşıdığı ortaya çıktı.



Bu bulguları kamuoyu ve siyasilere paylaşıp yasa tasarısı TBMM'de görüşülürken gerekli düzenlemelerin yapılmasının elzem olduğunu dile getirdik. Birçok STK ve Meslek örgütü de benzer tekliflerde bulundular lakin önerilerimiz dikkate alınmadı.

Eğri cetvelden doğru çizgi çıkmaz. Kimsenin memnun olmadığı ve yetersiz bulduğu bir yasadan doğru uygulamaların çıkmayacağı belliydi. Sonuçta tarihimizde ilk kez Bakanlık ile öğretmenlerin bu kadar büyük çaplı karşı karşıya geldiği bir durum ortaya çıktı.

#### Bir Orta yol bulunamaz mıydı?

Öğretmenlik Meslek Kanunu ile getirilen kariyer basamakları uygulamasındaki asıl amaç öğretmenlerin maaşlarında kademeli olarak iyileştirme yapmak. Yani gerçek anlamda öğretmen için bir kariyer sistemi oluşturma derdi yok. Öğretmenler de bu durumun farkında. Mevcut durumda hangi okulda kaç öğretmenin uzman öğret-

men olduğu kimsenin umurunda değil.

Kariyer basamakları öğretmen maaşlarının artırılması için bir araç olarak kullanılması gerekirken kariyer sistemindeki sınav uygulaması ile burada araç amaca dönüşmüş durumda.

Zaten kariyer kelimesinin yapılan uygulamaya tam mana kazandıramadığı açık. Kariyer denen şey liyakate dayalıdır ve sadece bir sınavla öğretmenlerin yeterliliğini ölçmek mümkün değildir.

Diğer yandan eğitim camiasının büyük bir bölümü sınavın olmamasını, sadece yıla dayalı uzman ve başöğretmenlik sisteminin getirilmesini talep etmektedir. Her ne kadar bu talep çok iyi niyetli görünse de adı kariyer sistemi olduğu için sadece yıla dayalı uzman ve başöğretmenlik kadroların verilmesi, mesleğinde vasat olan bazı öğretmenlerin de bu unvanları alması sonucunu doğuracaktır ki bu durum kariyer algısına terstir. Zaten bazı eğitimciler de bu konudaki endişelerini dile getirerek hiç unvan verilmemesini, yıla dayalı tazminat artışı verilmesini savunmaktadırlar.

#### Çözüm nedir dersiniz?

Hem hükümeti hem de eğitim camiasını rahatlatacak bir tek çözüm görüyorum.

Biz bu sisteme kariyer sistemi demeliyiz. Uzman ve başöğretmenliği bir kariyer sistemi olmaktan çıkarıp 10. yılını dolduran öğretmenlere uzman öğretmen unvanı vermeden maaşlarında belli bir oranda iyileştirme yapmalıyız. Aynı şekilde 20. yılını dolduran öğretmenlere de Başöğretmen unvanı verilmeden maaşlarında ona denk bir iyileştirme yapmalıyız. Tabi ki bu 10 veya 20 yıllık süre değiştirilebilir. Eğitim camiasının talepleri ile devletimizin imkanları dikkate alınarak ortak bir kıstas belirlenebilir.

Unvansız iyileştirme yapılırsa aracı ortadan kaldırmış, doğrudan amacı gerçekleştirmiş oluruz ki herkeste bundan memnun kalacaktır.



## SOSYAL MEDYA ARAÇLARI: KISA VİDEOLAR

Facebook, Twitter, Instagram, TikTok, Youtube gibi sosyal medya mecralarında kısa süreli birçok uygulamanın, özellikle de 60 saniye ile sınırlı videoların yaygınlaşmasıyla birlikte bu uygulamaları kullanan gençler arasında popüler olan mecralar değişiyor. Daha önce popüler olan Facebook, yerini Instagram'a, Tiktok'a ya da Youtube Shorts gibi sosyal medya araçlarına bıraktı. Her değişimle birlikte gençlerin sosyal medya araçlarındaki geçirdikleri zaman da sürekli artmaya başladı. Günümüzde bu durum öyle bir hâl aldı ki gençler Youtube Shorts, Reels, Tiktok ya

da Giftleri ya izlemekte ya da bunlara içerik oluşturmaktadır. Kısacası gençler zamanının çoğunu kısa videolarla geçirmektedir. Örneğin üniversite öğrencilerine, "Günde kaç kısa video izliyorsunuz?" sorusu sorulduğunda, üniversite gençliğinin büyük bir çoğunluğu "Günde 50 kısa video ya da daha fazlasını izliyorum." cevabını vermiştir. Bununla birlikte elinde telefonla kısa video izleyerek uykuya dalan gençler de azımsanmayacak sayıdadır. Uyku düzeninden tutun da ruhsal anlamda birçok soruna neden olan sosyal medya araçlarındaki bu kısa videolar, özellikle zihinsel anlamda birçok

sorunu da beraberinde getirmektedir. Sözü geçen sosyal medyadaki bu kısa videolar, art arda izlenirken dikkat bozukluğuna ve kısa süreli belleğin çok çalışması sonucunda uzun süreli belleğin pasif kalmasına neden olarak öğrenme gücünün yaşanmasına neden olmaktadır. Yani Asım'ın Nesli dikkat dağınıklığının çokça rastlandığı ya da kısa süreli belleğin çokça işlemesinden kaynaklı alzheimer, hiperaktivite gibi rahatsızlıklarla karşı karşıya kalabilir. Ayrıca sosyal medya hastalıkları olarak bilinen myspace taklitçiliği, chesleepodding, crackberry, photolurking, siberhondrik, myspace taklitçiliği,

youtube narsizmi, ego sörfü ve hikikomori, RSI (tekrarlayıcı gerilme yaralanması) vb. hastalıkların yaygınlaşması, gençleri ruhsal olarak olumsuz etkilediği gibi toplum hayatına hızlı geçtiği için bu kavramların Türkçe karşılıklarını kullanmak bile zorlaşmaktadır. Bununla birlikte üniversite gençlerine “Kısa videoların sizlerde oluşturduğu olumsuzluklar nelerdir?” sorusunun cevabını sınıflandırdığımız zaman şu sonuçlar ortaya çıkmaktadır:

1. Baş ağrısı,
2. Göz yanması,
3. Dikkat dağınıklığı,
4. Tahammülsüzlük (içerikten içeriğe hızlıca geçme isteği nedeniyle),
5. Amaçsızlık (farklı içerikte videoların art arda gelmesi nedeniyle),
5. Karamsarlık,
6. Hedeften uzaklaşma,
7. Vakit kaybı,
8. İşeri erteleme,
9. İletişim kopukluğu,

Bu kısa videoların gençler üzerinde oluşturduğu “mükemmel olma odaklı” algısıyla gençlerin kendilerini beğenmemesine ve öz güven sorunlarını yaşamasına neden olmaktadır. Sürekli aktif olan ve kısa bir sürede birçok videonun izlemesine imkân tanıyan Instagram, Tiktok, Youtube Shorts vb. sosyal medya araçları, gençlerin dikkat süresini azaltmakta, öğrenme gücüne temel oluşturmakta ve hafıza sorunlarına neden olabilmektedir. Bununla birlikte, günümüz dünyasında teknoloji ve benzeri gelişmeleri haya-



**Ailelerin ya da eğitimcilerin kontrollü bir şekilde denetlenmiş kısa videoları kendi çocuklarına ya da gençlerine sunmaları gerekmektedir.**

tın gerçeği olarak kabul etmek gerekir. Ancak kısa süreli birçok uygulamanın insan hayatına çok hızlı girmesiyle ifade edilen sorunlara karşı alınabilecek önlemler de bir noktadan sonra imkânsız hâle gelmektedir. Sosyal medya araçlarındaki kısa süreli videolardan dolayı ailelerin çocuklarına söz geçirememeleri ve bundan dolayı çocukları kendi hallerine bıraktıkları görülmektedir. Bu durum, çocukların kendi içine kapanmasına, onlarda dikkat eksikliğine yol açabilmektedir.

Ailelerin “huzursuzluk çıkmasın” anlayışıyla konuyu uzatmamaya çalışması, gençleri yalnızlaştırmakta ve onları sosyal medya kullanımına itmektedir. Böylesi durumlarda gençlerle endişelerimizi paylaşıp onlara, kendilerini

merak etmemizden daha doğal bir şey olamadığını anlatmak yararlı olabilir. Bu durumun bir sonucu olarak elindeki telefonu dışında her şeye kayıtsız olan, uzun dönemli plan yapamayan, sürekli eşya kaybeden, sorumluluk alamayan birçok genç yetişmektedir. Dikkatini toplamayan, odaklanma sorunu yaşayan ve kendisini işine veremeyen gençler, vurdumduymaz, umursamaz, hiçbir şeyle mutlu olmayan, sürekli eğlence ve zevk peşinde koşan bir toplumun oluşmasına zemin oluşturmaktadır.

Beynin çeşitli bölgelerinin gelişimini olumsuz etkileyen ilgili sosyal medya araçları, özellikle zihinsel gelişimin aktif olduğu genç yaştaki bireyler üzerinde ciddi tehlikelere sahip olabilmektedir. Millî şuurdan ya da değerlerden yoksun olan birçok kısa video (örneğin LGBT özendirici videolar) gençleri zihinsel anlamda etkilediği gibi toplumsal düzeni de olumsuz etkilemektedir. Bu durum, toplumun kendi hafızasını kaybetmesine neden olmakta ve tekdüze bir toplum inşasına temel hazırlamaktadır. Millî şuura uymayan paylaşımlar ve davranışlar; bu paylaşımlar ve davranışların arka planındaki materyalist dünya anlayışı toplumdaki gençler arasında nefret olgusunun oluşmasına da neden olabilmektedir. Bu nedenle ailelerin ya da eğitimcilerin kontrollü bir şekilde denetlenmiş kısa videoları kendi çocuklarına ya da gençlerine sunmaları gerekmektedir. Yoksa akıllı telefonda izletilen Peppa Pig ile geçen bebeklik, yerini LGBT'nin meşru kabul edildiği ya da millî ve manevi değerlerden uzak türlü kısa videoların sıkça rastlandığı Youtube Shortslarla, Reelslerle ya da Tiktoklarla yetişen bir



## TEKNOLOJİ KUNDAĞINDAKİ GENÇLİK

Çağımızın en büyük gücü olarak tanımlanan teknoloji, aslında sadece iki tarafı değil, her tarafı keskin bir kılıç gibi. Bu ilk cümlemizden anlaşıldığı gibi teknolojinin her yer ve platformda anlatıla gelen faydalarından bahsetmeyeceğiz. Çünkü bu yazımızda hedeflediğimiz şey, teknoloji denilen gerçeğin gençlere olan etkisi, kullanımıyla alakalı bir öz eleştiri... İyisiyle kötüsüyle ele alındığında, kâr zarar hesabı yapıldığında kafaların epey karıştığı bir konu çünkü.

Evet, onlar iyisiyle kötüsüyle teknolojinin içine doğdular, doğru. Evet, ebeveynlerinden hatta öğretmenlerinden bile daha iyi teknolojik aletlere hâkimler, bu da doğru. Doğru olan bir şey daha var ki o da bu gençler tıpkı sosyal medya köleleri olmuş ebeveynleri gibi önceden tasarlanmış taklit veya özentî hayatlar yaşıyorlar. Kurgulanmış düşünce yapıları çerçevesinde dolaşıyorlar. Bombardıman şeklindeki reklamlarla programlanmış tüketiciler ola-

rak hayatlarını sürdürüyorlar. Birbirinin aynısı kopu duygular yaşıyorlar. Bulaşıcı hastalık gibi yayılan ne i-düğü belirsiz kelimeler kullanmayı önemli bir şey olarak görüyorlar. Oyunların başında tek noktaya, yani ekranlara kilitlenmiş zombi hayatı sürüyorlar. Mutluluğu, teknolojik nimetlerden alabildiğine yararlanınca tadacaklarına inanıyorlar.

Ve her biri teknolojinin hâkimi sayıyor kendini, teknolojinin efendisi... Böylece nimetlerinden faydalanırken külfet ve negatifliklerini de beraberrinde özümstediklerini fark etmiyorlar. Üstelik teknoloji deyince sadece ellerindeki cep telefonları, tabletleri ve bilgisayarları geliyor akıllarına.

Sosyal medya bağımlılıkları yaşıyorlar. Kolay para kazanma fikri empoze edilmiş beyinleriyle; fikri sabit olarak "youtuber" veya "tiktok" olma, Sosyal medya fenomenliği, instagraminfluencer'lığı hayalleri kuruyorlar.

Çok büyük bir kesimi de teknoloji

ürünü sosyal medyayı ya beğeni ya da linç üzerinden kullanıyor. Buna pek de yarar penceresinden bakıyorlar denemez. Üstelik sosyal medya devleri teknolojiyi kullanıcılarının gelişmesi için değil tahrip olması için işletiyor. [1]

Anlık yaşam felsefesi, gençlerimize teknoloji köprüsünden akıyor; kendine has konuşma stilini getirdiği gibi kendisine has düşünme biçimini de oluşturmuş durumda.

Bu arada, kanaatimizce iki şeyin birbirinden ayrılması gerekiyor: Gençleri teknoloji bağımlısı mı yoksa internet bağımlısı mı kabul edeceğiz? Genç kuşaklar açısından bu iki şeyin tahlilinin yapıp ona göre tedbir alınması yahut önünün açılması, sorumluluk sahibi idealist yöneticileri bekliyor.

Genç kuşaklar açısından bu alan öyle denetimsiz ki sadece yarar penceresinden bakıp onları bu gelişmenin kucağına atmak, en az kör eleştiri ile yarar ve nimetlerinden uzak tutmak

kadar hatalı. Bu nedenle iki şeyin ayrıldını yapmak önemli. Ne için kullanıldığının irdelenmesi gerekli.

Genç birey teknolojiyi bilgi, görgü, kültür, düşünce, akletme, inanç gibi becerilerini geliştirmek; insan olarak, kalite olarak yükselmek için mi kullanıyor, yoksa haz kültürüne dayalı eğlence amacına dönük vakit tüketmek için mi? Sanırsanız bu soruya ilerlemek, kendini yükseltmek için diyenlerin sayısı yok denecek kadar az olacaktır.

Nitekim uzmanlar, teknolojinin kötüye kullanımını; teknoloji araçlarını kullanma sonucunda bireyin fiziksel, psikolojik, sosyal ve zihinsel gelişiminin zarar görmesi şeklinde tanımlıyor. Yani bireyin teknolojik araçları doğru olmayan şekilde kullanması sonucu, gelişiminin olması gerektiği gibi ilerleyememesi ya da mevcut bulunduğu durumdan geriye doğru gitmesi, gelişimsel kazançlarını kaybetmeye, yaşına özgü gelişim görevlerini yerine getirmeye başlaması şeklinde açıklıyor.

"Ben deistim, ben ateistim" sözleri havalarda uçuşuyor. Oynadıkları oyun içeriklerinde, inançlarının altına onlar fark etmeden dinamit yerleştiriliyor.

Sonra nereden aldıklarını bilmeden kendi fikirleri imiş gibi sarsılmış inançlarının ifadesi, dillerinden kelimeler şeklinde dökülüyor. Dini olan ne varsa ona karşı (önemli bir kısmında dindarlık söylemini kişisel çıkarları için kullanan siyasilerin sebep olduğu) red ve isyan, protest kişilik olarak hal ve hareketlerine yansıyor ve bu konuda maalessiz üzümler üzümler baka baka kararıyor.

#### **Gençlik açısından teknolojinin kötüye kullanımı:**

"Fiziksel, psikolojik, sosyal ve zihinsel gelişim" başlıkları altında olduğu

**Ve her biri  
teknolojinin hâkimi  
sayıyor kendini,  
teknolojinin  
efendisi...**

düşünüyor. Peki ya duygusal gelişimleri, manevi gelişimleri ne olacak? Bu açılarda teknolojinin kötüye kullanımı söz konusu değil mi? Demeye çalıştığımız şey şu ki: bu konu enine boyuna her deliği, her yönüyle ele alınıp; makul, mantıklı ve katolik yasakları gibi yasaklar içermeyen çözümler üretilmesini bekliyoruz.

#### **Teknoloji bağımlılığının alt grupları ise;**

İnternet bağımlılığı, online kumar, online cinsellik, online alışveriş bağımlılığı, online gezinti, aşırı sosyal medya kullanımı, ölçsüz ekran kullanımı, uzun süreli dijital oyun oynama, mobil cihazın sürekli ve yanlış kullanımı problemleri olarak sıralanıyor. Bütün bunlar teknolojinin negatifleri olarak körpe beyinlere yansıyor teknoloji ve internetin yararlarını gölgeliyor hatta bazen faydalarını örtebiliyor veya negatifiyor.

#### **Peki, ne yapılmalı?**

Yapılacak iş belli: Kendi bünyemize, örf- âdet-kültürümüze hatta inançlarımıza uygun şekilde teknolojinin zararlarının filtrelenmesi ve kendi arındırılmış sosyal medyamızın acilen oluşturulması. Sosyal medya yasalarının sansür için değil neslimizin korunması, zarara uğramadan internet kul-

lanımına yönelik çıkartılması.

Eğitimde örneklik anlamında Finlandiya modelini konuşabiliyorsak, gençleri ve çocukları teknolojinin zararlarından (kendi ülkesi açısından) alabildiğine koruyarak yararlandırmasında da Çin'i örnek alabiliriz diye düşünüyorum. Çünkü mevcut durumda dümende başkasının olduğu; başkasına ait, rotası bambaşka bir gemiden bizim hedefimize varmasını bekliyoruz.

Bu arada, gençlerde bariz şekilde daha fazla olsa da her insan açısından üç ihtiyacın öne çıktığı biliniyor. "Bu ihtiyaçlar: enerjisini sağlıklı bir şekilde açığa çıkarmak, kendisini gösterebilmek, ifade edebilmek ve akranlarıyla sosyalleşebilmek" şeklinde özetleniyor. Bu durumda onların enerjilerini sağlıklı şekilde ortaya çıkarmaları, kendilerini doğru ve rahat şekilde tehlikesiz ifade edip gösterebilmeleri, zarar görmeyecekleri biçimde de akranlarıyla sosyalleşebilmelerini temin etmek gerekiyor.

Bütün bunların sonucunda "Ben Kimim?" sorusuna cevap bulmuş, kimliği oturmuş, başta yaşlılarıyla olmak üzere her yaştan fert ile sağlıklı iletişim kurabilen; yarar/zarar, doğru/yanlış, güzel/çirkin, adalet/zulüm ayrımını yapabildiğinden kontrol ve hâkimiyet çerçevesindeki güce sahip; ümit ve mutluluk sahibi fertler haline gelmelerinin temini için, teknolojinin nimetlerinden, zararlarından bağımsız olarak yararlanmak gerekiyor.

Bu sayılanların temini ise ebetteki her mevkiden sorumlu, vicdanlı, akliselim, makul, mantıklı kişilerin konsensüsünü gerektiriyor.

Bunu başardığımız gün, gençliğimiz-geleceğimizin sarmalandığı kundağından koza misali uçarak çıkacağı ümidi bize el sallıyor. Vesselam...



## İSLAM MEDENİYETİNİN KADİM EĞİTİM OCAĞI: KÖY ODALARI

**O**smanlı devri ve Cumhuriyetin ilk dönemlerinde örgün eğitim kurumlarının azlığı ve nüfusun yüzde seksene yakın önemli bir bölümünün köylerde yaşıyor olması nedeniyle, eğitimin yaygın bir şekilde verildiği çok önemli bir mekândır köy odaları. Bu dönemlerde sanayileşme ve buna paralel olarak şehirleşmenin çok az olduğu Anadolu coğrafyasında 20. yüzyılın ikinci dönemine kadar, toplumun önemli çoğunluğu tarım ve hayvancılıkla uğraşıyor olması nedeniyle köylerde yaşamaktaydı. Okuma-yazma oranının düşük olduğu bu dönemlerde eğitim, bilgi ve kültür sözlü olarak aktarılıyor, tevatür yoluyla nesilden nesile intikal ediyordu. Böylesi bir dönemde yaygın eğitim için en uygun mekân, elbette köy odaları idi. Köyde maddi durumu iyi olanların hizmetini üstlendiği bu odalar sosyal bir mekân olmanın yanında aynı zamanda çocuk ve gençlerin eğitildiği birer özgün kurumdu.

Köy odalarının kendine has özel kuralları bulunur ve bunlara titizlikle uyulurdu. Oturma düzeninden sohbet adabına, hizmetten ikrama kadar yerleşmiş kurallar, Anadolu'nun dört bir yanında yıllarca değişmeden devam etti. Odanın en üst tarafında yaşça en büyük olanlar oturur ve yaş durumuna göre geriye doğru sıralama yapılır ve en sonda minderlerin üzerinde diz çökerek oturan çocuklar yer alırdı. Sohbetlerin konusunu yaşlılar belirler ve sohbeti onlar yönetirlerdi. Dini konuların ağırlıklı ele alındığı sohbetlerde, hatıralar ve hikâyelerle konu zenginleştirilir çocuk ve gençler için ilginç hale getirilirdi. Çeşitli cenk kitaplarının da okunduğu sohbetlerde; Battalgazi, Zaloğlu Rüstem ve Hazreti Ali (R.A.)'nin savaş hikâyeleriyle kahramanlık, fedakârlık, cesaret, doğruluk, dürüstlük, yardımlaşma ve dayanışmanın önemi üzerinde durulur; gençler bu şuurla yetiştirilir, şehitlik ve gazilik sevdası gönüllere yerleştirilmek suretiyle askerliğe hazırlanırlardı. Büyüklere

gösterilmesi gereken saygıyı ve onlara adaba uygun bir şekilde hizmet etmeyi odalarda öğrenen gençler, bu özgün mekânlarda özenle yetiştirilirdi. Su isteyen bir büyüğüne ne şekilde suyu ikram edeceğini köy odasında öğrenen çocuk veya genç, ömrü boyunca bu alışkanlığını devam ettirirdi. Su bardak veya tasla ikram edildikten sonra içilip bitirilinceye kadar hürmetle ayakta beklenir ve aynı şekilde boş kap geri alınırken büyüklerin iltifat ve duasına mazhar olunurdu. "Su gibi aziz olasin" ya da "Su gibi ömrün uzun olsun" duaları çok yapılırdı. Akrabalık bağı olsun ya da olmasın büyükler, ağabey, emmi, dayı, teyze, abla ve hala gibi unvanlarla çağrılır, köydeki büyüklerle küçükler arasında kuvvetli bir saygı ve sevgi köprüsü bulunurdu.

Köy odaları köyün sorunlarının görüşüldüğü idare meclisleriydi aynı zamanda. Köyün ortak kullandığı veya köyün ortak malı olan; cami, mektep, yol, köprü, mera, yayla, baltalık, harman, değirmen ve bezirhane gibi yerlerin varsa sorunları veya kullanımları konusundaki kurallar görüşülür, karara bağlanırdı. Köylerdeki işlerin bitirilmesi için olmazsa olmaz ımece de yine genellikle köy odasındaki toplantılarda belirlenir, özellikle işlerini bitirme konusunda sıkıntı yaşayanlara kimin ne zaman yardıma gideceği karara bağlanırdı. Küslerin barıştırıldığı en uygun mekânlardır köy odaları aynı zamanda. Köylüler arasında bazı anlaşmazlıklar veya tartışmalar nedeniyle meydana gelen küslükler ve kırılganlıklar, önceden büyüklere haber verilir ve taraflar köy odasına davet edilerek burada dinlenir, sonra da nasihatler yapılır ve araları sulh edilirdi. Köy odaları yardımlaşma ve dayanışmanın da merkezi idi. Maddi durumu zayıf ya da herhangi bir zarara uğramış olanlar için, onların bulunmadığı bir toplantı yapılarak, gerekli yardımlar toplanır ve usulüne uygun bir şekilde mağdurlara ulaştırılırdı.

Köye gelen misafirleri ağırlamak için de en ideal mekândır köy odaları. Köye gelen yolcu, çerçi, kalaycı, berber, düğün için gelen misafir ve çalgıcı, hallaç, nalbant, sağlıkçı, tahsil-dar, amele ve ustalar burada ağırlanır, gerekli ikram ve hizmette kusur edilmezdi. Ayrıca misafirlerin varsa binekleri de köylülerin ahırlarına çekilerek yemlenir ve sulanırdı. Evlerde özenle pişirilen yemekler sinilerle odaya gönderilir, misafir sayısına göre yatak yorgan takviyesi yapılırdı. Misafirin, yolcunun her zaman gelebileceği ihtimaline karşılık köy kadınları her zaman hazırlıklı olur; yumurta, tereyağı, bal, kavurma, kaymak ve mevsimine göre yaş ve kuru gıdalar bir köşede sürekli muhafaza edilirdi. Tarla, bağ ve bahçelerden elde edilen tüm mahsul ile evde hazırlanan yiyeceklerden misafirlerin payı ayrı-lırdı. Çünkü yarım asır öncesine kadar köy hayatında misafire ikram, tazim ve hürmet had safhada idi. Misafirin banyo ihtiyacı için de gerekli tedbirle-rin alındığı odalarda, ayrıca rahat bir şekilde abdest alıp namazını kılması için de tüm ihtiyaçlar odaya konurdu. Bununla ilgili bazı köylerin misafir oda-sına asılı levhaların birindeki sözler çok dikkat çekicidir:

Ey misafir! Kıl namazın kible bu canibdedir.  
İşte leğen işte ibrik işte peşkir iptedir.  
Bize gelen her misafir ekmek ile aş yesin.  
Ger namazın kılmaz ise toprak ile taş yesin.  
Âkil isen kıl namazın çünkü saadet tacıdır.  
Sen namazı şöyle bil ki mü'minin miracıdır.

Din eğitiminin genelde sözlü olarak verildiği köy hayatında çocuklara dini öğretiler sırasıyla ezberletilir ve tekrar ettiri-lirdi. İmanın, İslam'ın, abdest ve namazın şart ve rükünleri unutulmayacak kalıplarla kolaylaştırılırdı. Mesela:

“- İslam'ın şartı kaç?

-Beş.

-Söyle bakalım.

-Savm u salât, hacc u zekat, kelime-i şehadet getirmek.

-Getir bakalım.

-Eşhedü enlâ ilahe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abduhu ve Resulüh.

-Maşallah, aferin oğluma!” diye bu şekildeki diyaloglarla tekrar yaptırılır ve çocuklar sözlü olarak ve bazen de küçük hediyelerle ödüllendirilirdi.

Namaz eğitiminin çok küçük yaşlarda hem ailede hem de cami ve köy odalarında verildiği bu dönemlerde namaz kıl-mamak çok büyük bir kusur olarak kabul edilir ve bu konuda ihmali olanlar sıkça uyarılırdı. Hatta büyüklerden dinledi-

ğime göre; bir köyde namaz kılmayan birinin olduğunu işiten molla ya da hocalar, komşu köylerden oraya giderek bu bey-namazı uyarır ve namazını kılması için telkinde bulunurdu. “Bir beynamazın yedi köye zararı vardır.” deyimi de namaz kılmamanın ne denli büyük bir felaket olduğunu anlatmak için sarf edilmiş güzel bir söz olarak zihinlerde yer almıştır.

Köydeki yaygın eğitimle ilgili kız çocukları ve genç kızların eğitimini de özellikle neneler üstlenir, bu konuda anne-lere büyük bir destek verirlerdi. Nenelerin anlattığı hikâye ve masallardan ders ve ibretler çıkartılarak zihnin bir kena-rına not edilirdi. Onların geniş ve derin tecrübeleri sayesinde kız çocukları kısa zamanda hayatın ve tüm uğraşla-rın doğrularını öğrenirlerdi. Kur'an ve din eğitimi konusunda kız çocukları fır-sat oldukça hanım hocalara gönderi-lirdi. Ekmek ve yemek yapmak, bebek-lere bakmak, evi temizlemek, hayvan-ları sağmak; yoğurt, peynir ve tereyağı yapmak, kış yiyeceklerini hazırlamak gibi konularda kız çocukları bizzat işin içine sokularak, basit görevler verilir ve eğitilirlerdi. Köy hayatının gereği olan, bütün aile fertlerinin tüm işlere kat-

kıda bulunması zorunluluğu nedeniyle, erkek ve kız çocuk-ları aldıkları sorumluluklarla kısa zamanda olgunlaşır, hayatı öğrenmiş olurlardı.

Cumhuriyet döneminin ilk dönemlerinde köylere okulların açılması ve okullarda verilen “çağdaş eğitim” çocuk ve genç-leri kısmen köy odalarındaki eğitimden uzaklaştırsa da köy odalarına en büyük darbeyi 1960 ve 70'li yıllarda köylerde açılan kahvehaneler vurdu. Köylerde açılan kahvehanelerde çeşitli oyunların oynatılması ve gençlerin bunlarla zaman geçirmesiyle kadim kültürden hızlıca uzaklaşmalar başladı. Kahvehanelerdeki çeşitli oyunlara kendini kaptıran gençler, maalesef büyüklerin güzel sohbetlerini dinleyemez ve tecrü-belerinden yararlanamaz hale geldi. Kahvehanelerin ardın-dan 1980'li yıllarda köylere giren televizyon da hem köy oda-larına, hem de köydeki kadim kültüre önemli darbeler indirdi. Televizyon, kendi milli kültürümüzden ziyade Batı kültürü-nün ağırlıkla yer aldığı yayınlarıyla insanımızı özünden uzak-laştırmada önemli bir rol oynadı. Kur'an ve sünnet kaynaklı şehir ve köy hayatı, yerini Batı hayatına terk ederken; ülkede siyasi kaos, anarşi, terör, ekonomik kriz, ahlaki erozyon ve sos-yal bunalımlar gündem oldu ve halen doğrular ve güzellikler değil bu konular konuşulmaya devam ediyor. İlim, irfan, ahlak ve erdemin giderek seviye kaybettiği günümüzde maalesef nüfusumuzun önemli bir bölümünün yaşadığı büyük şehir-lerde orta yaştakiler ve gençler tarafından “Köy odası kül-türü” artık birer belgesel olarak izlenmekteyken, yaşlıların da gönüllerinde özlem duyulan birer hatıra olarak kaldı.

**Köy odaları köyün sorunlarının görüşüldüğü idare meclisleriydi aynı zamanda.**



## ARAPÇA ÖĞRETİMİNİN STRATEJİ SORUNLARI VE ÇÖZÜMLERİ

**K**üreselleşme bilgiye ulaşmayı kolaylaştırır da karmaşık ve kirliliği bilgi yığınları arasında gerekli ve işe yarayanı seçebilme, yüksek nitelikli strateji ve yöntem bilim donanımı gerektirmektedir. Bu ise Arapça öğretiminin bilimsel, teknolojik ve akademik tekniklerle yönetme, zamanı etkin kullanma, neyin öncelikli ve nasıl öğretilip öğrenileceği becerisini kazandıran stratejilere özel önem kazandırmıştır. Neredeyse her dört yılda çıg gibi hacmi ikiye katlama hızıyla büyüyen bilginin öğretime yön veren metodoloji, en aktif rolü öğrenciye yükler, bilgiyi eyleme dönüştürür, dili yaşayarak ve iletişimde kullanarak öğretime yönelmiştir. Dilin dinamik kullanımıyla hızlı kavrama, güçlü dikkat, aktif bellek, eleştirel ve analitik düşünme, problem çözme, vaka analizi, hızlı ve isabetli karar verme, bilgiyi uygulama ve çözüm odaklı düşünerek etkin öğrenme gibi zihinsel yetenekler bütüncül geliştirir. Bu yeteneklerle öğrenci her bilgiyi süzer, bilgi kodlarını özümseyerek yorumlar ve kendi birikimiyle eşleştirerek kalıcı öğrenir.

Öğrenci hep öğretimin odağındadır ve öğretmen rehberliğinde görsel, işitsel yaşantılar, araç-gereç ve metodolojik desteklerle üstün başarıyla öğrenir.

Arapça öğretim stratejileri, henüz öğretim-öğrenim eylemi başlamadan belirlenen, hedefe ulaşmayı sağlayan, uygulanacak yöntemler ve tutulacak yolları belirleme sanatıdır. Engin bir metodoloji bilgisi gerektiren Arapça öğretim stratejisi, öğretim-öğrenim eylemi içinde karşılaşılabilecek temel sorunları ortaya çıkımadan önler. Çünkü stratejiler öğretim-öğrenim eyleminin hedefe ulaşması için öğretenden, öğrenen ve metodoloji gücünü en uygun biçimde kullanmayı zirveye çıkararak sanatsal nitelik halini alır. Bu açıdan strateji, öğretim-öğrenim eylemini baştan sonuna kadar derin bir analiz sürecidir. Her aşamada kullanılacak olan yaklaşım, yöntem, teknik, taktik, her tür araç ve gereçlerin işlevlerini ve sonuçlarını önceden tespit eden bir düşünme sistemiyle hayata geçirilir. Öğretimi her birimiyle stratejik düşünce, mantık ilkeleri ve idrak ilişkileri üzerine kurarak sistemi

düzenli ve kararlı işletir.

Arapça öğretmeni; tüm yeni tekniklere açık, bilginin elzemini lüzumlusundan ayıklayan, kuralları sorgulayarak uygulayan, iletişimsel öğrenen, bilgileri içselleştirip kişisel değere çeviren ve kendi öğreniminden sorumlu öğrenci yetiştirince başarılı olur. Her öğrenim alanında devasa büyük ve baş döndürücü hızla gelişen bilgi ve dil teknolojileri yeteneğini geliştirir, birikimini sürekli artırarak, hep daha iyileştirmeye başarılı öğrenciler yetiştirir. Metodoloji çağı denilen son çeyrek asrın gereklerine ayak uydurur, asla bilgi ve teknoloji kullanım zafiyeti yaşamaz. Öğretimi gelişim ve değişimlerden geri bırakmadan öğrenciyi her yönden yetkin yetiştirir. Geleneksel Arapça öğretimin teraküm etmiş müzmin problemleriyle uğraşma, kısır tartışma ve zorlama öğretim-öğrenim çabalarından uzak durur.

Asırlardır “usulsüz vusul olmaz” esrarlı deyişle tanımlanan Arapça öğretiminin kod problemleri hep metodoloji etrafında kümelenir. Öyle ki Küfe,

Basra, Bağdat, Kahire ve diğer birçok ekolün ortaya çıkış nedeninin öğretim usullerini iyileştirme ve çözüm çabaları olduğu söy-lenebilir. İlk dönemlerde yapılan Arapça derlenme çalışmaları, sonraları farklı ekollerin ortaya çıkışı, mufassal, muhtasar, şerh, haşiye ve elfiye türünde nazma çekilen pek çok nahiv kitabı usul ve vusul çabalarının bir tezahürüdür. Günümüzde Arapça öğretim metodolojisi şeklinde ifade-sini bulan “usulsüz vusul olmaz” prob-lemi, Arapça öğretim tarihinde hep yaşanan bir prob-lemdir. Bu kronik problemin çözümü ancak öğretmene, çağdaş Arapça öğretim metodoloji liya-ka-ti kazandırarak çözülebileceği için konuya özel önem verilmesi zorunlu ve başarılı öğretimin tek aracıdır.

Arapça öğretimi, yabancı dili öğre-tim işlemler dizisini koordine ederek uyarlamaktır. Bu ise öğretim ve ögre-nim konusu Arapça gramer ve iletişim sistemini derinliğine bilmeyi gerekti-rir. Çünkü Arapça öğrenme, Arap top-lumunun dil varlığını kavrama, sistemi üretimsel kullanma, ileti-şim kontekst ve araçları algılama kapasitesi edinme işlemler dizisinin ürünüdür. Öğrenim süre-cinde dilbilgisi, sesbilgisi, anlam bilgisi ve iletişim kontekstinde kulla-nılabilen geniş bir kelime dağarcığını kapsayan pek çok becerilere gerek var-dır. Arapça cümleleri üreten bilinçaltı kurallar dizisi, dilbilgisi öğreniminde edinilmesi gereken öncelikli bir sis-temdir. Öğrenme; bilgi, beceri, değer, tutum ve davranışlar ile Arapçanın dünya algısı, zengin dil dağarcığı, kişi-sel ve çevresel deneyimlerin edinimini de içerir. Yöntembilim ustası öğret-men, önce terim kargaşasını çözerek doğru terminoloji ve doğru öğrenim ortamı oluşturur. Bu maksada hiz-met için makale önce dil teorileriyle öğretim uygulamaları ayırımı; stra-teji, yaklaşım, yöntem, teknik ve taktik terimlerini açıklayarak öğretmeni stra-tejik öğretime hazırlayacaktır.

## Arapça Öğretim Stratejileri

Arapça öğretim stratejisi; öğre-tim hedeflerinin başarılması için en uygun yaklaşım, yön-tem, teknik ve taktiklerin seçimi, tüm kaynakların en verimli kullanımına öncülük edecek uzun vadeli prosedürleri planlama-dır. Arapça öğretimini yürütme aracı olan; teori, yöntem, teknik ve taktik-lerden oluşan genel plandır. Strateji, öğretmeni hedefe ulaştıran, öğretim değerlendirmesini koordine eden, genel yaklaşım, yöntem, teknik ve tak-tiklerden oluşan bütünler bir sistem-dir. Makul bir Arapça öğretim strate-jisi, her konuyu öncelik uyumlu müf-redada dağıtır, öğrencilerin hedefe eri-şimi için nasıl çalışacaklarını belirler, her eylem ve bilgiyi hedefe odaklar ve öğretme-nin temel görevlerini belir-ler. Birbirini bütünler yapıda olan yak-laşım, yöntem, teknik ve taktikle-rin teorik birleşiminin uygulamaya akta-rımıyla anlam kazanır. Yani yöntem, teknik ve taktiksiz stratejiler başarısız çabadır, stratejisiz yöntem, teknik ve taktikler de geliyorum diyen fiyasko öncesi felaket çılgınlıklarıdır. Profesyonel Arapça öğretimi için öğretmen strate-jik düşünür, metodik uygular, teknik davranır ve taktik uygular. Bunun için her biri bağımsız kapsamlı bir sistem olan ancak makalede sadece tanım-ları verilen şu farklı öğretim stratejile-rini bilir ve başarısına en uy-gun olan-ları seçmeceli ve değışmeci uygular.

### 1. Planlı Strateji

Planlı strateji; öğretim planını, zama-nını, bilgi kaynaklarını, araç ve gereç-lerin kullanımını, öğretim hedef ve çık-tılarını uzun vadeli ve birlikte düzen-leme modelidir. Arapça öğretim ve ögre-nim kriterlerini belirler, perfor-mans takibini yapar ve sorumlulukları ölçer, sürekli değışen çevre koşul ve iç gelişmelere uyarlar, günceller ve yeni şartlara uydurur. Arapça öğretim plan stratejisi, öğrencileri öğrenmeye en avantajlı olacak şekilde konumlandı-

ran öğretimi yönetme ve güdümlen-me sanatıdır. Öğrenim ve öğretim pozis-yonlarını karşılıklı düzenler, her konu veya bilgiyi kap-samlı araştırır, planlar, içe yansıyan öğrenme performans ve çıktılarını artırır, fırsatları değerlen-dirir ve tehditleri engeller.

### 2. Aktif Strateji

Aktif strateji; merkeze aldığı öğrenci-nin duyma, görme, dokunma, yapma, düşünme, araştırmaya, yorumlama, problem çözme, soru sorma, yansı-tıcı ve analitik düşünme yeteneğini gelişt-i-rerek hedefe erdirmeye sanatıdır. Sanal iletişim ortamları bilgisayar gra-fikleriyle üretici nitelikte oluşturulan modellere uygun hedefe benzetimle yapılır. Öğrenci, Arapça öğrenme bas-kısı hisset-meden istek, tatmin, zevk, kendine güvenme ve engin bir coş-kuyla dili geliştirir. İletişimde yar-dım-laşma, paylaşma ve ortaklaşma gibi olumlu davranışları geliştirerek çevre, arkadaş ve öğret-meni daha iyi tanır ve daha başarılı olur.

### 3. Empatik Strateji

Empatik strateji; eşduyumla kendini ötekinin yerine koyarak duygu ve düşüncelerin doğ-ru anlaşılmasıyla hedefin gerçekleşmesini kolaylaştıran, problemleri anında çözen bir model-dir. Hem öğretmen hem de öğrenci anlık kimliğinden çıkar ve geçici öte-kinin kimliğine bürünerek Arapçaya ötekinin algısıyla bakar. Tekrar kendi kimliğine geri dönen taraflar ortak eylemin önündeki tüm engelleri bile-rek kaldırır. Önceden belirlenen hedef az emekle daha çok verim elde edile-rek sürece uygun tamamlanır.

### 4. Sistematik Strateji

Sistematik strateji; Arapça öğretim ve öğreniminin mevcut durumunu, fırsat-larını, uzun vadeli hedefleri ve bun-lara ulaşmak için uygulanan işlemleri planlama prosedürlerini düzen-lenme modelidir. Sistematik strateji

tafırları sisteme dâhil eder, pratik ve teknik araçları etkili kullanır, öğrenci dostu kullanım odaklı, etkin rehberlikle bilinç geliştirir ve tahsis edilen kaynakları hesaplı kullanır.

### 5. Deneyisel Strateji

Deneyisel strateji; bilgileri derleyip damıtarak öğrencilere aktarma yerine doğrudan bilgi kaynaklarıyla buluş-turan ve ihtiyaçları süzerek öğretimi edinime dönüştüren bir modeldir. Öğ-rencinin bilgi ve beceri kazanımıyla yetinmez, bunları iletişimde kullanma, özgün cümle üretme ve müktesebatı etkin kullanır. Öğretmen, bilgiyi taşıma ve aktarma yerine, öğrencilerin kayna-ğa erişimini kolaylaştıran lider rolündedir. Öğrenme ezberle değil, düşünme, dikkatle dinleme, kendi cümleleriyle iletişimi kültürel kon-tektinde kullanarak ilgi ve empatiyle deneyisel beceri yaşantılarıyla yapılır.

### 6. Semantik Strateji

Semantik strateji; sözlü veya yazılı dilin yapı-anlam birimi olan kelimelere, öbeklere, cümlelere ve her tür ifadenin anlam ilişkisine odaklanarak bütünlük içinde öğretim sanatıdır. Her kelime, öbek ve cümle iletişim durum ve bağ-lam anlamını etkileyen sebepler bağlı olarak en azından bir anlamla doğru-dan bağlıdır. Arapça kelime ve cümle sistemini öğrenmenin maksadı, anlam iletimi olduğu için doğru semantik strateji, bu hedefin gerçekleşmesi için önemli bir siste-mi hayata geçirir.

### 7. Uygulama Stratejisi

Uygulama stratejisi: öğretmen ve öğrencileri görevlerini tam yerine getirmeye hazırlayan fonksiyonel öğretim uygulama sanatıdır. Teorik bilgileri dinamik işlemlerle dilsel ile-tişime uygu-lanarak başarı daha kolay ve etkin gerçekleştirir. Her aşamada uygulamaları hedefe uygun ve temel dilsel iletişim becerileri desteğinde geliştirir. Her uygulama farklı yöntem, teknik ve taktik-lerle destekleyerek

etkinliği artırır, farklı işlem ve uygula-malarla bilgileri eşleştirerek öğrenime sanatsal değer kazandırır. Arapça öğretim sürecinin önemli unsuru olan öğretmen ve öğrencileri rekabetle görevlerini yapmaya hazırlar, hedefle uyumlu beceriler geliştirir.

### 8. İletişim Stratejisi

İletişim stratejisi; Arapça niçin, nasıl ve hangi içerikler öğretilir veya öğreni-lir gibi tüm ile-tişimsel alanın sınırlarını belirler, hedefi yüzeysel, gelişigüzel çabalarından çıkararak en başarılı ileti-şim öğretim yollarını bulmaya odakla-nır. Arapça öğretim süreci içinde bilgi-lerin öğretim sıra-sı, bağlam ve zama-nını doğru, kelime ve cümleleri tam yerinde öğretir. Her öğrencinin iletişim gücünü planlı geliştirir, aktif öğretim ve öğrenim fırsatlarını eşitler. Arapça öğreniminin hedefi ve bilmenin göster-gesi olan iletişim kurmayı ölçülebilir ve ulaşılabilir niteliklerde gerçekleştirir.

### 9. İzleme Stratejisi

İzleme stratejisi; öğretmen ve öğren-cilerin tarafı oldukları ortak öğre-tim-öğrenim eylemi-nin başarısı için her birinin davranış analizini yapar, görev hedefini belirler, düzenli gelişim kont-rolüyle kendi kendilerini yönet-meleridir. Öğrencilerin kendi sorum-luluklarını yüklenmeleri için öğret-men, sürekli hedef gözetken eylemleri yenileyerek uyarır, gerekince değiştirir, ipucu ve pekiş-tiricilerle sorumlu davranış bilinci geliştirir. Sağlanan otokontrolle öğrenciler, görevlerini bilinçli yaparlar, öğretmenin harcadığı zaman da öğrenciler lehine artarak akademik performanslarının yükseltir.

### 10. Özümseme Stratejisi

Özümseme stratejisi; Arapça dil sis-temi, kültür, sosyal kurallar, zihinsel bilgiler ve algıları benimseme, ben-likle yoğurup içselleştirerek iç çatış-masız ve engelsiz öğrenme sana-tıdır. Bilgilere aidiyet kazandırarak Arapçayı içselleştirir, bilişsel ve davra-

nışsal süreçleri temel iletişim unsuru haline getirerek işleyişini hızlandırır, öğrenme baskısını kaldırarak bilgile-rin sindirilip edinimini sağlar. Bilgiler rasyonel ve sezgisel hissedilip öğre-nilince Türkçenin bilinçaltı siste-miyle çatışma-sız kolayca içselleştirir. Öğrenilen bilgiler güvenle saklanır, rahatça geri çağırılır ve bilinçli olarak kolayca iletişime aktarılır.

### Sonuç

Stratejiler; Arapça öğretim sistemiyle ilgili süreci yönetir, öğretim-öğrenim eylemini tasar-lar, muhtemel her tür problem ve riskleri önceden planlaya-rak yönetir. İlk Arapça öğrenmeye baş-ladığım andan bugüne kadar yaşadığım, tanıgı olduğum, söylentisini duy-duğum veya kaynak-lardan okuduğum tüm sorunların sebebi, Arapça strate-jik öğretim-öğrenim yönetimi, strate-jik planlama organizasyonu veya fikri-nin bile olmayışından ortaya çıktığını gördüm. Çünkü öğretim-öğrenim eyle-minin temelini sistematik ve doğru hazırlanan “stratejik plan” ile “stratejik yönetim” oluşturur. Öğretim-öğrenim taraflarına tüm işlem ve hedefleri çok net belirterek öğretim-öğrenimin sağ-lıklı yapılmasını sağlar. Yani organi-zasyonun temel aracı olan vasıflı bir strateji olmadan öğretim-öğrenim asla yönetilemez.

Aslında ilk öğretmenlik yıllarımda kıdemli öğretmenlerden alıp mahi-yetini bilmeden kop-yalanan, şimdi-lerde internetten hazır indirilen yıllık plan bir öğretim-öğrenim stratejisidir. Yıl içerisinde yapılacakları önceden görme, her günün özel görevine hazır olma, hedef ve araçları belirleme, tanıma ve hayata geçirme faaliyetle-rini formüle eder. Stratejik yönetim bu planın kap-sadığı alanı, değerlen-dirmeleri izleyerek ilerlemeyi kontrol eder, gerekirse eylemleri revize eder. Strateji, temel ilkeleri beynin düşün-mesi, öğretim-öğrenim sistemini koordine etmesiyle belirle-nir, doğru

açıklanır, mantık odaklı buluşçu becerilerin gelişmesiyle nitelik kazanır, yoksa bir de-ğer ifade edemez.

Strateji, öğretim-öğrenim risklerini önler, sorunları çözer, verimli öğretim-öğrenim ortamı oluşturarak hedefi gerçekleştirir. Bunun için yalın bir planlama değil, öğretim-öğrenimin geleceği-ni inşadır, değişime uyum sağlama değil, değişime yön vermedir, zorluklarla didişme değil, çö-züm bularak ilerlemedir. Asıl problem, en iyi stratejiyi üretme ve bilinçli uygulamadır, iyi strateji risk yönetimi, yönetim becerisi, uygulama eksikliğinden kaynaklanan kötü sonuçlar verse bile yine de iyidir. Çünkü strateji yarışta üst sıraya yükselmeyi değil, riskleri ustaca yönetme, tüm kaynak ve varlıkları seferber etme ve geleceği en iyi biçimde tasarlama, fırsatları en iyi değerlendirerek öğretme-öğrenme performansını yükseltmedir.

Strateji; yaptığını daha iyi yapma, daha çok yapma, daha kaliteli yapma değil, öğretim-öğrenimde hep aynı kaliteyi sürdürme hiç değildir. Strateji, bilgisiyle öğretim-öğrenimin geleceği-ni yorumlayan, üretici düşünen, problemleri analitik çözen, statükoyu aşan, yeniliklere açık, Arapça özgün iletişim kurabilen, gelecekle gerçekleri harmanlayabilen, riskleri tanıyan ve fırsatla-rı değerlendiren nitelikli öğrenciler yetiştirme sanatıdır. Nitelikli öğrencileri yetiştirmek için üretici düşünme, yeniliklere ufuk açıcı, keşiflerle problem çözme, özgür düşünceyle iletişimi tasarlama kültürel ortamı oluşturur. Doğru öğrenci yetiştirilirse öğretimin sonraki aşamalarını onlar daha rahat yüklenirler.

Arapça; en uygun yaklaşım, yöntem, teknik ve taktiklerle bütünler, örgütlü bir stratejiyle öğretildiğinde başarılıdır. Bunun için öğretmenin; strateji, yaklaşım, yöntem, teknik, taktik ve tüm araç-gereçleri öğretim planını uygun kullanması, tüm ders işlemlerini usta-

lıkla yapması gerekir. Öğretmenin başarısı donanımı kadardır, eksik donanımlı bir öğretmenin başarısından asla söz edilemez. Ancak profesyonel metodolojik bir donanımın sınıfta ve dışarda en iyi öğretim çabalarıyla öğretim otorite ve saygınlığı geliştirilebilir. Metodoloji; dil sistemi, beyin algısı, öğretim sanatı, zihin öğrenme bilinci ve kültürel iletişimi mantık eksenli düzenler. Öğrenci bilinçaltı iletişim sistemini günlük hayatta kullanır, edinimini fark eder, öğrendiklerini somutlaştırır, ruhsal ve fiziksel rahatlama ile hedefe ulaşmanın vicdani mutluluğunu yaşar. Çünkü metodolojik sistemle sözel beceri performansı artar, beyin dengeli beller, öğrenme stresi azalır, kaygı ve endişe gider, buluşla öğrenme güçlenir ve iletişim becerisi kendiışler çalışır.

Strateji asırlardır, “usulsüz vusul olmaz” deyiimiyle sembolize edilen Arapça öğretiminin kronik problemini metodoloji odaklı bilimsel sistemle çözer. Öğretme-öğrenme coşkusıyla idraki özgürleştirir, sezgileri güçlendirir, sistematik alıştırmalarla yetenekleri sağlamlaştırarak başarıyı pekiştirir. Öğrenciyi Arapçayla ilgili olumsuz düşüncelerden arındırır, olumlu düşünce geliştirir, depresyon, stres ve öfkenin kolayca yenilmesini sağlar. Düzenli iletişim, düşünme, davranış ve kavrama zekâsını geliştirir, tarafların enerjisini öğrenmeye odaklar, ruhun bilgi doyumuyla başarı gerçekleştirilir. Çünkü yöntembilim bilgiyi örneklerle canlandırır, modellerle kalıcılaştırır, resim ve uygulamalarla gerçek hayata bağlar, profesyonel sunumla idraki geliştirir. Öğretmen, yüksek sorumluluk bilinciyle karmaşık bilgileri anlatma ve anlaşılmasını kolaylaştırır, öğrencinin akademik öğrenme kapasitesini artırır.

Stratejiler öğretmeni, kitap bilgilerini aktaran ve bunu maaş karşılığı yapan sıradan meslek memuru değildir. O, neslin her birini sanki kendine

has manevi örsünde işleyen ermiş bir mü-rebbi, himmeti milleti olan ulu bir diğerkâm ve nezih bir sanatkârdır. Arapça öğretim sacayağının asıl ve hayati ayağı öğretmendir, birkaç iyi öğrenciyle öğrenme yerine hiçbirini zayı etmeden tam inkişaf ettirerek ümrana hazırlar. Gençlerden Arapça, öğretmen ve imtihan korkusunu silerek bunların sevgisini aşılar. Okulu bir çilehane, öğretmeni kırık notuyla dehşet ve korku heykeli, imtihanı bir mihnet ve ceza şekli olmaktan çıkarır. Eğer bunları başarmazsa henüz meslek kariyerini başlamadan bitirmiş ve kendisine emanet edilen gençleri körelten bir müflis olur. Ancak ifrat otoriterliğe tepkiyle ortaya çıkan tefrit; “arkadaş öğretmen” hezeyanına asla kapılmamalıdır. Çünkü öğretmen arkadaş olursa öğrencinin modelleyeceği öğretmen kaybolur ve öğrenciler ço-bansız sürü gibi dağılır gider.

Öğretmen, usta-çırak tezgâhında “usta verir, çırak alır” taklit ve tekrarla öğrenciyi ustalaştırır. Alınamayan, özümse-nemeyen, benliğe mal edilemeyen bilgiler öğrenilmiş sayılmaz. Usta öğretmen Arapça sistemini hafızaya kazır, yetenek olarak edindirir, aşk olarak kalbine işleyerek edebi iletişim davranışı olarak kazandırır. Çünkü benliğe girmeyip hâfızada tutulan, iletişimde kullanılmayıp bilincin dışında asılı dağarcıkta duran bilgiler, faydasız ve gereksiz yükür. İletişim aktarılmayan her bilgi, aklın ve hâfızanın enerjisini insafsızca harcar, faydasız düşünce ve zararlı bilgileri yayar. Arapçayı bir takım kalıplar sanan ve ezberleten öğretmen akıl, zekâ, zihin ve benlik gücünün her gün bir parçasını koparıp yok eder. Asıl Arapça öğretmeni hayattır, öğretmen ise ondan ders alır, öğren-neceklerle yol gösteren ulu bir mürşittir. Diğerkâmlıkla hayat ile öğrenci benliği arasında dersini yaparak öğrencilere daha yakın ve kendi dillerinde iletişim sistemini kavratın bir ulu bir ustadır.



## ZARURAT-I DİNİYYE

**B**u yazı, serisinin sonuncusu olacak. Can emniyeti ile başladık, mal emniyeti, akıl ve nesil emniyeti ile devam ettik. Şimdi de hepsini kapsayan “din emniyeti” üzerinde duracağız inşaallah.

Din, tarih boyunca bütün toplumlarda hayat bulan bir manevi oluşumdur. Din, ilahi ve beşerî olarak da tasnif edilebilir. İlahi dinler, Allah’tan peygamberler aracılığıyla gelmiş dinlerdir. Beşerî dinler ise insanların uydurduğu gayri ilahi dinlerdir. İlahi dinleri Yahudilik, Hristiyanlık ve İslamiyet olarak sayabiliriz. Ancak bunları da Muharref ilahi dinler ve Muharref olmayan ilahi dinler olarak ikiye ayırabiliriz.

Muharref olmayan, olduğu gibi korunmuş/bozulmamış tek ilahi din sadece İslam dinidir. Allah katında yegâne din İslam’dır. İslam dini son ilahi dindir. Kitabı, Kur’an-ı Kerim’dir. Tevrat ve İncil muharref ilahi kitaplar olup bozulmuşlardır. Ancak Kur’an-ı Kerim’in bir harfi dahi bozulmamış ve değiştirilememiştir. Kur’an-ı Azimuş’san için Allah (cc) şöyle buyurmuştur: “Zikri (Kur’an’ı) biz indirdik ve onu elbette biz muhafaza edeceğiz.”

Sapas Sağlam elimizde duruyor Kur’an-ı Kerim. Ve yine büyük emeklerle tedvin edilmiş sünneti seniyye yine çok sağlam bir şekilde elimizde. Gerektiğinde “İcma-ı Ümmet” ve “Kıyas-ı Fukaha” da devreye girmektedir. Böylece “Edille-i Şer’iyye” dediğimiz Şer’i Şerif’in, -İslam şeriatının- dört temel dayanağını da zikretmiş olduk. Kısaca şöyle de tek-

rar edebiliriz: Kitap, sünnet, icma ve kıyas... delilleriyle, her şeyiyle mükemmel ve sağlam kalan tek din İslam dinidir. İşte bu yüce dinin korunmasıdır “din emniyeti”.

İslam; ana hatlarıyla iman, ibadet, ahlak ve muamelattan müteşekkil muazzam bir ilahi nizamdır. Her şeyi kuşatan ilahi fermanlardır. Hayatın tamamını kuşatır ve tamamına müdahale eder. Şöyle tasnif yapanlar da vardır: İslam’ın temeli iman, direği namaz ve çatısı cihattır. İslam dininin temeli imandır. Allah’a ve Ondan gelen her şeye, peygamberlerine, kitaplarına, meleklerine, ahirete, kaza ve kadere inanmaktır. İman dinin temelidir. Çok sağlam bir temele oturtulmadan İslam inşa edilemez.

İlme’l yakın, ayne’l yakın, hakke’l yakın mertebesinde bir imana sahip olmak gerekir. Bu seviyede bir imana sahip kimseler, kolay kolay günah işlemezler. Ahirete, cennet ve cehenneme inanan bir mümin günah işlemekten, Allah’ın azabından/cehennemden korkar ve haram işlemez. Gaflete düştüğü zaman da hemen tövbe eder, pişmanlık duyar ve Rabbine sığınır.

Kişiye teheccüt namazına uyandıran, cemaatle namaz kılmayı sağlayan, duha, evvabin ve tesbih namazları gibi nafîle sünnetleri bile çok önemseten, pazartesi-perşembe oruçlarını tutturan, infak etmeyi sağlayan, Allah yolunda cihad dâhil hiçbir fedakârlıktan kaçındırmayan ahirete olan sağlam imanıdır. Sahabilerin, zahit, abid ve mücahitlerin imanı

böylesi bir imandır. Ashab'ül yemîn ve ashab'ül mukarrabînin imanı böylesi bir imandır.

Şair şöyle diyor: “İmandır o cevher ki ilahi ne büyüktür, imansız olan paslı yürek sinede yüktür”. Üstad Bediüzzeman Saidi Nursi'nin neredeyse bütün mücadelesi iman hakikatleri üzerine olmuştur. Ateizm ve pozitivizme karşı İslam'ın inanç esaslarını korumaya çalışmış ve muazzam eserler yazmıştır. Risale-i Nur külliyyatı imanı arttırmak, güçlü bir iman tesisi için yazılmış eserlerdir. Tereddütsüz bir iman fedakârlık getirir, güven ve tevekkülü sağlar, azim ve cesareti zirveye çıkarır.

Mümin bir kimse hayırlı iş yapar, ölünceye kadar Rabbine ibadet eder, salih ameller yapar ve salih nesiller yetiştirir. İstikamet üzere ve yoldaki işaretlere dikkat ederek menzile doğru yol alır. İbadetlerini en iyi bir şekilde yerine getirir. Sünnete harfiyyen tabi olur. İştîp itaat eden bir kul olarak, riya ve gösterişten uzak bir şekilde ibadetlerini zevkle yerine getirir. Sadece Ramazan'da değil, pazartesi, perşembe oruçlarını da tutar. Faize bulaşmadan ticaretini icra eder ve malının zekâtını severek verir. Hatta daha fazlasını Allah yolunda infak eder. Fakirin derdiyle dertlenir, komşu ve akrabasını sorar. Cumasını ve haccını ifa eder, dünya müslümanlarıyla tanışır ve kaynaşır, selamlaşır ve hediyeleşir.

Güçlü bir imana sahip müminler, ticaretlerini Rableriyle yaparlar. Cenab-ı Hak, en kârlı ticareti bize öğretmiş, Saf suresinin 10/11. ayetlerinde şöyle buyurmuştur: “Sizi acıklı bir azaptan kurtaracak bir ticaret bildireyim mi? Allah'a ve Resul'üne iman etmeniz ve Allah yolunda mallarınız ve canlarınızla cihat etmenizdir.” Erbakan hocamız bu ayeti kerimeyi şöyle özetlemiştir: Hayat: iman ve cihattır.

Yüce Allah (cc) insanları kendine kulluk etmek üzere yaratmış, helal ve haramı da öğretmiştir. Mekruh ve şüpheli şeylerden bile kaçınmamızı istemiştir. Hiç kimseye zarar vermemeyi, tam tersine insanlığa faydalı olmayı emretmiştir. İlişki ve muamelelerimizde dürüst olmayı istemiştir. Ortaklık yaptığımız kişiler bize güven duymalıdır. Hiç kimseyi kandırmamalı ve kul hakkına girilmemelidir.

Efendimiz (sav) bir gün çarşı pazarı kontrol ederken buğday satan birisinin buğdayını kontrol edip şöyle buyurmuştur: “Bizi aldatan bizden değildir.” Çünkü o adamın buğda-

yının altı ıslak üstü ise kuruydu. Mümin kişi bütün muamelelerinde “el emin” olmalıdır. Yalan konuşmamalı, emanete ihanet etmemeli ve verdiği sözü yerine getirmelidir. Mütebessim olup güler yüzlü olmalı, somurtkan olmamalıdır. Mütevazı olup kibirden kaçınmalıdır. Adil olup adil paylaşımda bulunmalıdır. Merhametli olmalı, kimseye zulmetmemeli, kardeşini de zalime teslim etmemelidir.

Bir gün Peygamber Efendimiz (sav) sahabe efendilerimize şöyle emrediyor: “Kardeşine yardım et. İster zalim ister mazlum olsun. Sahabeler: Ya Resulallah, mazluma yardımı anladık ancak zalime nasıl yardım edeceğiz, diye sorduklarında Efendimiz (sav) cevaben şöyle buyuruyor: Zulmüne mâni olarak ona yardım ediniz, zulmünü engelleyiniz. En büyük yardım zulme mâni olmaktır.”

İşte özet olarak kısmen değindiğim İslam dininin bu mükemmel ilkeleri Allah (cc) tarafından koruma altına alınmıştır. Bizim elimizle hayata geçmesini istemiştir. Emrettiklerini yapmamız, yasakladıklarını da yapmamamız gerekir. Uymadığımızda ise büyük cezalarla cezalandırılacağımız bildirilmiş, dinin kurallarına uymamız hâlinde ise iki cihan saadetini kazanacağımız vaat edilmiştir.

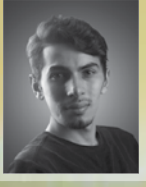
Cennet ucuz değil, cehennem ise lüzumsuz değil diyor Üstad. Bizi yoktan var eden ve sonsuz nimetlerle donatan yüce Mevlamız, bu din-i mübin-i İslam'ı aynı zamanda dünya saadetimiz içinde vaat etmiştir. Şahsımıza, aile ve toplumumuza faydalı olan şeyleri emretmiş veya tavsiye etmiş, dünya hayatında zararlı olan söz, fiil ve davranışları da mekruh veya haram kılıp yasaklamıştır.

Yüce Allah'ın hiçbirimize ihtiyacı yoktur. O Samet'tir, hiç kimseye muhtaç değil, herkes O'na muhtaçtır. “Semi'na ve eta'na” deyip dinin bütün kurallarına uymamız bizim menfaatimizdir. Yüce Rabbimiz (celle ve ala) can, mal, akıl ve nesil emniyeti yine bizim için konulmuş ilahi kurallardır ve hepsinin emniyet ve muhafazasını emretmiştir.

Ne mutlu samimi Müslümanlara, ne mutlu hem dünyası ve hem de ahireti için çalışanlara. Ne mutlu dostu Allah olanlara. “Hasbunallah ve ni'mel vekil ni'mel Mevla ve ni'men-nasir (Allah bize kafidir O ne güzel vekildir).

Bu güzel ve mükemmel dini yaşayan, anlatan ve koruyanlara ne mutlu. Allah'a emanet olunuz aziz dostlar.

**Ne mutlu samimi  
Müslümanlara,  
ne mutlu hem  
dünyası ve hem  
de ahireti için  
çalışanlara.**



## BİR KİŞİ DE ÇIKIP DEMİYOR Kİ: "FE EYNE TEZHEBÛN!"

G ünümüz gençliğini sarıp sarmalayan en büyük tehlikelerden biri ya da birkaçını saymanızı rica etsem bunlar neler olurdu?

Sigara, alkol, sentetik maddeler vb. olurdu herhalde. Evet bunlar çok doğru! Ama unuttuğumuz ya da belki de bazı çevreler tarafınca çok normal karşılanan, önemli hatta yukarıda saydığımız maddeler kadarda tehlikeli birkaç husus daha var gençlerimizi sarıp sarmalayan..

İlim yuvaları diye tanımladığımız liselerimiz ve üniversitelerimiz ne kadar

masum? Müstehcenliğin normal karşılandığı, bel altı şakaların ve küfürlerin havada uçuştığı, herhangi bir nikah vs. olmadan kız-erkek sevgili olarak beraber yaşam sürmenin çokta normal olduğu hatta ve hatta "kullan at" mantığı gibi sürekli sevgili değiştiren kişilerin artık toplumda çağdaş ve özgür birey olarak tanımlandığı bir ülkeye ne ara dönüştük biz böyle? Dahası da var. Özgürlük adı altında 12-22 yaş aralığında bugünlerde cinsiyet değiştirmek için uğraşan bir çok gençlerimiz var. Evet bunlar bizim gençlerimiz; Hasan, Hüseyin, Ayşe, Fatma...

Bir takım genç kardeşlerimiz cinsiyetini kendisi belirleyebileceğini savunuyor. Bu gerçekten normal mi? Bu gençlerimiz kime ve neye özeniyor, farkında mıyız? Bazı genç kardeşlerimiz belki bu cümlelerime önyargı ile yaklaşabilir fakat şunu bilmeliyiz ki; bizim inancımızdan, tarihimizden, köklerimizden gelen ve toplumsal olarakta bu zamana kadar benimsediğimiz bir edep, hâya anlayışımız, ahlâk ve maneviyat düsturumuz var. Ya hu dostlar! Bir kişide çıkıp demiyor ki; "Bu Gidiş Nereye?" Yanlış anlaşılmasın ben ahlâk bekçisi değilim ama bu dün-

yada bu ülkede yaşayan bir Müslüman olarak sadece objektif düşünüyorum; ahlâk ve maneviyatımızı nasıl olurda bu denli bir kaybın içerisine uğratabiliriz? Yani biz ne zaman bu hâle geldik. Edep, hayâ nerede kaldı? Ebeveynler, çocuklarını akademide eğitim alsın, donanımlı olsun, bir meslek sahibi olsun diye bazen dışından tırnağından arttırıp ilim yuvalarına gönderiyor. Bu gençlerimizin bir kesimi, üniversite topluluğuna adapte olabilmek ve kendini diğer öğrencilerden eksik görmek için onlarla hemhâl olmayı tercih ediyor. İşte sorun tam olarak burada ortaya çıkıyor? Öğrenciler için artık çok normal olan bu yaşam tarzı, kezâ bazı aile bireyleri, akademisyen ve öğretmenler tarafınca da normal karşılanıp, destekleniyor.

Peki bu gençlerimizi buralara iten sebepler nedir? Birçok sebep sayabiliriz ama köklerini oluşturan baş yapıt; çevre! Peki bu çevreyi bozan kim veya kimler? Dijital platformların ve televizyon medyasının ahlak yoksunu dizi, film ve belgesel yayınları. Son zamanlarda oldukça popüler olan, küçücük çocukların ve gençlerin izlemekten başını kaldıramadığı hatta yetişkin bir kitlenin bile elinden düşmeyen "kısa video" dünyasının hâya dışı içerikleri. Sosyal medya platformlarında topluma herhangi bir faydası bulunmayan, tek amaçları şöhret ve para olan, özendirici içerik ve içerik üreticileri. Hayat ve yaşam kavramlarının içini sadece eğlence ve kendi menfaatleri ile dolduran ünlü yapımcı, yönetmen, oyuncu, yazar, şarkıcı, fenomen toplulukları vs. say say bitiremeyiz. Toplum üzerinde oynanan bu oyunların alt metinlerini incelemek, algoritmalarını iyi çözmek ve bakış açımızı değiştirmemiz gerekiyor .

Çok önemli bir konuya daha kısaca değinmek isterim; özellikle "Elhamdülillah Müslümanım" diyen

## İlim yuvaları diye tanımladığımız liselerimiz ve üniversitele- rimiz ne kadar masum?

bir kişinin her alanda kendini geliştirmesi gerekiyor. Bizlerin her mecraada özgün çalışmalarımız ile var olabilmemiz gerekiyor. Bir mühendis, bir yapımcı, bir oyuncu, bir akademisyen, bir öğretmen aklımıza gelen ya da gelmeyen meslek çalışanları "ben bu yaşam yolculuğum boyunca arkamda ne bıraktım ya da ne bırakacağım?" sorusunu kendine bir defa sormalı. Bu bir hayırlı evlat olabilir, insanların faydalanabileceği yazılı, çizili bir eser olabilir. Bir türlü var olmakta güçlük çektiğimiz dijital platform eserleri olabilir. Biz var olmadığımız ya da çaba göstermediğimiz sürece siyonizmin, emperyalizmin, kapitalizmin vb. güruhların kendi çıkarları doğrultusunda ürettiği zehirleyici eserleri, yayınları ve kuruluşları galip gelmeye devam edecektir.

Yüce Allah, hayat rehberimiz Kur'an-ı Kerim'de "Fe Eyne Tezhebûn - Bu Gidiş Nereye" diye buyuruyor. Sahiden doğumdan ölüme giden hayat yolculuğumuzda bu gidiş nereye? Hayat sadece eğlenmekten mi ibaret? Özgürlük adı altında sınırsız haklar mı elde ediyoruz? Bir saniye sonrasına bile çıkmamıza garantimizin olmadığı şu fani dünyada, ölümü sıkça hatırlayalım değerli dostlar.

Peki gelgelelim bir başka önemli detaya; çocuklar, gençler niye artık aileleri ile sevgi bağı kuramıyor?

Hatta ailesinden neden uzaklaşmak istiyor hiç düşündünüz mü? Çok sevdiğim bir yazar olan Saliha Erdim hanımefendi'nin, kısa ama anlamı dağlar kadar büyük olan şu cümleleri bu soruya cevap niteliğinde: "Sevgi Değer Gördüğü Yere Akar" aynen öyle ki çocuklarda değer gördüğü yere akış sağlıyor değerli okurlar. Çocuklar ve gençler ailesinden gördüğü sevgi, saygı ve değer anlayışı ile evini, yuvasını benimseyecek ve ailesi ile vakit geçirmekten haz alır hâle gelecektir. Bir derdi, sıkıntısı olduğunda anında aile bireylerine paylaşabilecek ve bu şekilde çözüm yolları arayacaktır. Diyelim ki arkadaşları arasında bir bataklığa mı düştü? Önce Allah'ın izniyle sonra ailesinden gördüğü sevgi ve değer anlayışı ile bu durumdan ivedi bir şekilde kurtulabilecektir. Çünkü bu bataklık onun özüne, kalbine mutlaka ters düşecektir. Tabii ki ebeveynleri tarafınca gereken; değer, sevgi, ahlâk ve maneviyat aşılması yapıldıysa..

Hepimizin bildiği üzere Atalarımızın geçmişten gelen çok güzel bir sözü var "Ağaç Yaşken Eğilir" Her ebeveyn çocuklarına bu düstur ile yaklaşım sağlamalı ki çocuklar gelecekte karşılaşılabileceği sıkıntılarla baş etme yollarını öğrensinsin. Yaşadığı sorunlara karşı Elif gibi dimdik, özgüveni tam bir şekilde durabilsin. İnsanların üzerine açılan bu stratejik dijital savaşlara karşı gardını alabilsin. Alemlere rahmet, Peygamber Efendimiz (asm)'nin buyurduğu üzere; "Hiçbir anne baba, çocuğuna güzel edep ve terbiyeden daha iyi bir ikramda bulunamaz." Ahlâki değerlere sahip, inanç konusundaki pürüzlerden uzak, helal ve haram ayrımını yapabilecek, kul hakkının bilincinde şuurlu ve donanımlı bir neslin yetişmesi duasıyla..

•Tekvîr,26 •İbn Mace, Edep, 3; Tirmizi, Birr, 33



## MİMARİNİN DİLİ VEYA YENİ “TOWER PLAZA” DİLİ

Günümüzde büyükşehirlerde modern mimarı adı altında yükselen gökdelenlerin elbette bize söylediği veya söylemek istediği bir dili, bir lisanı vardır. Yükselen gökdelenlerin fotoğrafını çekip akliselim bir şekilde dikkatle bunlara baksak, acaba ne düşünüyoruz? Fotoğrafı öncelikle dünyanın her yerinde anlaşılan ortak bir “dil” olarak düşünmek gerekir. Mimari fotoğraf da bu dilin bir parçasıdır. Mimari fotoğraf; yapıya dair özelliklerin, mimari fikrin ve fotoğrafçıya ait bakışın senteziyle oluşan, bilgi üretebilen görsel bir dildir. Bugün büyükşehirlerde ve özellikle de İstanbul’da yükselen iş yerleri ile iç içe geçmiş yaşam yerleri olan gökdelenleri, sanki uzaya veya herhangi bir yere fırlatılmaya hazır birer füze gibi görmüş ve bundan da hep ürpermişimdir.

Teknik, içerik ve estetik yönünden güçlü mimari fotoğraflar, fotoğraf sanatı kapsamında değerlendirilebilir. Ancak bu işi profesyonel olarak yapan, mimari fotoğraf ile yatıp kalkan kişiler

için bunun bir meslek pratiği olduğunu söylemek daha doğrudur. Her fotoğraf sanatsal değildir ama her binadan mesleki pratik dahilinde mimari fotoğraflar çıkabilir.

Lisan ve mimari arasında elbette çok önemli bir ilişki vardır. Bununla ilgili elimizde buna dair semiyolojik bir veri vardır.

Buyurun: “Bu part’ımarketing’den birine assign edelim, bunu en iyi onlar handle ederler.”

“Artık bir action planı yapmalıyız, timing’imizle ilgili concern’lerim var.”

“Acayip overload oldum, ben break’teyim 1,5 saatliğine.”

Tercümesiyle vakit kaybetmeyelim de ne olduğunu hemen söyleyelim. Hürriyet’in özel haberiyle mülaki (!) olduğumuz bu garip sesler “yeni tower-plaza dili” imiş...

Sözlüğü bile hazırlanmış...

Hocam Arapça konuşuver diyen cemaate, Hoca merhumun; “Kömür gözlüm cevri eyleme / liennehuallem bilir” sallaması bu gürültünün yanında hayli haysiyetli kalır.

Tarihçi yazar arkadaşım Mehmet Fatih Canrant uğruna şehri yaşanmaz hale getiren gökdelenlerden bir hayli mustarip. Gelin ona kulak verelim:

“Acizane kanaatim; mimari metamorfoz dili de bozuyor.

‘Lisanı bozuk olanın düzgün işi olmaz’ diyen büyüklerimiz de haklıdır belki.

Arab dilinin kalıplarını vaz’ eden temel gramer kitabının adı da “Bina” olunca fizikî bina ile lisan bina beyinde etimolojik ve semantik bir akrabalık olması kaçınılmaz görünüyor.

Anlaşılan o ki binayı düzeltmeden dili kurtaramayacağız...

Belki de lisanı düzeltmekle işe başlamak gerekecek.

Mukaddime'sinde İbn Haldun; evlerin, binaların, kıyafetlerin, yeme içme alışkanlıklarının insan şahsiyetinin menfi ya da müspet şekillenmesinde oynadığı rolden bahseder ki fevkalade isabetli tahliller ve tespitlerdir.

Kudemanın "ilmü'nefs" dediği psikoloji, fitrat gereği böyle bir şeydir.

İnsan etkilenen ve etkileyen bir varlıktır; fertlerden mürekkep toplum da biaynihi böyledir.

İnsan ve cemiyet; iklim, çevre, şehir, mahalle, ev, kamu-sivil mekânlar gibi faktörlerin kuşatması altındadır. Bu müessirlerin kalitesi neyse insan da toplum da ona göre nitelik kazanır."

#### Türk şehri

M. Fatih Can devam ediyor: "Şehirler de kendilerine özgünlük kazandıran renklerini, kokularını; hücrelerine hayat taşıyan yolların konumu ve onlar üzerinde yer alan her çeşit yerleşim biriminin formlarından alırlar. Yeryüzü ve gökyüzüyle; toprak ve havayla hem sistem hem ruh olarak sonsuz bir bütünlük yakalamış kadim Türk şehri, harcında hayrat duygusu ve pratiği bulunan, tamamen fitrata uygun bir açık mekân planlamasıdır. Vakıf imaret külliyelerinin birbirlerine ölçülüp biçilmiş bir tenasüple yakınlaşıp uzaklaştığı ahenkli form, Osmanlı şehrinin hem cismani yapısını hem silüetini ortaya çıkarır. Külliyelerin kubbe, minare ve alemleri uzaktan yekpare ve şahane bir manzara arz eder. Bu açıdan Osmanlı şehirlerinin hele İstanbul'un silüeti mimarlık alanında bir efsanedir. İstanbul'a denizinden dahil olan seyyahlar şehrin iklim ve havaya göre bin bir çeşit fotoğraf veren efsunlu yüzüne bin bir övgü dizmişlerdir. Zaten şehrin pey der pey oluşumunda bu husus özellikle dikkate alınmış, planlar ona göre yapılmıştır."

## Lisan ve mimari arasında elbette çok önemli bir ilişki vardır.

Aynı çağlarda Batı'da ise; "...Özellikle Rönesans ve sonrası ütöplastler, şehir tasavvurlarında iri, gösterişli ama değişmeyen unsurlardan oluşan bir alemler amaç olarak alıyorlardı." (Turgut Cansever; Kubbeyi Yere Koymamak; Timaş; İstanbul)

Osmanlı şehrinde merkezde yer alan büyük külliyelerin arka fonunu oluşturarak şehri tamamlayan sivil yapılar ahenkli, dengeli bir terkip manzumesidir. Topografyaya, şehrin silüetine ve doğal çevreye en yakışan iskan ve mimari ölçü dikkate alınarak tabii bir inşa süreci takip eden Osmanlı evi ve mahallesi, hususen insan tabiatını dikkate alan standartları da tespit etmiştir. Mesela İstanbul'da Süleymaniye evleri, Üsküdar evleri, Boğaziçi yalı ve köşkleri; taşrada Safranbolu, Beypazarı, Tokat, Konya, Amasya vd. evleri zengin bir mimari çeşitlilik arz etmektedir. Merkezi semte ve mahalleye bağlayan yol sistemi de dik ve birbirini kesen caddeler şeklinde değil; dar, kıvrımlı, sürprizlere açık bir şekil sunmaktadır.

#### Peki, ne yapmalı?

İstanbul'un, ne göklerini ne yerlerini kirleten nevhur yapılar tahammülü kalmamıştır. Alt yapı yatırımları dünya çapında olan, haddizatında altı üstünden sağlam bu mübarek şehrin üst yapısının, maruz kaldığı sakil vaziyetten ve yoz işgallerden acilen halası gerekmektedir. Şehrin kaderi sadece pragmatist belediye ricalinin tasarruflarına bırakılmamalıdır. Siyasi iradenin

en güçlü temsiliyetle sahici bir denetim ve takip mekanizması (ki buraya şehrin aksakalları hakim olmalıdır) kurması elzemdir.

Budapeşte, Viyana, Floransa benzeri tarihi şehirlerdeki uygulamalar gibi; tarihi alanlar, otantik yerleşim sahaları, sur içleri acilen korumaya alınmalıdır. İstanbul'da ve diğer tarihi şehirlerimizde başta sur içleri olmak üzere diğer tarihi yerleşimler, olduğu gibi restorasyona hazırlanmalıdır. Şehrin silüetini bozan girinti ve çıkıntılar bir an önce traşlanmalı ve peyzaja uygun hale getirilmelidir.

"Mesela İtalyan şehirleri daracık sokaklardan ibarettir. Mahalle aralığına minik bir vasıta bile sığdırmak kabil değildir. Çok az insan evlerinin önüne kadar arabayla gidebilir. Halk belki de bu yüzden minik Vespalardan Piaggiolardan edinir, seksenlik kadınlar bile pedal çevirir. Şehir sakinleri avuç içi kadar avluya bakan dıştan merdivenli viraneleri asla yıkmaz. Belediye, adamın penceresindeki çiçeğe bile karışır. Kimse canı öyle istedi diye evini istediği renge boyayamaz. Bırakın kaçak kat atmaya falan plastik doğrama ve alüminyum vitrin dahi taktıramaz. Dahası fabrikasyon çivi bile çakamaz. Zaten eciş bücüş sokaklar olmasa Napoli Napoli, Floransa Floransa olmazdı..."

Yine mesela şehrin; tarihi camileri, imaretleri, medreseleri, dergâhları, hanları, hamamları, bedestenleri, arastaları, bodur minareli asmalı mescidleri, suyu akmasa da çeşme gibi abideleri; etraflarını sarmış mezbeleden, fuzuliyattan kurtarılmalıdır; tarihi şehir olduğu gibi dondurulup yeni yerleşimler, tarihi Avrupa şehirlerinde olduğu gibi merkezi bozmayacak mesafede, periferide kurulmalıdır. Bu işlerin master planları eylem takvimleri hızlandırılmalıdır...

YÖNETMEN  
İBRAHİMDEMİRKAN

SENARYO  
AYKUT TOPÇU



Filmi izlemek için  
QR kodu okutun.

# 5-90

CENGİZ DEMİROĞLU BARIŞ ÖZDEMİR ELVAN YILDIZBAŞ  
EMİNE NİHAL DEMİRKAN ABDULLAH YORULMAZ CENGİZ ÖZLER  
ZEHRANAMLI SEZÂİYEŞİLYURT

# *Kur'an'dan*

**"Sizi huzurumuza yaklaştıracak olan ne mallarınızdır ne de evlâtlarınız. İman edip salih amelde bulunanlar müstesna; onlara yaptıklarının kat kat fazlası mükâfat vardır. Onlar (cennet) odalarında güven içindedirler."**

*Sebe' Sûresi 37. Ayet*



## PROF. DR. MAHMUD ESAD COŞAN'IN EĞİTİM ANLAYIŞI ÜZERİNE

**R**ahmetli Es'ad Coşan Hoca'yı ilk ziyaretim 1981 senesiydi, -kafamdaki müphem duygularla- İskenderpaşa Camiisi'ne gittim. İlk görüş ve ilk sohbette kendisine gönlüm ısınıverdi.

Bizim üniversitede de can kulağıyla dinlediğimiz hocalarımız vardı elbette. Alırıza Işın, Ahmet Önkal, Yusuf Işıcık, Kamil Yaylalı gibi. Ne var ki Es'ad Hoca sohbetlerine ne katıyorsa ayrı bir tadı vardı.

O günden sonra hep irtibatta kaldım kendisiyle. Direkt veya dolaylı da olsa iletişimi hiç kesmedim. Bazen sesini duymak için sudan bahanelerle aradığım da olurdu.

Vefat tarihi olan 2001 yılına kadar kimi zaman camilerde, kimi zaman aile kamplarında -tavsiye ettiği ajan-damla- notlar alarak dinleme imkânı oldu. İslam, Kadın Aile, Panzehir, İlim Sanat dergilerindeki başyazılarını iple çekerdim. Daha sonra Ak Radyo'daki sohbetleri, başyazılarının yerini aldı. Sevenleriyle irtibatını hiç kopartmadı. Vefat edeli yirmi seneden fazla oldu ama hâlâ sohbetleri radyodan ve internet üzerinden gönülleri şenlendirmeye devam ediyor.

Bugünkü yazımızda Es'ad Coşan Hoca'nın etkili, samimi, kişiye yön veren, davranış değişikliği kazandıran

eğitim anlayışını gözlemleyebildiğim kadarıyla aktarmaya çalışacağım.

**Sohbetlerinin temel kaynağı Kur'an ve sünnettir.**

Kur'an ve sünnette kaynağı olmayan şeyleri savunmaz ve anlatmazdı. Hadis okuma geleneğine Tefsir okumayı da ilave etmişti ama Bakara suresinden sonrasına ömrü kifayet etmedi.

**İslam'ı eksiksiz savunur ve anlatırdı.**

Tasavvuf çok önemliydi onun için, bir o kadar da ilim ve cihad da. 1983 yılında çıkartmaya başladığı İslam dergisindeki ilk başyazısı cihadla alakalıydı.<sup>1</sup>

**Yaygın eğitimle örgün eğitimi  
mecz ederdi.**

Eğitimi böyle örgün ve yaygın diye ayırt etmez, yaygın eğitim gibi örgün eğitim, örgün eğitim gibi de yaygın eğitim yapardı. Üniversitede dersine katılanlar: “Amfide olsun, sınıflarda olsun biz Es’ad Hoca’yı camide dinliyor gibi dinlerdik” diyorlar. Çoğu kimse derslere girmemek için bahane aradığı, sonuna kadar devamsızlık hakkı hesapladığı günlerde Es’ad Hoca’nın Türk Dili dersi diğer sınıflardan gelenlerle iki katına çıkarmış. Üstelik yoklama da yapmazmış. Camilerdeki sohbetlerini de sanki sınavlara hazırlık yapan öğrenci misali üniversitede ders dinler gibi elimizde kâğıt ve kalemle dinlerdik.

**Eğitimi sınıflara ve sıralara  
mahkûm etmezdi.**

Her yer mektepti onun için. Yıldızlı otellerde aile eğitim kampları yapmaya başladığında çoğu kimse anlamadı onu. Hakeza yurt dışında dahi tatil köylerini kapatarak aile eğitim kampları yaptı. Bazen gezilerde bazen piknik alanlarında kimi zaman top oynarken kimi zaman denizde yüzerken sohbet eder, vereceği kazanımı latifelerle de pekiştirirdi.

**İçimizden biriydi.**

Talebeleriyle, sevenleriyle birlikte yaşardı. Kendini toplumdan soyutlamazdı. Kendine farklı muamele yapılmasını sevmezdi.

**Tatlı dilli, yumuşak sözlü ve  
ikna edici bir dile sahipti.**

Yazı ve konuşmalarında sıcak bir iletişim kurar, okuyanı ve dinleyeni yormazdı. “Ben hocayım, profesörüm” takıntısı yoktu. Herkesin anlayabileceği bir dille konuşurdu. Yazıları ve sohbetleri her yaştaki ve her eğitim seviye-

**“Tasavvuf, ahlak  
ilmidir, nefsi terbiye  
ilmidir, Allah’u  
Teâlâ’yı dosdoğru bilip  
O’na rızasına uygun,  
halisane kulluk etme  
ilmidir,**

sindeki insanların rahatlıkla anlayabileceği açıklıkta olurdu. Yazı diliyle konuşmazdı, konuşmaları kulağa batmaz yağ gibi kayardı. Günlük hayattan, yaşanan olaylardan misaller vererek dinlemeyi keyifli hale getirirdi. Arada bir tebessüm ettiren latifeler yapardı, dinleyeni sıkıkmazdı.

Türkçe kelimelerin kullanılması konusunda çok titizdi. Mecbur değilse yabancı kelime kullanmazdı, kullananları da uyarırdı.

Tasavvufu, bir sır gibi görmez **“kulluk sanatı”** olarak ifade ederdi.

“Tasavvuf, ahlak ilmidir, nefsi terbiye ilmidir, Allah’u Teâlâ’yı dosdoğru bilip O’na rızasına uygun, halisane kulluk etme ilmidir,”<sup>2</sup> diye tanımlardı tasavvufu. Tasavvuf adı altında yapılan İslam’la bağdaşmayan taşkınlıkları asla hoş karşılamazdı. Keramet tellallığı da yapmaz, tasavvufu insanları ayırtıran değil bilakis birleştiren bir mayaya olarak görürdü.

Yazılarında ve konuşmalarında genelde yumuşak bir üslup kullanırdı ama söylemesi gerekeni de söylemekten geri durmazdı.

“Hoşgörü” kelimesinin istismar edildiği günlerde “Bu hoşgörü sözünden öğreniyorum, ben dinime küfredeni nasıl hoş görürüm.” dediğini ve 28

Şubat günlerinde Müslümanların ibadetlerinin suç sayıldığı, kimlik bunalımı yaşayanların zalimlere methiyeler dizdiği günlerde; “Biz bu mübarek toprakların hakiki sahibiyiz, malikiyiz, bekçisiyiz. Gerekirse kan dökeriz can veririz”<sup>3</sup> diye yazdığını biliyoruz.

**Gizli ajandası yoktu, harbiydi,  
aleniydi, aşikârdı, netti.**

Ona herkes ulaşabilir, soru sorabilir, sohbet edebilir, istifade edebilir. Ümmetin birlik ve beraberliği için gayret ederdi. Grupçuluğa ve her türlü taassuba karşıydı. Kendisi bir camiaya önderlik ederdi görünüşte ama aslında o herkese açık ve müracaat edilen bir kapıydı. Bu yönüyle tevhid inancını önceleyen çağdaş bir alperendi. “21. Asır tevhid asrı olacak” derdi.

**Batıl inançlarla ve bidatlarla  
savaşırdı.**

“Şeriat başka tarikat başka” diyenlere karşı çıkar, “Şeriata uygun olmayan şey tarikata da uymaz” derdi.

Eğitimi hayatın her alanına teşmil ederdi, kuşatıcıydı. Çevre dernekleri kurarak çevrenin temizliğine ve güzelliğine de dikkat çekti.

Bu konuya; “...biz çevreyi, tabiatı, yaratıkları seviyoruz; onlarla sulh ve sükûn, huzur ve anlayış içinde yaşamak istiyoruz; onlara yardımcı olmak, onları korumak arzusundayız.”<sup>4</sup> şeklindeki yazı ve konuşmalarıyla dikkat çekerek.

Aileyi çok önemserdi, anneye, babaya ve çocuklara göre ayrı eğitimlerin verildiği aile eğitim kampları düzenlerdi.

Kadınların da sosyal sorumluluk projelerine dâhil olmasını isterdi. Onlara dernek kurmalarını tavsiye ederdi. Kendisi de faaliyetlerine kadınları da dâhil eder, eğitim süreçlerinden onları mahrum bırakmazdı.

### **Seyahatleri ve ziyaretleri önemserdi.**

Türkiye'nin illerini hatta birçok ilçesini birden fazla ziyaret etmiştir. Avrupa ve Amerika kıtası bilhassa Avusturalya sıkça ziyaret ettiği ülkelerdendi. Orada da yine bir cami açılışı yapmak için sefere çıktığında şaibeli trafik kazasında vefat etti.

### **Döneminin en etkili iletişim yöntemi olan medyayı çok aktif kullanırdı.**

12 Eylül İhtilali'nin henüz dumanları tüterken neredeyse "İslam" demenin suç sayıldığı günlerde İslam Dergisi'ni çıkarttı. Bu dergi, kısa zamanda Türkiye'de inançlı kesimin hemen hepsinin okuduğu bir dergi hâline geldi. Arkasından Kadın Aile, İlim Sanat, Panzehir ve Gülçocuk dergilerini çıkarttı. Seçkin ve daha çok tasavvufi kitapların basıldığı Seha Neşriyat'ı kurdu. Günlük olarak Sağduyu gazetesini çıkarttı. AKRA ve Ak TV' yi kurdu. İnternet yayını ilk kullananlardan oldu, "iskenderpasa.com" isimli web sitesini kurdu. Bir başyazısında; "Basına, radyo ve televizyona, videoya, kültür hayatına hâkim olmalı..."<sup>5</sup> diyordu.

Şayet bugün hayatta olsa kanaatimce; "metaverse de kayıtsız kalmamalıyız, orada müesseseler kurmalıyız" derdi.

### **"Siyasetle işimiz olmaz" demez, alenen siyasetle ilgilenirdi."**

Müslümanlar bu siyasi ve içtimai konularda da -ibadet ve taatlerde olduğu kadar- dinin ahkâmına uymakla, emirlerini tutmakla yükümlü ve sorumludurlar; bu sahalardaki ödev ve görevlerini yapmak zorundadırlar. Asla ilgisiz, bilgisiz, etkisiz, renksiz, lakayt, bigâne ve pasif kalamazlar; kalırlarsa, mesul olurlar, günaha girerler, büyük ve devamlı veballer altında kalırlar,



**12 Eylül İhtilali'nin henüz dumanları tüterken neredeyse "İslam" demenin suç sayıldığı günlerde İslam Dergisi'ni çıkarttı.**

dünyada hor ve zelil, mustazaf ve esir düşer, ahirette azap görür, perişan olurlar,"<sup>6</sup> der ve siyasi çalışmaları dini bir vecibe olarak görürdü.

Müslümanların birliği için gayret ederdi. Sohbet ve yazılarında bu konuya sıkça vurgu yapardı; "Nasıl oluyor da Müslümanlar bu kadar mağdur, bu kadar perişan, bu kadar yoksul, bu kadar mahkûr? Olur şey değil doğrusu! Bu duruma akıl erdirmek ne kadar güç ya Rabbi! Bütün bu dertlerin tek ve kesin bir çaresi vardır: İttifak."<sup>7</sup>

Yine ilk defa özel dersane, özel okul ve özel hastaneler kurulmasına, özel

üniversiteler kurulmasına öncülük etti. Çağın eğitim araçlarından istifade edilmesini isterdi.

Bu konudaki; "Her türlü modern imkân ve aleti kullanarak, bilhassa basın ve yayına, her türlü eğitim ve öğretim vasıtasına büyük önem vererek İslam'ı, imanı, Kur'an'ı, irfanı, hakkı, doğruyu, iyiyi, güzeli, ahlâkı, âdabı, zevki, şevki, sanatı, hikmeti yaymaya, öğretmeye, tebliğe, irşada olanca dikkat, ihtimam, itina ile ve muazzam güç ve kuvvetle gayret göstermeliyiz."<sup>8</sup> diyerek okuyucularını bu alana teşvik ederdi.

### **Yazmayı önemserdi ve tavsiye ederdi.**

"Bir ajandanız olsun, her gün bir âyet bir hadis yazın, bir güzel söz yazın, ezberleyin, sevdiklerinize de okuyun" dediği 1985'te Ceyhan'daki konuşması nasıl aklıma yer etmiş ki o günden bu yana yazarım ve dostlarımla yazdıklarımı paylaşıyorum, bu minvalde dolan onlarca ajandam oldu.

### **Modernite ile geleneği mecz ederdi.**

Hz. Ali'nin, "Çocuklarınızı yaşadıkları çağa uygun yetiştirin" sözünü ve Peygamberimiz (sav)'in: "İlim öğrettiklerinize saygı gösterin" hadisi şerifini sıkça tekrarlardı.

### **Alimlere itaati çok önemserdi ama ölçüye de dikkat çekerti.**

"Bir derviş, bağlı olduğu zât yanılır ve yanlış bir hedef gösterirse ne yapacak? Vicdanının sesine uyacak; aklının, meşveretinin gereğini yapacak; yapmazsa ferdî sorumluluktan kurtulamaz."<sup>9</sup> derdi, rahmet olsun.

1. Coşan, M. Es'ad. (2017) Başmakaleler 1 İslam Dergisi Başmakaleleri-, s. 17, Server Yayınları, İstanbul.

2. Age, s. 24, 3. Age, s. 453, 4. Age, s.423

5. Age, s. 167, 6. Age, s. 217, 7. Age, s. 65

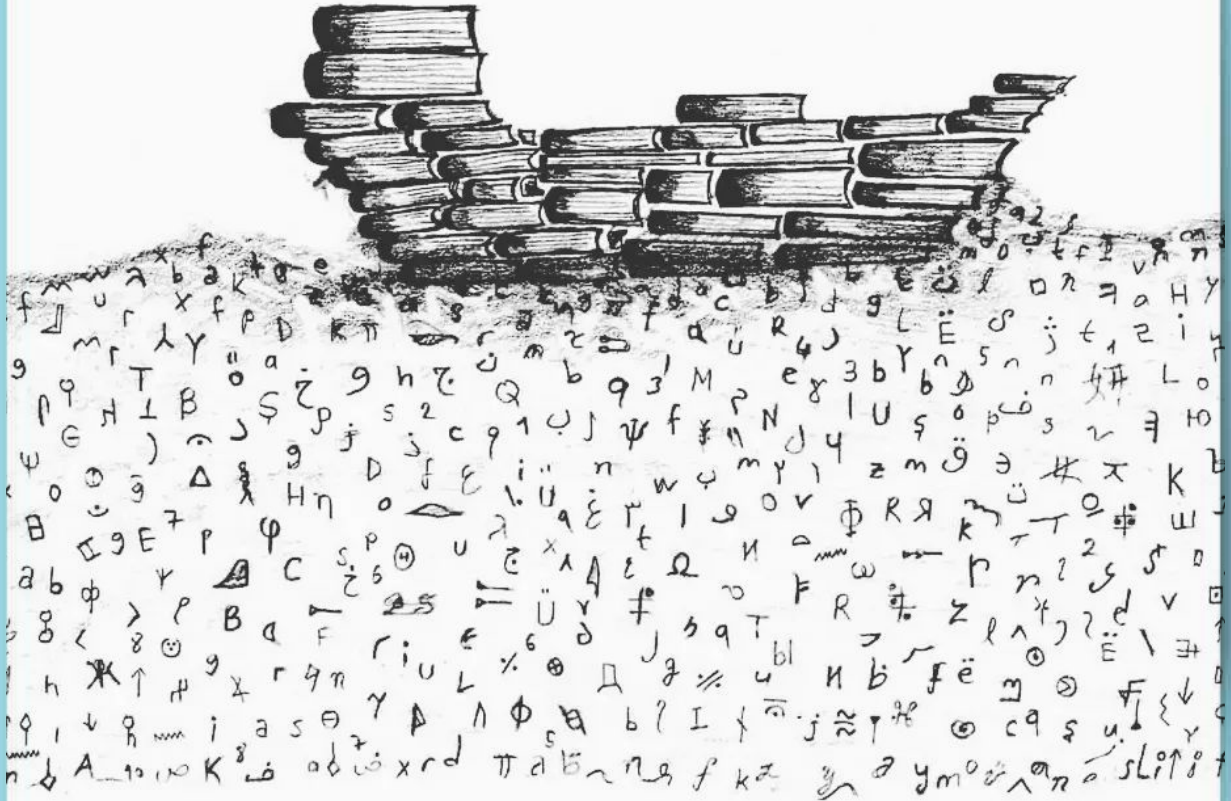
8 Age, s. 269, 9. Age, s. 178



**"Eğer yeryüzündeki ağaçlar kalem, deniz de mürekkep olsa, arkasından yedi deniz daha ona katılsa, Allah'ın sözleri (yazmakla) yine de tükenmez. Şüphesiz Allah mutlak güç sahibidir, hüküm ve hikmet sahibidir. "**

(Lokman Suresi-27. Ayet)

**Rotasını kaybetmiş bilgi insanlığa felaket getirir. Geçmişten günümüze harfler bazen duvarda, kısmen taşta, papirusda, ağaç kabuğunda ve deride, çoğuda kağıtta anlam kazanmış... Asıl olan bilginin esas kaynağına inmek ve onunla amel etmektir.**





## BİR MEDENİYET TASAVVURUMUZ VAR MI?

BİR sanat eserinin değeri, kullanılan malzemenin kalitesiyle yakından ilgilidir. İncir ağacından kaliteli bir mobilya üretmez, şeker çuvalından güzel bir takım elbise dikemezsiniz! Maddesi ve ruhu ile bir mimarlık harikası bir sanat eseri için, hem kaliteyi hem de esere vücut veren ruhu korumak zorundasınız. Mimar Sinan'ın eserlerinde bu anlayışı yakından görürsünüz! Asırlara meydan okuyan "kalıcı"lığın sebebi budur.

Tarihte, yeryüzünde nice medeniyetler kuruldu. İslâm medeniyetinin ihtişamını, ruhlara inşirah veren özelliğini hiçbir medeniyette göremezsiniz. Sanata öylesine derinlikler yüklemişler ki eserin büyük veya küçüklüğü önemli değil. Aslolan taşıdığı mânâ ve ruh! Bir minbere kâinatın sonsuzluğunu, yıldızlar âlemini, insanın dünyadaki fâniliğini nakşetmiş sanatçı!

Peki, "ilimlerin kurucusu" Müslümanlar ve diğer toplumlar olarak dünyada ne durumdayız? Amerika, 1969'da dün-

yaya en yakın gök cismi olan aya çıktı. Bunu gerçekleştirenlerde bir bencillik, bir kibir, bir şamata... Hâşâ, kâinatı onlar yaratmış havasındalar. Necip Fazıl, "Müslümanlar" ve "kibirliler"i farkını "Feza Pilotu" adlı şiirinde özetledi: "Bizimkiler ışığa gem vurur da binerler; / Yerden göğe çıkmazlar, gökten yere inerler..." (Çile, sh. 410)

### BUGÜNKÜ HALİMİZ

İNANCINI, insanlığın yüz akı medeniyete dönüştürmüş, ihtişamlı, zengin, imrenilen bir manzaradan sonra, bugünkü halimizi hep beraber yaşıyoruz. Tahmini olarak söylüyorum: Türkçeyi 200 kelime ile konuşan bir halk; onca eğitimden sonra, ana dilini 500 kelime olarak konuşan sözde aydınlar! Dilinde 50 bin kelime barındıran bir toplumun ana dilini kullanmaktaki manzarası bu! Böyle bir toplumun ufkunun genişliğini, kavrayışının hangi noktada olacağını siz hesap edin.

Önce teşhis, yani durum değerlendirilmesi... İnsanlar düşüncelerini keli-

melere yükler. İnsan ne kadar derin düşünse, içinde volkanlar misali yoğun fikirler çalkalansa bile, onun başkalarına yansıtabileceği düşünce, kelime dağarcığı kadardır. İçinde medeniyet tasavvuru olan bir insan, önce kelime hazinesini genişletmeli. Ana dilinin zengin örneklerini okumaya ve anlamaya çalışmalı. Rahmetli Mehmet Şevket Eygi; aydınların, döneminin Türkçesi olan Osmanlıca'yı öğrenmesini; Fuzûlî'yi, Nâbî'yi, Şeyh Galib'i okumasını öğütledi.

Kelime dağarcığı zayıf olan insan düşünce kısırlığından kurtulamaz. Problem çözümünde yetersiz kalır. Yüzlerce TV kanalından her gün 24 saat yayın yapılmasına rağmen sağlıklı çözümlere ulaşamamasının sebebi bu! Yazılımı 10 fonksiyona göre tasarlanmış bir cep telefonunu düşünün; firma, sistemini yüzlerce fonksiyonlu hale getirirse bile, önceki yazılım yeni fonksiyonları kabul etmez. Çünkü sistem, dar fonksiyona göre kurulmuştur. Kelime hazinesi dar bir insan da böyledir.

## GÜZEL ÖRNEKLER DE VAR

ZENGİN medeniyetimizden oldukça uzaklaştık ama az da olsa o medeniyetin temsilcileri hâlâ var. Bu bir fırsat! Faydalanırsak sayılarını artırabiliriz. İdeal İslâm medeniyeti, ancak sağlam malzeme ve yüksek bir ruhla kurulur. İncancımızın kendi kelime ve kavramlarına sahip olmak! Buna ıstılah bilgisi veya terminoloji diyoruz.

Şuurlu Öğretmenler Derneği (ÖĞDER) 9-10 Aralık 2017’de, Ankara Başkent Öğretmenevinde “Disiplinlerarası Zorunlu ve Karma Eğitim Sempozyumu” düzenledi. Alanında uzman eğitimciler katıldı. Eğitim konusu masaya yatırıldı. Güzel fikir ve çözümler ortaya çıktı. ÖĞDER’i ve emeği geçenleri tebrik ediyorum.

Sempozyumda ıstılah (terminoloji) konusu da konuşuldu. Dilin terminolojisine sahip olanlar, aynı kelimeye aynı anlamı yüklerler. Herkes o kelimedenden aynı anlamı çıkarır. Medeniyetimizde, yüzyıllarca medreselerde ders kitabı olarak okutulmuş bir terminoloji kitabı var: Ragıp el-İsfahani’nin “Müfredat” isimli eseri... O toplum bir kelimeye aynı anlamı yükledi. Kelimeler üzerinden “algı operasyonu” yapılamazdı. Bugün de medeniyetimizin terminolojisine muhtacdır.

## ANSİKLOPEDİK SÖZLÜK

SEMPOZYUMDA terminoloji konusunu Prof. Dr. Sabri Tekir anlattı. Konuşmacımız İzmir’de İktisat Fakültesi ve Yüksek İslam Enstitüsü’nü okudu. Doktorasını ABD’de Dünya Bankası’nda, Ekonomi öğrenimini Londra’da yaptı. Rektörlük ve Devlet Bakanlığı görevlerini yürüttü. Sayın Tekir dedi ki: “Lisân-ı Arap diye bir ansiklopedik sözlük var. 90 bin kelimedenden oluşur. Arapça hocam anlatmıştı: ‘Lisan-ı Arap’ta 90 bin kelime vardır. Bu abd-i aciz 60 binini ezbere bilir.” (Sempozyum kitapçığı, sh. 33)

**Kullandığımız kelimelerin geniş ve düşünce ufkumuzu zenginleştiren anlamları var.**

Sabri Tekir ansiklopedik sözlüğe açıklık getirdi: “Şöyle bir ‘bardak’ varsa, bu ‘bardak’ kelimesi ilk defa nerede, hangi anlamda kullanılmıştır. Zaman içinde nasıl bir terminolojik değişiklik geçirmiştir, bugün hangi anlamda kullanılmaktadır. Bunun gibi başka şeyleri de kapsar ansiklopedik sözlük.”

Millî Eğitim Bakanlığı’nın eğitim uygulamalarını Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı planlar. Sayın Tekir, eğitimin konuşulduğu sempozyumda “talim” ve “terbiye” kavramlarının ansiklopedik anlamını, içeriğini açıklamaya çalıştı. Şöyle:

## TALİM SÜREKLİ ÖĞRETİMDİR

“TALİM”, “sürekli öğretim” demektir. Enteresandır, kullanıyoruz ama nasıl ve hangi anlamda kullandığımız konusunda eksikliğimiz var. Arapçada sürekli yapılan bir şeyi, bir işlemi anlatır.

“Terbiye” kelimesi de öyledir. Şimdi, “talim” bir şeyi öğretme işleminin sürekliliğiyle ilgili bir bap, Arapçada “terbiye” kelimesi de aynı baptan gelir ama terbiye kelimesinin kökeni “rabve” kelimesidir. Rabve, son derece verimli, bereketli toprak anlamındadır.

“Terbiye” kelimesi terminolojik anlamda, Müslüman Osmanlı eğitimcilerinin bu kelimeyi seçerek ifade etmeleri; Cenab-ı Hakk’ın “Rab” sıfa-

tından kaynaklanan bir kelime olarak, eğitimde bunun fonksiyonunun yerleştirilmesi içindir. “Terbiye” kelimesi, tohumu toprağa atarsınız, yeterli nem ve havayı bulduğunda tohum bir filiz şeklinde topraktan fıkkırır. O filiz belli seviyeye geldiğinde çapalamak zorundasınız. Değilse, o şey çalı çırpı haline dönüşür.

Çapalamak, sulamak, gerektiğinde ilâçlamak zorundasınız; boy attığında budayacaksınız! Budamak, zorunlu ve bir bıçak gibi aletlerin kullanıldığı bir şeydir. Ustalıkla yapılmalıdır. Sonra belki aşılama, ilâçlama yapacaksınız. Ağacın tohumunun toprağa atılmasından dal budak salarak meyve vermesine kadarki süreç, terbiye sürecidir.

Bunlar harikulade güzel terimlerdir. Terimlerin hem anlamını daraltmışızdır hem de mahiyetini önemli ölçüde unutturmuşuzdur. Sonuçta böyledir.” (Sempozyum kitapçığı, sh. 30-31)

## TERBİYESİZ NE DEMEK?

OTURUM Başkanı Sabri Tekir’e, “Dedem kötü bir davranış için ‘terbiyesiz’ derdi. Bu kelime ne anlama geliyor” diye sordu. Cevabı şöyle:

“Terbiyesiz, ‘iyi yetiştirilmemiş’ demektir. Atın terbiyesi de böyledir. Atı alırsınız, belirli bir süreç geçirerek size tam anlamıyla hizmet edecek hale getirirsiniz. Bu bir terbiye sürecidir.” (A.g.s. sh. 31)

Kullandığımız kelimelerin geniş ve düşünce ufkumuzu zenginleştiren anlamları var. Bu anlamları öğrenmek zihin açıklığını, yaptığımız işin hakkını vermemizi, zevk almamızı sağlar. Terminoloji zenginliği büyük bir medeniyete ulaşmanın ilk basamağıdır. “İşimizi güzel yapmak” için kelime hazinemizi zenginleştirmekle işe başlayacağız. Sağlam bir kamusa (lügat, sözlük) sahip olacağız. Eskiden “Kamus namustur” sözü meşhurdu.



## MODERN DÜNYANIN YENİ PUTU LGBT

Uzun zamandır sanat dünyasında nesilleri ifsad etmeye yönelik bir planlamayı müşahade ediyoruz. Cinsel sapkınlıkları ve sapmaları meşru gösterme faaliyetleri. Bu faaliyetin desteklendiği palazlandığı yer ne teknoloji ne spor nede başka bir alan sadece sanat desek yeridir. Özellikle müzik, sinema gibi alanlarda cinsel sapkınlıklar normalmiş gibi zihinlere zerk edilmeye çalışılıyor. Bilindiği gibi sinema sanatı insanlığın moral ve etik değerlerini şekillendirme açısından etkili bir sanat olduğu dile getirilir. TV ekranlarında ve dijital platformlara inen sinemanın dramatisasyon gücü propaganda makinelerini işletmek isteyenlerin gözünden kaçmayan bir güçtür. Daha çok LGBT adıyla anılan cinsel sapmaları ve sapıklığı meşru göstermek isteyen kuvvetli bir lobi sinema dünyasında ödülleri, festivalleri yönlendirmektedir. Oscar başta olmak üzere ödül verilen önemli film festivallerinde ödüllendirilen bu filmlerin ya konusunun ya da başrol karakterlerinin eşcinsel olduğunu müşahade ediyoruz. Ve inanılmaz bir şekilde hiç biride bu cinsel sapmaları karşı değil tam tersi onları destekleyen yapımlar olarak karşımızda arz-ı endam ediyor.

Aslında bunların gelişi yıllar öncesinden belliydi. Yıllar önce konuşmacı olarak katıldığım bir sempozyumda (2009-Kuram ve Eylem Yönüyle Din Eğitiminin Teolojik ve Felsefi Temelleri sempozyumu – Konya Selçuk Üniversitesi) bir eşcinsel bir politikacının hayatına, mücadelesine odaklanan "The Milk" filminden yola çıkarak şöyle demişim:

"Örneğin 2009 yılında en iyi özgün senaryo ve en iyi oyuncu ödülünü alan The Milk filminde Sean Penn'in bir komünist homoseksüel'i özgürlük bağlamında canlandırdığı gibi. Bu sayede bir homoseksüelin özgürlük bağlamında mücadelesini özgürlük kavramını ortak payda yaparak seyirciye vermeye çalışmaktadır. Böylece izleyici asli değerlerinden olan özgürlük kavramının kendisi için ne kadar önemli ve zaruri bir duygu ve kavram olduğunu bildiği için kolaylıkla başroldeki insanla kendini özdeşleştirebilmektedir. Bu durum ise dini değerler açısından asla kabul edilemeyecek bir cinsel sapkınlığa hoşgörülle bakmanın ilk adımlarını attırmaktadır. Sinemanın etkileyici dili sadece özdeşleştirme veya katarsisten geçmez, hız da önemlidir. Tasavvufi tabirle bast-ı zaman ve tayy-ı mekân önemlidir

sinemada. Hızlı bir anlatımı vardır Amerikan sinemasının bu hızı ve seyirciyi memnun eder. İnsanlar hayal ettikleri ve olmak isteyip de olamadıkları kişilikleri, kahramanlıkları perdede gördükleri için çok memnundurlar. “Seyirci yitirdiği zamanı arar.” der Tarkovski. Seyircinin dinamikliği fetheder sinemayı. Kaybettiği zamanı, kazanamadığı kişilikleri bulur. Bu anlamda medyaya ait bütün unsurlar tatmin aracıdır insanlar için. Sinema bunları hayal perdesinde yaparken Magazin dünyası da bunu TV ve basılı medya yoluyla yapmaya çalışır. Ünlü veya başarılı insanların yaşamları permasalları gibidir. Kişi kendi yaşamında eğer “tutunamayanlar”dan ise, başarısız bir insan ise bu hikâyelerle avutur kendini. Bu ünlü insanların aşkları ise kül kedisi hikâyeleri gibi tatlı ve parlaktır. Verilen hayaldir. Fakat Kur’an-ı Kerimin üslubu, hayal dünyasından uzaktır. Kur’an’ın verdiği his ve duygu, nefsi ön plana çıkartan ruhu öldüren hayallerden uzaktır.”

Özellikle popüler bir sanat olayı olan Oscar’la ilgili internete “İlk Oscar kazanan Müslüman kimdir?” diye sorduğunuzda karşınızda Mahershala Ali isminin çıktığını görürsünüz. Mahershala Ali iki defa Oscar almıştır ve Oscar aldığı filmlerin ya konusu ya da ana karakteri LGBT’li yani cinsel sapkınlıktır. Adeta bir Müslüman karaktere Oscar vermek için LGBT’yi destekleyen filmlerde oynaması beklenmiştir.

Peki gerçekten ilk Oscar alan Müslüman Mahershala Ali midir? Elbette hayır. Bir de madalyonun diğer yüzü var yani aslında “İlk Oscar kazanan Müslüman kimdir?” diye internete bakıldığında ilginç bir hikâyeye karşılaşırsınız. Bu hikâyenin kahramanı A. R. Rahman’dır. Müzikleriyle hafızalara kazınan bol Oscar’lı film bizdeki adıyla “Milyoner”i (Slumdog Millionaire) izlemeyen yoktur herhâlde. Filmin müziklerini yapan A. R. Rahman 2009 yılında en iyi film müziği Oscar’ını kazandığı gece aslında “Oscar kazanan ilk Müslüman” unvanını da almıştı. Milli Şuur dergimizde A.R. Rahman’ın hikayesini yazmıştım. Unutanlar için bir daha hatırlatalım. Hindistanlı olan Rahman aslında bir Tamil ve Müslüman değil. Annesiyle beraber yaptığı konuşmalar ve arayışlar sonrası 1989 yılında Müslüman oluyorlar. A. R. Rahman 2006 yılında hac için Arabistan’a gittiğinde İslamawareness adlı siteye verdiği röportajda hidayet sürecini ayrıntılı bir şekilde anlatır:

1988 yılında Malezya’da bir rüya görür. Rüyasındaki yaşlı adam kendisine İslam’dan bahseder. “İlk önce ciddiye

almadım.” der. Sonra aynı rüya tekrarlanınca gündemine İslam girer. Aynı yıl ağır hasta olan kardeşinden ümitlerini kestikleri an, bir Müslüman âlimin duasıyla kardeşleri iyileşince zihin dünyalarındaki yolculukta adres iyice kesinleşir, İslam. A. R. Rahman ve ailesi Müslüman olurlar.

5 vakit namazını müzik sektöründeki işlerin ağırlığına rağmen hiç terk etmediğini söyleyen Rahman, bu röportajı verdiğinde ikinci hac ziyaretini gerçekleştiriyormuş. Hint sinemasında ilerlemek isteyen Müslüman sanatçılar isim değiştirirken o İslam öncesi A. S. Dileep Kumar olan adını değiştirerek A. R. Rahman olarak kullanmaya başlamış.

Açılımı Allah Rakha Rahman olan adı “Allah’ın korumasında, gözetiminde” anlamına geliyor. A. R. Rahman’da, Allah’ın rahmet eseri çok açık biçimde gözüküyor. İsminden ve dininden utan-

madan yoluna devam edip Grammy ve Oscar gibi müzikte dev ödülleri kazanmayı bilmiş.

İslamofobianın arttığı bu zamanlarda bunun Hindistan’daki yansımaları bazen “Hint sinemasında Müslüman oyunculara ambargo” başlıklı haberlerde görünce A. R. Rahman’ın zaferleri daha da anlamlı geliyor. Özellikle Hindistan’da bu günlerde hortlayan başörtüsü yasağı hem bizlere hem Hintli sinemacılara muhteşem bir özgürlük hikâyesini sinemaya aktarmak içinde fırsat veriyor.

Medeniyetlerin kültürlerin zekası sanattır bundan mahrum olan toplumlar ise istemediği düşüncelere seyirci olur. Bu yüzden karanlığa küfretmektense o karanlık sinema salonlarını bizler aydınlatıp ruhumuzdan feyez eden ışıkları başka gönüllere iletmeyi becerebilmeliyiz. Bununda ilk yolu sinema dilini bilmek ve o dilin gereklerine göre filmler yapabilmekten geçer. Sanat asla sadece sanat değildir tıpkı sinema gibi. Sinema da sanatta fikirlerin ve arzuların dışı vurumudur. Maalesef çizgi filmlere kadar inen LGBT ve türevlerinin propagandalarına karşı şuurlu olmalıyız. Sadece öğretmenlerin değil anne ve babalarında çocuklarına izlemedikleri kontrol etmedikleri içerikleri izletmemeli, okumadıkları kitapları okutmamalılar çünkü şeytanın nereden yaklaşacağı belli olmamaktadır. Şuurlu öğretmen ve velilerin olmadığı yerde şuursuz bireyler yetişir. Bu da ‘Hâkimiyeti ele aldığı anda ise ülkede bozgunculuk çıkarıp ürünleri ve nesilleri yok etmeye çalışır. Allah bozgunculuğu sevmez.’ (Bakara Suresi 205. Ayet)

**Medeniyetlerin  
kültürlerin zekası  
sanattır bundan  
mahrum olan toplumlar  
ise istemediği  
düşüncelere seyirci  
olur.**



## NEDENSİZ SEVGİLER

İnsan sever. İnsan sevmeli. İnsan, insanı sevmeli. İnsan, ağacı, doğayı, hayvanı sevmeli. Yaratılanı sevmeli. Yaratıcı'yı daha çok sevmeli. Zaten sevmesze neye yarar insan değil mi? Sevmek, Rabbimizin kullarının kalbine yerleştirdiği en güzel armağan değil mi?

Peki, insan insanı neden sever? Var mıdır bir nedeni? Olmaz mı? Her şeyin bir nedeni olduğu gibi insanı seven insanın da bir "niye"si var. Sahi sevdiğimiz insanları niye severiz? Sevmediklerimizi niye sevmeyiz?

Gelin baştan başlayalım. Kendimizi seviyor muyuz? Kastettiğim narşizm anlamında bir sevgi değil. Sadece kendimizle barışık olma adına bir sevgiden bahsediyorum. Kendimizi seviyorsak niye seviyoruz? Yakışıklı/güzel

olduğumuz için mi? Yoksa başarılı, zengin, girişimci olduğumuzdan dolayı mı? Kâlû belâda verdiğimiz sözü hatırlıyor muyuz? Verdiğimiz sözün gereğini yerine getirmeye çalıştığımız için mi kendimizi seviyoruz?

Peki insanları seviyor muyuz? Çevremizde sıkı iletişim halinde olduğumuz ve uzaktan görüştüğümüz insanlar ile ilgili gönlümüzde hangi duyguları besliyoruz? Gönlümüzde mutlaka bir duygu var. Bu duyguyu tanımlayabiliyor muyuz? Söz konusu kişi ile ilgili "evet ben onu seviyorum" diyebiliyor muyuz? Sevginin dozunu artırıp "ben onu çok seviyorum" dediğimiz insanlar var mı hayatımızda? Muhtemelen her birimizin hayatında gerçekten sevdiğimiz hatta çok sevdiğimiz insanlar vardır.

Sevdiğimiz hatta çok sevdiğimiz insanlar var ya... Onları niye seviyoruz? Var mı bir nedeni? Olmaz olur mu? Peki, bu nedenlere baktığımızda maddi gerekçeler mi daha ön planda yoksa gönle düşen muhabbetin sebebini tanımlayamıyor muyuz? Yahu Allah aşkına ne biçim sorular bunlar? Beyin yakan pardon kalp yakan cinsten sorularla ne işimiz var? Sana ne kardeşim seviyorsak seviyoruz. Sevmiyorsak sevmiyoruz. Ne yapacaksın niyesini, nede-nini? Çok mu önemli? Elbette çok önemli?

Bir insan diğer bir insanı severek ibadet işleyebilir mi? Sadece bir insana muhabbet ederek ibadet işlemek... Olacak şey mi Allah aşkına! Neden olmasın! Her şeyi yoktan var eden Rabbimiz, sevme duygusunu gönülle-

rimize armağan eden Rabbimiz; kimi sevdiğimizi niçin sevdiğimizi sormayacak mı? Sevginin zıddı olan nefreti, buğzu sormayacak mı? Sevdiğine olan sevginin temelinde ne var? Buğz ettiğine olan buğzunun temelinde ne var?

Tamamen insani duygularla, gönlümüzde taşıdığımız yüklere bir göz atalım derseniz. Çevremizde iletişim halinde olduğumuz ve sevdiğimiz kişiye olan muhabbetimizin nedenini biliyor muyuz? O kişiyi niye seviyoruz? Çalıştığımız kurumda amirimiz ve bizi koruyor olabilir mi? Diğer çalışanlar arasında bizi kolluyor olabilir mi? Hatalarımızı görmezden gelip, kendi ekibini oluşturuyor olabilir mi? Bizden alış veriş yapıyor ya da bizimle birlikte alış veriş yapıyor olma ihtimali nedir? Ticarete, siyasete, cemiyette yükselme sebebimiz hatta velinimetimiz olma ihtimali nedir?

Soruyu tersinden sorarsak, bizi seven insanlar; sahi bizi niye seviyorlar? Gerçekten sevicek insan mıyız? Hangi meziyetlerimiz var ki bizi seviyorlar? Çok mu becerikliyiz? Çok mu yakışıklı ya da güzeliz? Karakaşımıza kara gözü-müze muhabbet edilir mi? Ve bize olan sevgi, seven kişinin karnını doyurur mu? Bize olan muhabbetin temelinde, muhabbet besleyenler için bir dünyalık çıkar mevcut mu? Sahi bizi, “bu insan Rabbine kulluk eden, kaliteli bir Müslüman” diye seven kaç kişi var? Peki, bizi severken, “evinde, işinde ve cemiyette örnek bir ahlaka sahip” gerekçesi ile seven var mı? Ahlakımızı beğendiği için bize muhabbet besleyen kaç kişi var? Merhametimizi, teva-zuumuzu, dürüstlüğümüzü takdir ettiği için bizi seven insanlar var mı çevremizde? Çıkarsız, umarsız, bizi biz olduğumuz için sevenlerimiz de var mı acaba? Yani “niye”siz sevenlerimiz de var mı? Ne zor sorular, bunlar böyle!

Ticaret yaptığımız insan, bizi dürüst-

**Çıkarsız, umarsız,  
bizi biz olduğumuz  
için sevenlerimiz de  
var mı acaba?**

lüğümüzden dolayı seviyorsa kazanç-tayız. Mesleğimizi icra ederken bizi tanıyan ve seven insan, bizi iş ahlakımızdan dolayı seviyorsa kazançta-yız. Hayvanseverliğimizden dolayı bizi seven insan, merhametimizden dolayı seviyorsa kazançtayız. Aile bağlarımız için bizi seven insan, eşimize ve çocuk-larımıza karşı örnek aile yaşantımızdan dolayı seviyorsa kazançtayız. Yönetici olduğumuzdan dolayı bizi seven insan, liyakatli ve adalet sahibi olduğumuz için seviyorsa kazançtayız. İlim sahibi olduğumuz için bizi seven insan, ilmi-mizle amel ettiğimiz için ve bilgimizi paylaştığımız için seviyorsa kazançta-yız. Zenginliğimizden dolayı bizi seven insan, cömertliğimizden dolayı bizi seviyorsa kazançtayız. İletişim halinde olduğumuz her insan, bizi edebi-mizden dolayı seviyorsa kazançta-yız. Yoksa... “Yoksa” kısmı zor. Tersini düşünmek bile istemiyor insan.

İyi güzel de çıtayı o kadar yüksek tut-tunuz ki, bu hasletlere nasıl sahip ola-cağız? Bu hedefler çok yüksek. Çok çalışsak bile bu özellikleri kazanama-yız. Farkındayım. Olmak var. Olmaya yaklaşmak var. Olmaya çalışmak var. Olmaktan vazgeçmek var. Biz artık hangisine talip olursak, hesabımızda o tarifieden görülecektir.

İlim tamam. Ticaret tamam. Siyaset tamam. Aile tamam. Cemiyet tamam. Peki, her yerde neden ille de ahlak

vurgusu yapıyoruz. Ahlak vurgusu yapıyoruz. Çünkü bu yapılardan ahlakı aldığımızda geriye molozdan başka bir şey kalmıyor. Hani öz gidiyor ve geriye sadece şekil kalıyor diyoruz ya... İnanın ahlak olmadan şekil bile kalmıyor. Ahlak bir tek bize mi lazım? Herkese lazım. Evet ahlak herkese lazım. Ama en çok Müslüman’a lazım. Çünkü ahlak en çok Müslüman’a yakışır.

Ahlakı ile tanıdığımız bir insanı ger-çekten severiz. Ama ahlakını gördüğümüz kendisini tanımadığımız insanı da severiz. Çünkü ahlakın kendisi güzeldir ve kendini sevdirebilir.

Sevgiden, sevmekten söz ederken, sevginin ötesi yok mu? Sevginin tut-kuya dönüşmüş halinden bahsediyorum. Hani aşk diyoruz ya! Ah aşk! Aşkın özünde muhabbet yok mu? Gönülleri yakıp kavuran o sevgi seli... Kalpleri donduran o sevgisizlik...

Aşkla bağlandığımız, tutkuyla sarıldığımız insanı niye severiz? Böyle soru olur mu hiç? İnsan birine âşık olmuşsa olmuştur. Bunun niyesi, nedeni olmaz ki! “Niye seviyorsun” diye sorulduğunda “niyesiz seviyorum” dediğimiz insanlar var ya... Onlara sahip çıkalım. Başka bir deyişle, bizi severken “niye-siz seven” insanlar var mıdır bilmiyorum ama şayet varsa onlara sınırsız sarılalım. Bizi niyesiz seven insanların kıymetini bilelim.

Sevgiyi var eden, insanların gön-lüne nakşeden Rabbimizi nasıl seve-lim? Şükür sebebimiz çok elbette. Müslüman olduğumuza elhamdülil-lah. Müslüman anne babadan dün-yaya geldiğimize elhamdülillah. Sağlığımıza, ailemize, işimize, aşımıza, eşimize hâsılı verdiği tüm nimetlere elhamdülillah. Amenna! Lakin niyesiz sevmeye en önce ve en çok sevgiyi kalbimize yerleştiren, sadrımızı geniş-leten Rabbimiz değil mi?



# YERYÜZÜNDE MAHZUN BİR MABET MESCID-İ AKSA - 1

*Mescid-i Aksa'yı gördüm düşümde  
Bir çocuk gibiydi ve ağlıyordu  
Varıp eşiğine alnımı koydum  
Sanki bir yer altı nehr çağlıyordu*

*M. Akif İnan*

Yeryüzünde kutsal beldelerden bir belde, Kudüs... Ve Kudüs'te bir mabet... Hz Peygamberin "Yolculuk ancak şu üç mescidden birisine yapılır: Mescid-i Nebeviye, Mescid-i

Haram'a ve Mescid-i Aksa'ya" hadisinde buyurduğu Mescid-i Aksa ... Hangi şehir için bu kadar savaş yapılmıştır, hangi mabet için bu kadar can verilmiştir. Var olduğundan beri kan ve gözyaşıyla harcı yoğrulmuş bir belde ve bir mabet...

Mesci-i Aksa çeşitli zamanlarda farklı isimlerle anılmıştır. Bazı tarihçilere göre on yedi adının olduğu söylene de en çok bilinen diğer ismi Beyt-ul Makdis'tir. Bugün Kâbe'ye

çevresiyle birlikte Mescid-i Harâm denildiği gibi, Mescid-i Aksâ'ya da çevresiyle birlikte Harem-i Şerif denilmekte. Eski Kudüs'teki kuzeyi 321, güneyi 283, doğusu 474 ve batısı 490 m. uzunlukta olan ve yer yer 30-40 m. yüksekliğe ulaşan surlarla çevrili bulunan, içinde Kubbetü's-Sahra'nın da yer aldığı kutsal mekân kastedilmektedir.

### Tarihçe

Müsevîliğe göre mâbed dünya yaratılmadan önce de vardı ve gökte idi. Rab dünyayı onun gölgesinin düştüğü yerden yaratmaya başlamış, ardından o noktada Hz. Âdem'i yaratmıştır. Ebu Zer (r.a)'den bir rivayette, Peygamber Efendimiz (as), yeryüzünde kurulmuş ilk mescidin Mescid-i Haram, ikincisinin ise Mescid-i Aksa olduğunu nakleder. İkisinin arasında 40 yıl olduğu da rivayet edilmekte.

Ahd-i Atik'e göre ilk inşaat İsrâiloğulları'nın Mısır'dan çıkışının 480. ve Hz. Süleyman'ın hükümdarlığının dördüncü yılında, yahudi takviminin ikinci ayı olan "ziv" ayında (Nisan-Mayıs) başlamış ve yedi yıl kadar sürmüştür. Ahd-i Atik, mâbedin uzunluğunun 60, genişliğinin 20 ve yüksekliğinin 30 arşın olduğunu bildirmektedir. Girişte 20 arşın eninde, 10 arşın uzunluğunda bir yer ve iki yanında Sûr Kralı Hiram tarafından döktürülmüş iki tunç sütun yer almaktaydı. Ortada 20 × 40 zirâ boyutlarındaki kutsal ana bölüm yer alıyordu. Sunak da bu bölümdedi. Hz.Süleyman'ın vefatından sonra, Babilliler M.Ö. 586 senesinde Kudüs'e saldırarak tapınağı yakmışlardır. Ezra Kitabı'nda geçtiğine göre Pers Kralı II. Kiros; M.Ö. 538 senesinde Yahudilerin Kudüs'e dönmelerine ve Tapınağın yeniden inşasına izin vermiştir. Böylece Yahudiler Kudüs'e geri dönerek ikinci tapınağın inşasına başlamışlar ve M.Ö. 515 senesinde, Birinci Darius döneminde ikinci tapınağı tamamlamışlardır. Bu gün İsrail terör devleti, Aksa'nın altını kazarak ortaya çıkarmaya çalıştığı Süleyman mabedinin temelleri üzerine, üçüncü tapınağı inşa etmek istemektedir. Ahd-i Cedîd'deki bilgilere göre Hz. İsa'nın yaşadığı dönemde yahudilerin mâbede gereken saygıyı göstermedikleri anlaşılmaktadır. Hz İsa Kudüs'e geldiğinde mâbedin pazar yerine çevrilmiş olduğunu görmüş ve bunu

engellemeye çalışarak insanlara, Ahd-i Atik'te mâbedin yapılış amacının bütün milletler için dua evi olduğunu hatırlatmıştır. Milâttan sonra 70 yılında Roma ordusunun işgali sırasında hemen hemen tamamen yakılan Kudüs'le birlikte mâbedin de yıkıldığı ve şehir Hadrien zamanında (117-138) yeniden imar edilirken Beytülmakdis'in yerine Jüpiter Tapınağının yapıldığı anlatılmakta. Kostantinos'un Hristiyanlığı kabulünden sonra bu tapınağın yıkıldığı sanılıyor.

"Bir gece kendisine ayetlerimizden bir kısmını gösterelim diye (Muhammed) kulunu Mescid-i Haram'dan, çevresini mübarek kıldığımız Mescid-i Aksa'ya götüren Allah noksan sıfatlardan münezzehtir. O gerçekten işiten ve görendir." (İsrâ Suresi, 1)

Müslümanlar için ayrı bir öneme sahip olan Kudüs ve Mescid-ül Aksa'nın önemini ortaya koyan en büyük

delil, namazın farz kılınışından itibaren 13 yıl boyunca Müslümanların ilk kiblesi olmasıdır. Bunun içindir ki Kudüs üzerine seferler düzenlendi. Ve nihayet Ebu Ubeyde komutasındaki ordunun Kudüs'ü kuşatması sonrası, şehir halkı şehri bizzat Hz Ömer'e teslim ederek Kudüs fethi gerçekleşti (H15. M 636). Hz Ömer fetih gerçekleştikten sonra o zaman metruk bir tepeden ibaret olan Mescid-i Aksa'ya geçti. Hz.Ömer, daha sonra üzerine Kible Mescidi'nin kurulacağı alana, Aksa Hareminin güney bölgesine, bir mescit inşa edilmesini emretti. Hz. Ömer döneminde bu mescit yaklaşık 1000 kişiyi alabilecek ahşap bir yapıdan ibaretti. Bu yapının Muaviye dönemine kadar korunduğu rivayet edilmekte. Mescid-i Aksa'nın ikinci defa birinci Velid tarafından 747-48 yıllarında yaptırıldığı rivayet edilir. Depremler ve savaşlar nedeniyle Emevi, Abbasi, Fatimi, Memlük dönemlerinde bir çok defa onarım ve değişimler yapılarak Mescid'i Aksa ibadete açık halde tutulmuştur. 1099 yılında 1. Haçlı istilası sırasında Mescid tahrip edilerek adı Süleyman Mabedi olarak değiştirildi. Haçlılar ilk olarak krallık sarayı daha sonra da at ahırını olarak kullandılar mescidi. 1119 yılında Mescid-i Aksa tamamen Tapınak Şövalyelerinin üssü haline getirildi. Selahaddin Eyyubi tarafından Kudüs tekrar fethedilince Mescid'i Aksa haçlı pisliklerinden arındırılarak tekrar esas kimliğine kavuşturuldu.



# İSLAMCILIK VE İSLAM BİRLİĞİ

İngilizce İslamist olarak kullanılan ve Türkçeye İslamcı kavramı olarak çevrilebilen İslamcılık kavramı, Batıcı, Avrupalı gibi kullanım şekliyle aynıdır. Batıcı nasıl Avrupalıların yaşam tarzını kendi ülkesine taşımaya çalışan Batı hayranı kişiler için kullanılıyorsa, İslamcı da İslami değerleri, İslami yaşantıyı savunan kişiler anlamında kullanılıyor. Bunun da 19 ve 20. yüzyılda en önemli ayağı İslam Birliğinin sağlanmasından geçiyordu.

İslam Birliğini İttihad-ı İslam olarak basında ilk ele alan düşünür Namık Kemal'dir. O İttihad-ı İslam kavramını Hürriyet gazetesinin 10

Mayıs 1869 tarihli sayısında kullanmış, daha sonra başta Basiret gazetesini olmak üzere Yeni Osmanlılar'ın diğer yayın organlarında tartışmaya devam etmiştir. Özellikle Mehmet Akif ve Eşref Edip gibi müstesna düşünürlerin yayınlanmasına öncülük ettiği Sebilürreşad Dergisi de 1908 yılından başlayarak İttihad-ı İslam fikrinin en önemli savunucularından olmuştur. (Sebilürreşad, Haziran 2017, 1017. sayı)

Prof. Dr. Hayrettin Karaman bu kavramı 01.07.2001 tarihinde, Yeni Şafak Gazetesinde "İslamcılık" adlı makalesiyle tekrar gündeme getirdi. Karaman hoca bundan on yıl sonra

18.02.2011 tarihinde "İslamcılar değişti, İslamcılık bitti mi?" diye bir makale daha yazdı ve bu konuyla ilgili 2011 yılında dört makale daha yayımladı. Ancak bu yazılara fazla bir tepki gelmedi. İslamcılık karşıtı yazılar, Ali Bulaç'ın 21.07.2012 tarihindeki "İslamcılık Nedir?" başlıklı yazısı ve aynı konuyla ilgili peş peşe yazdığı iki makalesinden sonra akın akın gelmeye başladı ve ilk tepki de aynı gazete ve aynı sayfada yazan ülkücü kökenli Mümtazer Türköne'den geldi.

İslamcılığa İslam karşıtı cepheden olduğu kadar, İslam Birliğini savunan, İslam'ı yaşama biçimi olarak

benimseyen çevrelerden de tepkiler geldi. Bunlar arasında rahmetli M. Şevket Eygi ve Abdurrahman Dilipak gibi İslam Birliği için makale ve kitap yazan, konuşmalar yapan, gayret sarf eden Müslümanlar da vardı. Rahmetli M. Şevket Eygi, İslamcılığı Cemalettin Afgani'ye indirgediği için ve onun Sünni geleneğe aykırı söylemleri yüzünden İslamcılığa karşı çıktı. Yoksa ömrünü hilafetin yeniden tesis edilmesine, Müslümanların birleşmesine adanmış entelektüel bir Müslümandı. Abdurrahman Dilipak ise İslamcılığa terim olarak karşıydı. Kendisini sadece Müslüman olarak isimlendiriyordu. Sonu cılık-cilik gibi eklerle biten ifadelerin indirgemecilik, ayrıştırıcılık olduğunu düşünüyor. Karaman hoca ise bu fikre karşı şunu söylüyordu: "Müslüman, dini İslam olan kişi demektir. İslamcılık hangi tarihte ve kimler için kullanılmış olursa olsun "bir kısım Müslümanın belli bir misyonu, ameli, hareketi, aksiyonu" demektir." (Hayrettin Karaman, Yeni Şafak Gazetesi, 30 Nisan 2017, Siyasi partiler ve İslamcılık)

Hayrettin Karaman, "Tarih boyunca İslam'ın ve Müslümanların maruz kaldıkları meydan okumalara karşı Müslümanca tavır alan ve tehlikeleri savmak için fikir ve fiil cihadı yapan Müslümanlar İslamcıdır." der. (H. Karaman, Şeni Şafak 10 Temmuz 2015, İslamcılık Ölmez)

İslamcılık özetle, "İslam'ın ana referans kaynaklarından hareketle yeni bir insan, toplum, siyaset/devlet ve dünya tasavvurunu, buna bağlı sosyal örgütlenme modelini ve evrensel anlamda İslam Birliğini hedefleyen entelektüel, ahlaki, toplumsal, ekonomik, politik ve devletlerarası harekettir. Başka bir deyişle İslam'ın hayat

**Yüzyılımızda  
ülkemizde  
İslamcılığın ve İslam  
Birliği'nin en bilinçli  
ve en teşkilatçı  
lideri şüphesiz  
Prof. Dr. Necmettin  
Erbakan'dır.**

bulması, hükümlerinin uygulanması, dünyanın her tarihsel ve toplumsal durumunda İslam'a göre yeniden kurulması ideali ve çabası"dır. (Ali Bulaç, İslamcılık Nedir? Zaman Gazete 21.07.2012)

Bu tanımdan hareketle Hz. Muhammed (SAV) Kur'an'ın emirleri doğrultusunda yeni bir insan, toplum, siyaset/devlet ve dünya tasavvurunu, buna bağlı olarak sosyal örgütlenme modelini ve evrensel anlamda İslam Birliğini hedefledi diyebiliriz. Resulullah (SAV) tam da bunu hedeflemedi mi? Yine Resulullah yeni bir entelektüel, ahlaki, toplumsal, ekonomik, politik ve devletlerarası harekete girişmedi mi? Resulullah İslam'ın hayat bulmasını, hükümlerinin uygulanmasını gerçekleştirmedi mi, bu uğurda hayatı boyunca mücadele etmedi mi?

Efendimizin (SAV) hayatına baktığımızda rahatlıkla İslam'ın imanla birlikte ve bu iman bir gereği olarak en ideal siyasi ve/veya toplumsal yönetim tarzı ortaya koyarak bugünkü tabiriyle bir ideoloji olduğunu da söyleyebiliriz. Ama Platon'un "Devleti", Thomas More'un "Ütopyası", Robert Owen'in (1771-1858) satın aldığı adasında işçileriyle birlikte uygulamaya çalıştığı ama başaramadığı "sosyalist yaşam biçimi" gibi ütöpik bir tasa-

rım değil, bizzat Resulullah ve ondan sonraki halifeler tarafından uygulanan, gerçekleştirilen ve başarıya ulaşan toplumsal yönetim tarzıdır. Üstad Necip Fazıl da İdeolocya Örgüsü'nü bu anlayış üzerine oturttu.

Yüzyıllarca süren bu yönetim biçimi İslam devletleri zayıflayıp, tek tek batılı devletlerin egemenliğine girip, birlik ve beraberliğini kaybedince Osmanlı'nın son döneminde İslam'ın tekrar eski gücüne kavuşması için Namık Kemal, Ziya Paşa, Ali Suavi gibi Yeni Osmanlıcılar, Cemalettin Afgani, Muhammed Abduh, Mehmet Akif Ersoy gibi modernistler ittihad-ı İslam'ı (İslam Birliğini) yeniden gündeme getirdiler. Bunun bayraktarlığını ve finansmanını da 2. Abdulhamid yaptı.

Bu adımı 19. yüzyılın sonlarında en güçlü bir şekilde atan ilk isim şüphesiz Osmanlı'nın 34. padişahı ve İslam dünyasının 113. İslam halifesi 2. Abdulhamid'dir. Abdulhamid bu hareketi 1878 Berlin Antlaşmasından sonra bir plan çerçevesinde yürürlüğe koymuş ve işe Kuzey Afrika'dan, Berka ve Bingazi'den başlamıştır. (Mustafa İslamoğlu, İslami Hareket – Anadolu II, Denge Yay. Aralık 1991, sh. 151)

Mustafa İslamoğlu'nun deyimiyle o, "Unvan halifeliğinden nüfuz hali-feliğine" geçerek İslam Birliğinin oluşmasına katkıda bulunmuştur. Abdulhamid'i sevmeyen Namık Kemal, Cemalettin Afgani, Muhammed Abduh gibi İslam dünyasının güçlü simaları bile bu projesinde kendisini desteklemişlerdir.

Muhammed Abduh Beyrut'ta sürgündeyken bir hutbesinde bu desteğini şöyle dile getirir: "Müslümanlardan akıl sahibi olanlar Osmanlı Devleti'ni korumanın Allah'a ve elçisine iman-

dan sonra akidenin üçüncü esası olduğu görüşündedirler. Çünkü yalnız başına bu devlet İslam'ın oterite ve gücünün koruyucusu, bekasının teminatıdır. Dinin şu anda ondan başka gücü yoktur. Ve ben zayıflığıma rağmen, akidede Müslüman, meşrepte Osmanlıyım. Her ne kadar dilim Arapça olsa da, Allah'ın farzları içerisinde şeriata iman ve usulü üzere amelden sonra hilafet makamına saygı duymak, sahip çıkmak ve boyun eğmek, düşünce, söz ve amelde elden gelen gayreti göstermekten daha büyük bir farz bulamıyorum ve gücüm yettiğince bunu yerine getirmeye çalışıyorum.” Ve Osmanlı devletini sevmediğini, Osmanlı yöneticilerine güvenmediğini söylese de “Lakin bu devlete kötülük murad eden bir Müslüman bulunamaz, çünkü o, İslam ümmetinin korunağıdır, o düşerse biz Müslümanlar Yahudiler gibi oluruz.” der. (Mustafa İslamoğlu, İslami Hareket – Anadolu II, Denge Yay. Aralık 1991, sh. 176, 177)

2. Abdulhamid'in İslam Birliği girişimi çok büyük oranda başarılı oluyor, İslamoğlu'nun deyimiyle Anadolu'dan Hindistan'a, Orta Asya'dan Trablusgarb'a, Endenozya'dan Arnavutluk'a, Çin'den Yemen'e kadar tüm dünya Müslümanlarını aynı gaye etrafında kenetliyor. (M. İslamoğlu, age, sh. 144)

Nitekim Osmanlı devletinin Batı'ya karşı yenilmesinden sonra da İslamcılık ve İslam Birliği hareketi devam etmiştir. Karaman hocanın tabiriyle “Dünya yüzünde Müslümanlar var oldukça, adına İslamcılık deyin demeyin, “İslam davası ve bu davanın sahipleri” var olacaktırlar. Dava ise “İslam'ın hayatın bütün alanlarında var olması, İslam din ve medeniyetinin en uygun üslup içinde dünya insanlığına sunulması, Müslümanların



**Erbakan 25 Aralık  
1991 tarihinde  
Türkiye Büyük Millet  
Meclisi Genel Kurulu  
kürsüsünde ise şunları  
diyordu: “İslam Birliği  
kurulduğu zaman ne  
olacak?”**

bir şekilde birleşmeleri ve bütün dünyada adil bir düzenin hâkim olmasıdır.” (H. Karaman, Yeni Şafak, 10 Temmuz 2015, İslamcılık Ölmez)

Yüzyılımızda ülkemizde İslamcılığın ve İslam Birliği'nin en bilinçli ve en teşkilatçı lideri şüphesiz Prof. Dr. Necmettin Erbakan'dır. 1970'li yılların başında kendisi Meclis kürsüsünde Müslüman ülkelerle ortak Pazar kurulmasından bahsetmektedir. (TBMM'de 11 Aralık 1970 tarihli müzakere, bkz. Prof. Dr. N. Erbakan Külliyyatı, 3. Cilt, sh. 382, 399) Erbakan 25 Aralık 1991 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu kürsüsünde ise şunları diyordu: “İslam Birliği kurulduğu zaman ne olacak? Bugün 46 tane Müslüman ülke, 80 tane Müslüman

topluluk var. Rusya'da, Balkanlarda ve dünyanın diğer yerlerinde... Bu 80 tane topluluk, önce kendi birleşmiş milletler teşkilatını kuracak, dünya siyasetine tek bir vücut olarak ağırlığını koyacak. Bu kaçınılmaz bir gerçektir... Müslüman ülkeler mutlaka içinde askeri işbirliği teşkilatlarını kuracaklar; yani İslam NATO'su kurulacak...” (Milli Gazete, 1 Mart 2021, 10. sayfa) Bununla birlikte 1993'te yaptığı bir konuşmada İslam Birliğinin tesis edilmesi gerekliliğinden bahsetmiş ve bunun için kurulması gerekli teşkilatı beş başlıkta toplamıştır. Bunlar Müslüman Ülkeler Birleşmiş Milletleri, İslam Ülkeleri Savunma Teşkilatı (Yani bir tür İslam NATO'su, İslam Ortak Pazarı, İslam Dinarı (ortak para birimi), İslam UNESCO'su (yani İslam Kültür İşbirliği Teşkilatı). (Prof. Dr. Necmettin Erbakan Külliyyatı, 5. cilt, sh. 353) Nitekim 1996 yılında başbakan olur olmaz 22 Ekim 1996 tarihinde düzenlenen Kalkınma İşbirliği Konferansında D-8 İslam Ülkeleri teşkilatının temellerini atmış ve 1997 yılında bu teşkilatı kurmuştur. Onun bu amaçla kurmuş olduğu ulusal ve uluslararası teşkilatlar İslam Birliği'nin sağlanması için cansiperane gayret sarf etmektedirler.

# Hayat Suyu

Ömer b. Hattab'ın (ra) naklettiğine göre,  
Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

**"Ameller niyete göredir. Herkes sadece niyetinin karşılığını alır. Kim Allah ve Resûlü için hicret ederse, hicreti Allah ve Resûlü'nedir. Kim de erişeceği bir dünyalık veya evleneceği bir kadından dolayı hicret ederse, onun hicreti de hicretine sebep olan şeyedir."**

(M4927 Müslim, İmâre, 155; B1  
Buhârî, Bedü'l'vahy, 1)



## EN AZINDAN BUĞZET

**H**iç bitmek tükenmek bilmeyen, değişik tarihlerde işgal altındaki “Doğu Kudüs’te gerginlik sürüyor. İsrail polisi ve askeri; silahlı kuvvetleri Mescid-i Aksa’daki Filistinlilere saldırıyor, Gazze vuruldu. İsrail saldırılarında aralarında şu kadar çocuk- kadın olmak üzere ... kişi hayatını kaybetti ... kişi yaralandı. İsrail uçakları, Gazze Şeridi’nin... bölgelerine hava saldırısı düzenliyor, Hamas da roketlerle karşı saldırı başlattı ya da İsrail Gazze’ye yeni bir saldırı düzenledi. Gelen ilk bilgilere göre şu kadar kişi hayatını kaybetti.” Haberlerini duymaktan insanlık bıktı ama insanlıktan nasibini almamış

İsrail yönetimleri bu barbarlıktan asla vazgeçmeyeceği benziyor.

İsrail’in tüm vahşetine karşın başta İslam Dünyası olmak üzere, dünyanın değişik iktidarları tarafından “İsrail’i kınıyoruz!” gibi cılız ifadelerden öteye geçmeyen ve hiçbir yaptırım uygulanmadan yoluna devam eden, canı istediğinde orantısız güç uygulamaya devam eden İsrail...

Kudüs’ün Fatihi Selahaddin Eyyübi diyor ki:

“Yakındır sonsuz özgürlüğün... Yakındır ey Mirac’ın anahtarı... Daha yürümeyi öğrenmeden, ölmeyi öğrenen bebek-

lerin şehri Gazze...

Kudüs işgal altındayken ben nasıl gülebirim ki?”

Ne yazık ki Müslüman’ım diye geçinen birtakım çevreler Filistin’de yaşananlara karşın büyük bir umursamazlık tavrı sergilemektedirler.

Geçtiğimiz günlerde yine İsrail saldırıları sonucu 45 beş kişi şehit düştü, onlarca yaralı... Dört gün süren saldırılar sonlanınca ilginçtir ve ne acıdır ki bayram havasında haberler aktarıldı.

Neymiş?

Güya en azından İsrail öldürmeye

devam etmemek üzere Mısır ve bilmem kimlerin arabuluculuğunda saldırılarına son vermek konusunda anlaştı.

Üstad Necip Fazıl ne diyor?

“Yıkılasın İsrail! Enkazını göreyim! Sana ülke diyenin, yüzüne tüküreyim!”

İsrail’in yıllar yılı tekraren ve miraren işlediği insanlık suçuna ve adım adım Filistin’i işgal hareketine karşılık kafasını kuma gömen güç ve iktidar sahiplerine ne denir? Okuyucunun takdirindedir.

İsrail’in ortaya koyduğu vahşet sadece Filistinlileri katletmek değil, Filistin topraklarını da gün geçtikçe yavaş yavaş ama planlı bir şekilde yutarak yok etme noktasına getirmiştir.

İsrail’e hukuk işlemiyor. İmzaladığı uluslararası sözleşmelere de uymuyor. Sadece kâğıt üzerinde kalıyor.

Ayrıca Hamas ile El-Fetih arasındaki siyasi çekişmeler ve iktidar mücadelesi de Filistin sorununun çözümünde işi sekteye uğratan bir başka dert. Bu konunun detaylarını açıklama imkânı olursa ayrıca ele almak gerekir.

Filistin sorununun çözümünü ne İslam ülkeleri yönetimlerinden ne de Batı dünyasından beklemek çare olmaktan çıkmış görünüyor.

Ancak global anlamda STK’lar ve özellikle uluslararası hukuk çevrelerinin Filistin sorunu ile alakalı olmasını önemsemek gerekir.

Belki yeterli değil ama Filistin konusunda duyarlı birçok yiğit insanın hakkını da teslim etmek gerekir.

Artık İsrail öldürdükçe, Filistin’in topraklarını yutup yok ettikçe, uzaktan ağlamanın zamanı çoktan geçti.

Elbette İsrail’in vahşetine bir benzeri ile mukabele etsin diyen yok. Fakat somut, tutarlı ve sonuç odaklı birçok adım atmak uluslararası hukuk kuralları dahilinde mümkündür.

Global dünyayı yaratan Cenabı Allah, bütün yaratılanı dengelemiş ve tüm canlıya fazlasıyla yetecek şekilde yaratmış şüphesiz. Buna rağmen gelir dağılımı adaletsizliği, ulusa arası insan göçü ve milyonlarca evsiz barksız insan yeryüzüne dağılmışsa dünyayı idare edenlerden adalet bekle-

**İnsanlıktan  
nasibini  
almamış İsrail  
yönetimleri bu  
barbarlıktan asla  
vazgeçmeyeceğe  
benziyor.**

mek elbette mümkün değildir.

Ancak her insanım diyen bireyin, tıpkı dünyanın her alanına yayılmış insanlık dışı hukuksuzlukların karşısında olması gerektiği gibi, Filistin meselesinde de değişik aralıklarla eften püften gerekçelerle İsrail tarafından bilinçli ve bir o kadar da zalim uygulamalarına dur demek ve engellemek için gerekeni yapmak elzemdir.

Hemen “Ne yapabiliriz ki?” demek acizliktir.

Efendiler Efendisi Peygamberimiz ölçüyü koymuş ortaya: “Gücün yetiyorsa elinle, yetmiyorsa dilinle ortadan kaldır. O da yetmiyorsa kalbinle buğzet!”

Bizimkisi de bu durum işte...





## ERBAKAN'DAN ÖĞRENDİK

Milli Görüş Lideri Prof. Dr. Necmettin Erbakan.

Kendisi bir ilim adamı, bir mühendis, bir siyasetçi, bir gönül adamı idi. Aynı zamanda bir başöğretmendi.

Çok şey öğrendik ondan. Hem sözlerinden, hem de fiiliyatından.

Biz iktisat ve maliye bitirmiş bir insanız. İktisadın asıl temel kurallarını ondan öğrendik. Fakültede bize öğretilenlerin kapitalizmin kuralları olduğunu o bize öğretti. Bizim öğrendiklerimizin en başında bize yanlış öğretilen insan ihtiyaçları ile ekonomik kaynakların dengesine ait altın kuralın doğrusudur.

Üniversitede bize şunu altın kural diye öğrettiler:

“Ekonomik kaynaklar sınırlı, insan ihtiyaçları sınırsızdır.”

Bu kuralı fakültede, gerek kitaplardan, gerek hocalarımızdan temel kural olarak öğrenmiştik. Kapitalizm de, marksizm de bu kuralı temel esas olarak benimsemişler, kıt kaynakların nasıl elde edilip, nasıl bölüşüleceği konularında farklı çözümlere varmışlardır. Okullarda hala da öyle öğretilir. Ekonomistler halen bu kurala göre konuşur ve icraat yaparlar.

Biz de bunlardan biri idik.

Erbakan Hocamızdan işin gerçeğini öğrenene kadar.

Erbakan Hocamızdan öğrendiğimiz ise şudur:

“Ekonomik kaynaklar bütün insanlar için yeterli olarak yaratılmıştır. Bu kaynakların bölüşümündeki sorunlar insanların sonsuz ihtiraslarından kaynaklanır.”

Yani ihtiyaç olarak görülenlerin çok büyük bir bölümü

insanların ihtiraslarından ileri gelmektedir.

Bu kaideyi öğrenince dünyaya, ekonomiye, üretime, bölüşüme, nüfus ve rızık ilişkilerine bakışımız değişti.

Mesela birileri dünyadaki açların nasıl doyurulacağı, açlıktan ölümlerin nasıl önleneyeceği, konularında ahkam kesmeye başlasa, hemen bu kaide imdadımıza yetişir. Deriz ki, dünyada açları doyurma sorunu yoktur. Tam tersine oburları doyurma sorunu vardır. Çünkü ihtirasları onları esir almış, başkasının rızıklarını da yeseler yine de doymaz duruma gelmişler.

Lüks tüketimden, israf ekonomisine, gayri meşru kazançtan sömürgecilığe, aklınıza ne gelirse buraya dahil edebilirsiniz. Bu düşünce tarzı sizi doğru sonuca götürür. İnsan ihtirasları sınırlandırılacak olsa sorun kendiliğinden kalkar.

Dünyadaki sömürülenleri nasıl kurtaracağız, diye bir sorun aklınıza gelse, bu temel kuralı hatırlarsanız şu sonuca varırsınız:

“Dünyada sömürülenleri kurtarma sorunu yoktur, sömürgecilerin ihtiraslarını sınırlama sorunu vardır.”

Gerçek te öyle değil mi?

Yüzyıllardır İslam dünyasını her şekilde sömürmüş bulunan ve halen de acımasız metodlarla bu sömürgecilığı sürdüren, merhametsiz milletlerin ihtiraslarının bir türlü tatmin olmama sorunu değil midir?

Bir bakıyorsunuz, kişi başına yıllık geliri yüzbinlerce dolara ulaşmış olan sömürgeci toplumlar, tüm zenginlik kaynakları sömürgeciler tarafından tüketilmiş, yağma edilmiş ve

yıllık geliri kişi başı 5-10 doları geçemeyen zavallıları yine sömürmeye devam ediyorlar. Bu garabet ihtiyaç ile değil, ancak ihtirasın sonsuzluğu ile izah edilebilir.

Sömürge zihniyetlilerin ihtirasları dizginlenecek olsa, sömürü sorunu da kalmaz.

Şu cümle ne kadar doğrudur:

“Dünyada adil davranma sorunu yoktur, menfaatleri tatmin etme sorunu vardır.”

Hakkından fazlasını alabilmek için alavere, dalavere çevrilmese, ihtiraslar dizginlense adalet de büyük ölçüde sağlanmış olur.

İsraf sorununu ele alın, aynı neticeye varırsınız:

İnsanlar kendi ihtiyaçları kadar tüketseler, ihtiraslarına gem vursalar, israf diye bir kavram ortadan kalkar. İsraf edilen kaynaklar ve gıdalar konusundaki tespitlere baktığımızda düşünce tarzımızın ne kadar doğru olduğu görülür.

Velhasıl:

“Dünyada ekonomik kaynak sorunu yoktur, insan ihtiraslarını tatmin etme sorunu vardır.”

Bu da ancak ve yalnız nefis terbiyesi ve Allah korkusu, daha doğrusu her şeyin hesabının mutlaka sorulacağı inancına gelip dayanmaktadır.

1995 seçim çalışmaları sürerken Erbakan Hocamız, gerek meydanlarda, gerekse basın organlarında işçiye, memura, emekliye, çiftçiye ve diğer kesimlere yüksek perdeden vaatlerde bulunuyordu. Etrafındakiler bile tedirgin oldular. Korka korka kendine dediler ki:

**“Dünyada ekonomik kaynak sorunu yoktur, insan ihtiraslarını tatmin etme sorunu vardır.”**

“Hocam iktidara gelirsek bu vadettiklerinizi vermekte zorlanırsınız. Bu da bizim inandırıcılığımızı zedeler. Biraz ölçülü vaatlerde bulunsak daha doğru olmaz mı?”

Cevap şu idi:

“Siz bu ülkenin ne kadar zengin kaynaklara sahip olduğunu bilmediğinizden böyle endişe ediyorsunuz. Asıl sorun kaynaklarda değil, bu kaynakların nerelere

harcandığında yatmaktadır. Bölüşüm konusunu düzelttiğimizde bu yaptığımız vaatler bile deveye kulak kalır. Herkesi doyuracak kadar kaynağımız mevcuttur. Keşke iktidar olsak da, o zaman görseniz bu ülkenin kaynaklarını!”

Hocamızın 11 aylık başkanlığı döneminde, havuz sisteminin devreye sokulması ile piyasaya nasıl bolluk ve bereket geldiğini düşünürsek, onun ne kadar ileri görüşlü olduğunu anlarız. Şayet, bankaların istismar ettiği para kredi ilişkisine de el atılabilecek zaman olsaydı daha neler olurdu neler?

Biz şahsen önceden bölük borchük bildiğimiz bu kuralı, tam ve kamil manada Erbakan Hocamızdan öğrendik. Başka öğrendiklerimiz olmasaydı bile bu kuralı öğrenmiş olmamız, ona minnet borcumuzun ödenemeyecek kadar çok olduğunu gösterirdi.

Kaldı ki Erbakan Hocamız başöğretmenimiz olarak bize çok şey öğretti.

İnanıyoruz ki ilkokuldan üniversiteye kadar okutulan derslerin müfredatı İslami ve insani kaideler çerçevesinde gözden geçirilse mükemmel bir eğitim sistemine kavuşmuş oluruz.

**Mekanı Cennet olsun, Allah ondan razı olsun...**

### ERBAKAN'DAN ÖĞRENDİK

Cihadı unutmuş, paslı bir nesildik,  
Onun sesini duyduk, kulak kesildik,  
Süt sağlamak için, tekelere asıldık;  
Çilekeş, yüzü nur, alnı ak, başı dik;  
Biz cihad nedir, Erbakan'dan öğrendik!..  
Doğudan batıya, zulüm gören her fert,  
Katar, onun dertlerine yeni bir dert,  
Kah ağlar, kah güler, buyruğu tatlı sert;  
Çilekeş, yüzü nur, alnı ak, başı dik;  
Biz lider kimdir, Erbakan'dan öğrendik!..  
Göremezdik, yolun başını sonunu,  
Ömür boyu öğretti hep, konu konu,  
Biz koşarken daim, önde gördük onu;

Çilekeş, yüzü nur, alnı ak, başı dik;  
Biz hedef nedir, Erbakan'dan öğrendik!..  
Etrafına dizildik, hepimiz saf saf,  
Kimseyi kovmaz, olmasın diye israf,  
O konuşunca, yankı verir her taraf;  
Çilekeş, yüzü nur, alnı ak, başı dik;  
Biz vefa nedir, Erbakan'dan öğrendik!..  
Neden, nasıl çalışırız, bile bile,  
Bizi yönlendirdi, kafil kafil,  
Her adımımız, dayanır bir delile;  
Çilekeş, yüzü nur, alnı ak, başı dik;  
Biz şuur nedir, Erbakan'dan öğrendik!..  
Görev için harcanmalı tüm gücümüz,  
Elbette Kur'an'dır, Sünnet'tir ölçümüz,

Allah ve Resül uğrunadır göçümüz;  
Çilekeş, yüzü nur, alnı ak, başı dik;  
Biz gayret nedir, Erbakan'dan öğrendik!..  
Yol bilmezdik, arardık hep sağı solu,  
O ışık tuttu, gösterdi doğru yolu,  
Onurumuzla çalıştık, dolu dolu;  
Çilekeş, yüzü nur, alnı ak, başı dik;  
Biz onur nedir, Erbakan'dan öğrendik!..  
Batıl karşısında, eğmedi başını,  
Davası uğruna, terk etti işini,  
O liderimiz, bırakmayız peşini;  
Çilekeş, yüzü nur, alnı ak, başı dik;  
Biz dik durmayı, Erbakan'dan öğrendik!..

# SEÇKİN KİTAPÇILARDA



# Sözün Gücü

”

İslâm Dini, bir bütündür.  
Ona bir şey katılamaz ve ondan bir şey çıkarılamaz.  
Baştan sona Hak'tır, hayırdır ve hepsi,  
herkes için ve her yerde lazımdır.

Prof. Dr. Necmettin ERBAKAN  
Millî Görüş Kurucu Lideri





## GERÇEK VATANSEVER, DAVA ADAMI KİMDİR?

*Cânı kim cânânı için sevse cânânın sever*

*Cânı için kim cânânın sever cânın sever*

*(Dünyada her kim ki canını, cananı için severse aslında yine cananını sevmiş olur, aynı şekilde cananını yani sevgilisini kendi canı için seven kişi yine kendi varlığını sevmiş olur.)*

Mithat Cemal Kuntay, “Üç İstanbul” adlı romanının başkahramanı Adnan Bey’e yazmış olduğu bir mektupta onun vatanperverliğini sorgulayacak şu soruları ona yöneltmişti: İktidar mevkiinden çekildikten sonra vatanperver

misin? Fırkanız (partiniz) iktidardan düştükten sonra da memleketi sevecek misiniz? Yirmi dört saatin kaç dakasında memleketi düşündüğünüzü sorsalar söyleyecek vaktiniz var mı? Mektupta Adnan Bey’den biz memleketi ikbal mevkiinde değilken de seviyoruz, deyin diye ondan gerçek vatanseverliğini göstermesini istemektedir.

Bu soruları bugün memleket meselelerinde ahkâm kesen, ağzından vatan, millet, milliyetçilik kavramlarını düşürmeyen; laiklik, çağdaşlık, dindarlık değerlerini ön plana çıkaran makam mevki sahiplerine, bürokratlara, ikbali parlak valilere, kaymakamlara, zenginlere, akademisyenlere vel-

hasıl memleketin kaymağından nemalanan milyonlarca insana sormak gerekmektedir.

Bu soruları Türkiye'nin gerçek sahibiymiş gibi hareket eden, memlekette istedikleri her mevkie rahatça gelen ensesi kalın kişilere, hayatlarında sıkıntı yaşamayan, Âşık Sümmânî'nin dediği gibi el ettiğinde herkesin everek (acele ederek) isteğini yerine getirmeğe çalıştığı beylere, efendilere sormak lazım.

Kendileri için memleketin her tarafı düz, ova olan, ayağı taşa değmeyen, sıkıntı çekmeyen, her daim üst perdeden vatan millet adına konuşan adamlar acaba böyle sorulara ne cevap vereceklerdir?

Memleketin gerçek sahibi gibi hareket eden bu kişiler evlerini, yatlarını sever gibi memleketi sevmektedirler. Keşke bu insanların vatan sevgilerini ölçecek bir alet icat edilebilse. Bu insanlara dikkatlice bakılırsa bunların Türk Milletinin yüzyıl sonrası ile ilgili hayallerinin, planlarının, kaygılarının olmadığı görülecektir. Her dem üst perdeden konuşan bu insanların bazıları, köyün köpeği gibi hâlin bekçiliğini yapmakta; kendi ikballelerini, pozisyonlarını ve maddi varlıklarını korumaya çalışmaktan başka bir davranış sergilememektedirler.

Aynı şekilde laikliği, çağdaşlığı, Atatürkçülüğü, dindarlığı her fırsatta ön plana çıkaran fakat bu kavramlar üzerinden kendilerine bir ikbal belirleme amacını taşıyan insanlara da bu soruları sormak gerekmektedir.

Gerçek vatanperver insanları tanımak için onların mahrumiyet anlarını beklemek, o zamanda verecekleri tepkileri gözlemek gerekmektedir. Mütareke döneminde yolsuzluk artmış, milyonlarca vatan evladı memleket için canını verirken; İstanbul'da duran, gazete ve siyaset üzerinden milliyetçilik yapanların birçoğu yolsuzluğa bulaşmış, Mithat Cemal Kuntay'ın dediği gibi; memleketimiz Umumi Harpte kazanıp sırtanlarla, kazanamayıp somurtanlar ülkesine dönüşmüştü. O dönemde gazetecilik literatüründe en çok kullanılan kavramlardan birisi de yeni türedi zenginler kavramı olmuş, mütareke döneminde savaşın bitmesini istemeyen, karaborsacılık ve gayrimeşru işlerle uğraşan yeni vatanseverler türemiştir.

Bu insanların memleket sevdası, Allah'ın vermiş olduğu bin bir nimeti ağzını şapırdatarak yiyen ve yarım yama-

lak bir şekilde Allah'ım şükürler olsun diyen ama aç yatan komşusunu görmeyen, onları duymayan insanların dilindeki duaya benzemektedir.

Ömrünü vatan ve milleti için cephelerde harcayan, birinci dünya savaşında otuz iki yaşındayken Erzurum'da şehit ve medfun olan Grebeneli Bekir Fikri Bey, genç yaşta yazmış olduğu Mefkûre-i Vatan, Orduda İman adlı eserinde şöyle demektedir: "İstanbul'da birçok saldırmalı reisler işitiyordum ki onlardan yerler titrermiş. Hâlbuki muharebede evden çıkmamışlar. Bir milletin kabadayıları, gazadaki dereceleri ile tayin olunurlar. Yoksa kız kaçırmak, umumhane-genelev- kapatmakla değil. Barış zamanında hükümet tanımaz, ağzını kapatmaz, hakikate göz kırpmaz nice ahali tanırım ki savaş zamanı gelince pek zelilâne hareket ettiler. Bazı kimseler barış zamanında onlar kadar cesur olmadıkları hâlde, vatan mefkûresini anladıklarından, son derece fedakâr oldular."

**İktidar  
mevkiinden  
çekildikten sonra  
vatanperver  
misin?**

Memleketi sevmek, var olan üzerinden nutuk atmakla değil; gelecek yüz yılın, bin yılın Türkiye'sini hayal ederek çalışmak, onun temellerini atmak için zaman harcamakla olur. Gerçek memleket sevgisi varlık zamanının söylemleri ile değil, yokluk zamanın kahrmanlığı ve fedakârlığı ile ortaya çıkar.

Maalesef günümüzde davasını çıkarlarına perde ederek cemiyetin önünde giden birçok kişinin, aslında kendilerine ait tam bir davalarının olmadığı

görülmektedir.

İlk tiyatro sanatçımız Afife Jale'nin başına gelenler, ideolojisini niyetine maske ederek makam mevkie ulaşan, karakter yoksunu kişilere örnek olacak niteliktedir:

İlk Müslüman ve Türk kadın tiyatro sanatçısı olan Afife Jale, son dönem Osmanlı paşalarından Dr. Sait Paşa'nın Medhiye Hanım adlı kızından torunudur. Afife, çocukluk dönemini dedesinin koruması altında geçirmiş, dedesinin ölümünden sonra bu himayeden mahrum kalmıştır. Babası Hidayet Bey, kızı Afife'nin tiyatro ile uğraşmasını kabul etmeyip annesi Medhiye Hanım'ı boşayarak anne kızı sokağa atmış, ölene kadar onlarla görüşmemiştir.

Tiyatro sevdasından vazgeçmeyen Afife, Darü'lbedayi yönetiminin teklifi üzerine Müslüman Türk kadını kimliği ile ilk kez sahneye çıktığında İstanbul Hükümeti, Müslüman Türk kadının sahneye çıkmasını onaylamamış,

birkaç kez tiyatroya baskın yaparak Afife'nin sahneye çıkmasını engellemiştir.

Kurtuluş Savaşı'nın başarılı olmasından sonra Türkiye'de biraz daha özgür ortam oluşmuş, bundan sonra Afife Jale de sahnede sanatını icra etme imkânını yakalamıştır.

Afife Jale, Fikret Şadi Bey önderliğinde tiyatro sanatının öncüleri 1924 yılında Anadolu'da bir turneye çıkar, Gülcemal Vapuruyla Trabzon'a gelirler.

Trabzon'da gündüz bayanlara, akşam erkeklere olmak üzere Leblebici Horhor, Hisse-i Şayia adlı oyunlar sahnelenecektir. Sinema sahibi başı açık şekilde Trabzon'u gezmek isteyen Afife Jale'ye halkın hassasiyetini dile getirerek ondan geçici olarak bir başörtüsü takmasını rica eder.

İstanbul'da kadın ve erkeklerin bir arada tiyatro izlediğini bilen, Trabzon'da ayrı ayrı oyunları sahnelemek zorunda olduğunun farkında olan Afife Jale bu duruma da itiraz etmeden şehir içinde dolaşırken geçici olarak başına bir şal örtmeyi kabul eder.

Afife Jale ve Fikret Şadi Bey, oyun sahnelenmeden önce Vali Cemal Bey ile Belediye Reisi Kazazade Hüseyin Efendi'yi ziyaret ederler. Daha sonra il emniyet müdürü ile görüşmek için makamına varırlar.

Kuva-i Milliye kalpağı ile karşılarında duran il emniyet müdürünü gören Afife Jale, büyük bir şok geçirir. Millî mücadele devam ederken İstanbul Hükümeti adına Müslüman bir Türk kadının sahneye çıkmasına asla izin vermeyeceğini söyleyen, Afife Jale'ye seni sahnede gördüğümde kendi avradımı görüyormuş gibi oluyorum diyerek namus abidesi kesilen, sahneye çıkmasından sorumlu tuttuğu Celal Sahir ile Hüseyin Suat Bey'i hapse tıkayan komiser, şimdi emniyet müdürü olarak karşılarında durmaktadır.

Oradaki kişilere geçmişte Afife Jale ile yaşamış olduğu tatsız bu hadiseyi kısaca ve tatlı bir şekilde hatırlatan emniyet müdürü, tiyatro ekibine dönerek "Bu yaptığınız bir memleket işidir. Hele heyetiniz içinde Türk kadınlarının da bulunuşu takdire şayandır. Bu şehirde, yapacağınız ikinci bir hizmet daha sizi bekliyor. O da temsillerinizi kadınlara ayrı, erkeklere ayrı olarak değil, İstanbul'da olduğu gibi karışık yapmanızdır. Buna muvaffak olduğunuz takdirde, bu medeni hayatı Trabzon'a siz getirmiş ve böylece çok şerefli bir iş yapmış olacaksınız." der.

Daha bir iki yıl önce, sahneye çıktığı için kendisine o... muamelesi yapan bu adamın şimdi bu şerefli görevden



bahsetmesini Afife büyük bir şaşkınlıkla karşılar ve demek ki şerefsizlik, hapse yatmayı göze alarak dünya görüşlerinde ısrar etmek değil, aniden döneklik yaparak her dönemde kendine makam elden eden bu insanların davranışymış, diye düşünür.

Afife Jale genç yaşta öldüğünde affetmediği iki kişiden birisi, genç yaşta sahneye çıktığı için kendisini korkutarak hayatı boyunca baş ağrıları ile yaşamasına neden olan bu emniyet müdürü olmuştur.

Osman Balcıgil'in Vasfı Rıza Zobu'nun O Günden Bu Güne adlı kitabından nakille Afife Jale, biyografik romanında bahsettiği bu olayın benzeri ile her dönem karşılaşma durumumuz vardır.

Millî Mücadeleye fiili olarak katılmayan, karşı olan veya sessiz kalarak neticeyi bekleyen birçok kişi, zaferden sonra ani dönüş yaparak bu durumu ikbale çevirmiş, bazıları daha da ileri giderek kraldan çok kralcı kesilmişlerdir.

Fuzulî'nin Cânı kim cânânıçün sevse cânânın sever/ (Cânıçün kim cânânın sever cânın sever beytinde olduğu gibi dünyada her kim ki canını, sevgilisi için severse aslında yine cananını sevmiş olur; aynı şekilde cananı, yani sevgilisini de kendi canı için seven kişiler aynı zamanda kendi varlığını sevmiş olurlar, dediği gibi günümüzde birçok kişi, canı için cananı sevmekte ve sevgiliyi kendi çıkarı, ikbali, menfaati için aracı etmektedirler.

Birçok güzel kavramı maske yaparak kendilerini kamufle eden bu sözde adamlar ile toplum içinde her dakikada bir karşılaşmak mümkündür.

# ÖzTRAKYA

*bir IRISGROUP Şirketidir*



## Trakya'nın

gıda ve ihtiyaç  
maddeleri  
dağıtımında  
öncü şirketi.



ÖzTRAKYA DEVRAN TAÇ TOPTAN

OKEAN ATLANTİK GLOBAL

BPC MAK ZOG & ZOG

bir IRISGROUP  
şirketidir.



facebook.com/oztrakya.as



oztrakyagida



Kocasinan Mahallesi Kırklareli Yolu Caddesi  
No.3 Merkez, Edirne



## HZ. ÖMER (R.A.)'IN RUHANİYETİ İLE İNSANLIK ÜZERİNE BİR SÖYLEŞİ

### Muhterem Okuyucularım;

İslâm'ın ikinci halifesi unvanını taşıyan sahâbi Hz. Ömer (r.a.) ile insanlık üzere yaptığımız sohbetimizin manevî âlemde olduğuna bakarak, bunun faydası olmayan hayalî bir kurgu olduğunu düşünmeyiniz. Hz. Ömer (r.a.)'ın aşağıdaki sohbetimizdeki sorularımıza verdiği cevapların hepsi, kaynaklarda geçen orijinal ifadeleriyle aynen derlenerek, tırnak içinde verilmiştir. Tırnak içinde verilmeyen veya parantez içinde yer alan çok az sayıdaki söz, sohbet akışına uyum sağlaması maksadıyla ilave edilen ifadelerimizdir. Söyleşi çerçevesinde sorularımıza verilen cevaplar, başka kaynak belirtilmedikçe ağırlıklı olarak Mehmet Yılmaz'ın "Dört Halifeden Vecizeler Sözlüğü" (Şûle Yayınları; İstanbul; 2003; ss. 33-86) kitabından alıntılanmıştır. Okurken, inşal-

lah kendinizi asr-ı saadet döneminde gibi hisseder ve sohbetimizden feyiz alırsınız.

**Soru:** Selamünaleyküm. Efendim. Müsaadenizle biraz insanlık halleri, yani insan ve insan karakterleri, yoksulluk ve zenginlik gibi konular üzerinde konuşalım. Genel bir yaklaşımla iyi insanlar hakkındaki görüşlerinizi alabilir miyim?

**Hz. Ömer:** (Aleykümselem). "Her insan, (ilmî ve sosyal) seviyesine göre değerlendirilmelidir. İyi insanların belirgin özelliği, dindarlıklarıdır. (Benim şahsen) en sevdiğim insan, bana ayıp ve kusurlarımı söyleyendir."

**Soru:** Güzel ahlâk sahibi olan yani mütevazı, ağırbaşlı ve hoşgörülü insanlar hakkında ne dersiniz?

**Hiz. Ömer:** “Alçak gönüllü olanın Allah şan ve şerefini yüceltir. İnsanların en ağırbaşlı ve sakini, kendisine kötülük edenini affedendir. En akıllı insan ise, en hoş görülü olandır.”

**Soru:** Peki kibirli insanlar hakkında kısaca ne düşünüyorsunuz?

**Hiz. Ömer:** “Kibirlenen ve haddini aşanı Allah (er veya geç) perişan eder.”

**Soru:** İyi ve güzel ahlâklı bir insanı nasıl tanıyabiliriz? Bunun için hangi kıstasları dikkate alalım?

**Hiz. Ömer:** “Bir insanın şöreti ve namaz kılması sizi aldatmasın. İyi insan, emanete riayet eden, kimsenin ırzına göz dikmeyen, eli ve dili ile kimseye zarar vermeyendir.”

**Soru:** Toplumda dost olabilecek iyi insanlar artık o kadar azaldı ki. Kimlerle dost olalım, kimlerle olmayalım? Ne tavsiye edersiniz?

**Hiz. Ömer:** “Allah’a karşı sorumluluk şuurunda olan muttaki olanları dost edininiz. (Yani) Sadık ve samimî dostlar edininiz, sayılarını çoğaltınız ve ömrünüzü onlarla geçiriniz. Çünkü onlar iyi günde süs, kötü günde destek olur. (Bir de) Tövbe edenlerle arkadaşlık edininiz, çünkü onlar yufka yürekli ve merhametlidir. Ahmaklarla dostluk kurmaktan sakınız, çünkü onlar fayda dokundurmak isterken, zarar verir. Dünya ehli olanlarla yakın münasebet kurmayınız, çünkü bu durum, rızıkı eksiltir. Günah işleyen biri ile de arkadaşlık etmeyiniz, size günahkârlığı öğretir, ona sırrınızı söylemeyiniz, sizi rezil eder.”

**Soru:** Efendim; Bazı Müslümanlar refah içinde yüzerken, sanki sosyal sorumluluklarını unutmuş gibi. Zengin Müslümanlara ne öğütte bulunmak isterseniz?

**Hiz. Ömer:** “Günahtan korunduğunuz gibi dünya nimetlerinin sizleri azdırmasından da korununuz. Allah’a yemin ederim ki, bana göre sizi aldatan ve yanıltanların en korkuncu dünya nimetidir.”

**Soru:** Peki yoksulluk ve işsizlik de sosyal ve manevî bir risk değil midir? O halde dünya nimetlerinden mahrum olan

yoksullara ne tavsiye edersiniz?

**Hiz. Ömer:** (Haklısınız). “İşsizliğin/yoksulluğun neticelerinden de sakınınız! Şüphesiz o, sarhoşluktan daha zararlı olan kötülükleri içinde barındırır. Muhtaç yoksul şaşkındır, ancak ihtiyacı giderildiğinde doğruyu görebilir. Yoksula akşam yemeği yedireni Allah bağışlar. Çalışma zahmet ise de, boş durma/işsiz kalma da (bir sosyal) felakettir. (Onun için) Çalışmak, en iyi sermayedir. (Helal) Kazanç uğruna çok ilgi görmeyen işlerde çalışmak veya geçimi sağlayacak bir sanat/meslek edinmek, dilenmekten daha iyidir.”

**Soru:** O halde çalışma gücüne sahip olan yoksullara/işsizlere ne tavsiye edersiniz?

**Hiz. Ömer:** “Sizden (yoksul) bir kimse, ‘Allah’ım bana rızık ver’ diye (boş boş oturup) dua edip durmasın. Göğün altın ve gümüş yağdırmadığını biliyorsunuz. Şüphesiz yüce Allah, insanları birbirinin rızıkına sebep olmuştur. (Binaenaleyh) Ey yoksullar; rızıkınızı elde etmeye çalışınız, insanlara yük olmayınız. Başınızı dik tutunuz. Yol açıktır. İyilik için yarışın. Onurlu olunuz, o, gönülde olan Allah korkusunu artırır.”

**Soru:** Efendim; Anlaşılan zenginlik de yoksulluk da hem sosyal, hem de uhrevî risklerle dolu. Her ikisinden de kaçınalım mı? Ama bu nasıl olacak? Bunun orta yolunu nasıl bulacağız?

**Hiz. Ömer:** (Bunun orta yolu, zenginlik için gerekli olan) “Şükür ve (yoksulluk için gerekli olan) sabırdır. (Şahsen) ben, (Şükür ve Sabır isminde) iki ayrı devam olsaydı, (herhangi) birine binmekte endişe etmezdim. (Sizler de) Ahiret işlerinize (ve buna bağlı olarak dinî vecibelerinize) önem veriniz. Böyle yaptığınız takdirde, çok sevdiğiniz dünya işlerinizden dolayı üzülmeyiniz. (Ama dikkat ediniz:) Servetin esiri olmayınız. Yoksa o, sizi isyana sevk eder.”

**Soru:** Biraz anlar gibi oldum. Bunu biraz daha açar mısınız?

**Hiz. Ömer:** “İyi olanız, ahireti için çalışıp dünyayı bırakanınız veya dünya için çalışıp ahireti bırakanınız değil, her ikisini de dengeli bir biçimde yürüteninizdir.”

**Soru:** Şimdi anladım. Öyle ise dünya nimetlerinin nasıl bereketli hâle getirilebileceği hususunda bizlere kısa bir bilgi verebilir misiniz?

**H. Ömer:** “Nimeti en çok bereketsizleştiren şey, nankörlüktür. Şükür, bereketsizliği önler, nimeti çoğaltır, bollaşmasını sağlar.”

**Soru:** Zannederim bu bağlamda en çok sevdiğiniz şeylerin başında da sosyal sorunlara çözüm bulmak geliyor. Değil mi?

**H. Ömer:** (Evet), “Bana dünyadan üç şey sevdirdi: Aç olanı doyurmak, susuzu kandırmak ve çıplağı giydirmek.”

**Soru:** Çağdaş dünyamızda bazı gafil Müslüman aydınlar, kurtuluşu ve yüceliği İslâm'ın dışındaki başka sistemlerde aramakta. Bu hususta bir tepkiniz olacaktır herhalde?

**H. Ömer:** “Allah, sizi İslâm'la şerefleştirdi (ve yüceltti). Ondan başkasıyla şereflenmek istediğiniz takdirde (maazallah) O, sizi alçaltır.”

**Soru:** Efendim. Bugün İslâm âleminde artan bir oranda siyasî, ikti-

**İlim, üç şey için öğrenilmez ve bırakılmaz: Tartışma, övünme ve riya için ilim öğrenilmez.**

sadî, sosyal ve tabîî felaketler yaşanmaktadır. Bütün bu olumsuzluklar, Müslümanların İslâm'dan uzaklaşması ile ilgisi olabilir mi? Ne dersiniz?

**H. Ömer:** “Şiddetli sarsıntı (deprem), zinanın çoğalmasından; Kuraklık, kötü işlerin yapılmasından ve idarecilerin zulmünden meydana gelir. (Dikkat ediniz.) Sıradan insanlar, söz sahibi olursa ahmaklar (liyakatsiz olanlar) yönetimi ele geçirir, var olan hak dininiz (İslâm düzeni) de yok olur gider. (Diğer yandan) yöneticilerin en acımasızı, halkını bitkin ve perişan hâle düşürendir. Dikkat ediniz: Allah, (yine de) güçsüzlerin ihtiyaçlarını dile getiren (hakperest) insanlar (liderler) yaratmıştır. Onlara saygı gösteriniz.”

**Soru:** Bilim insanlarımız da artık âlim sıfatı taşıyor. Bunu neye bağlıyorsunuz? İlim konusunda nerede yanlış yapıyoruz?

**H. Ömer:** “İlim, üç şey için öğrenilmez ve bırakılmaz: Tartışma, övünme ve riya için ilim öğrenilmez. Öğreniminden utanma, ham sofuluk ve cehaletle (zulme) rıza için de ilim bırakılmaz.”

**Soru:** Peki, cehaletle ve zulümle mücadele açısından ilâhî emirleri ve hakikatleri söylemekle sadece âlimler mi mesuldür?

**H. Ömer:** (Hayır; herkes sorumludur. Özellikle) “Allah'ın emirlerini, ancak aşırı süslenmeyen, dalkavukluk etmeyen, kuruntuların peşine düşmeyen, gayreti eksiltmeyen, yandaşlarını desteklemek için doğruyu saklamayan her insan (tebliğ ederek) sorumludur.”

**Soru:** Efendim; Bir özel soru daha soracağım müsaadelerinizle. Peygamberimiz (sav) hayattayken, onu (sav) rüyada gördüğünüz rivayet edilir. Bu doğru mudur? Bu hususta bizi biraz bilgilendirebilir misiniz?

**H. Ömer:** (Doğrudur). “Peygamberimiz (sav) rüyada bana bakmıyordu. ‘Ey Allah'ın Resulü, neden bana bakmıyorsunuz?’ diye sordum, bana döndü ve bana ‘Oruçluysan hanımını öpen sen değil misin?’ dedi.

**Soru:** Peki, merak ettim, bu rüya üzerine sizin tavrınız ne oldu?

**H. Ömer:** (Bu anlamlı rüyanın etkisi altında kaldım tabîî ki). “Gördüğüm bu rüya üzerine ben de ‘nefsimi kudret elinde bulunduran yüce Allah'a yemin olsun ki, bundan sonra, ömrüm boyunca, oruçluysan hanımı öpmeyeceğim dedim.” (Vesselâm).

*Ebû Nuaym, Hilyetü'l-Evliyâ, I: 80-81.*





Hamdi SÜRÜCÜ  
@surucu\_hamdi

Başörtülü psikolog, psikiyatrist, PDR uzmanı olamayacağını söylemesi Prof nam kişinin tahammülsüzlüğüdür. Farlılığa tahammül edemeyen kişinin kendisi psikolog olamaz.



Mücahit Gültekin @... · 2 sa :  
İskandinav ülkelerinde cinsel şiddet korkutucu düzeyde. Örneğin Finlandiya'da her yıl ortalama 50 bin kadın tecavüze uğruyor.

Mahsa Amini vakasında yalan haberlerle ortalığı velveleye verenlerin bu ülkeler hakkında kılını kıpırdattığını, gıkını çıkardığını duydunuz mu?

15 81 280

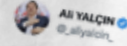


Ayşegül @YukselAysgl · 8 sa :  
TV'lerde yeni başlayan öğretmen maaşı 12.000 diye bangır bangır bağırp algı yaratan manipülatörler! on yıllık öğretmenim 8.890 lira yattı, bilginize... açlık sınırına 1000 lira fark attım  
#MebSendikalarıDinle

6 121 258



Birsen Atmaca @nsr... · 4 sa :  
Milli Eğitim Bakanlığı, öğretmenlerin yeterliliğini ölçmeye kalkmak yerine onların ücretlerinin yetersizliğini çözmelidir.



Ali YALÇIN @...  
1-Sihhat pazarlayarak eriştiğiniz kariyerinize öğretmenleri azarlayarak devam etmeye niyetlendiyse orada DURUN!  
Kimden sadır olursa olsun öğretmenlerle ilgili aymazlıklara prim vermeyiz. Öğretmenin mesleğine, emeğine, terine dil uzatmak internetten şifalı taş satmaya benzemez.



Ahmet Maranki @maranki · 11 sa :  
Ek ders ve diğer ücretlerle on-15.000 TL aralığında maaş alan başta öğretmenler Hala nankörlük Edip bu ülkede yaşamak Zor geliyorsa!? görevlerinden istifa etsinler daha güzel bir iş Bulsunlar bence ülkeyi terk etsinler..! Çocuklarımız Bu para gözlüklerden kurtulur hiç olmazsa



Berna @Bern... · 1 gün :  
Ablamın uzman(!) öğretmenlik sınavına gireceği okul belli oldu. Evimize 10 dk mesafeli bir okul.

Yürüyerek giderim en azından yol parası vermem bir daha dedi.

Bu cümlesi bile 24 yıldır mesleğini onuru ile yapan öğretmen için ne acı anlayana tabi



Sarı Saç Arketipi ... · 53 dk :  
BİM'e öğretmen bebek geliyormuş, acaba branşı ne, ücretli mi, sözleşmeli mi, kadrolu mu kafamda deli sorular



## Öğretmen Bebek



Albayım @ankarali\_t... · 1 sa :  
Gazeteci Finlandiya Milli Eğitim Bakanına soruyor: "Neden ülkenizde özel okul yok" Bakanın cevabı : "Eğitim ticaret degildir"

2 7 45



Selahattin Turan @S... · 6 sa :  
Bir eğitim düzenini bekleyen en büyük tehlike; eğittiklerinin kendi ve ülkelerinin geleceğine dair inançlarının zayıflamasıdır. Geleceğe dair inanç kaybı iflas ve çürümüşlüğü en önemli/belirgin göstergesidir.

1 9 32



## KAN AĞLAYAN ZELO

İnsanoğlu niçin ağlar? Nasıl ağlar? En çok hangi insanlar ağlar? İnsanlar hangi durumlarda ağlar sevgili dostlar? Genelde Anadolu Bölgesi, özelde ise Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin kan ağlayan kadınlarını simgeleyen "Zelo" diye adlandırdığım yağlı boya çalışmamdan yola çıkarak, toplumsal baskı ve şiddeti töre adıyla ve geleneksel baskıların kadınlar üzerindeki etkisini inceleyen biri olarak, yağlı boya ile Zelo resimlerinin serisini son yıllarda yapmaya başladım. "Kan Ağlayan Zelo" tablom toplumda yoğun ilgi gördü. Böylelikle ister istemez bu ilgiden dolayı da bu alanda çalışmam gerektiğini hissettim. Kan

Ağlayan Zelo, Kan Ağlayan Duvaklı Zelo, Kan Ağlayan Mavi Yazmalı Zelo, Kan Ağlayan Kara Yazmalı ZELO, Koronadan Korunan Kan Ağlayan Maskeli Zelo gibi yaptığım yağlı boya tablolarım toplumda ve basında oldukça ilgi uyandırdı.

Sevgili okuyucularım, Zelo Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde özellikle de Şanlıurfa'da kadınlara yaygın olarak verilen bir isimdir. Arap kökenli olan bu isim Hz Yusuf'un kisasından gelmektedir. Orijinali Zeliha'dır. Su perisi anlamına gelen bu ismin Şanlıurfa yöresinde farklı hitapları mevcuttur. Zelo, Zeliş, Zelluh, Zelhezerruk, Aynzelha

gibi birçok hitap şekli mevcuttur. Hatta Şanlıurfa'da Balıklı Göl Platosu içerisinde 'AYNZELHA' adında bir göl vardır. Yani Zeliha Pınarı.. Efsaneye göre Aynzelha, İbrahim Peygamber'e sevdalıdır. Babası, Hz. İbrahim'i ateşe attıktan sonra Aynzelha da sevgisinden kendisini ateşe atar. Halk arasında bu efsane oldukça yaygındır. Efsaneden dolayı isme bu bölgede rağbet olmaktadır. Kimi şiir ve türkülere de konu olmuştur.

Urfa kadınlarının çilesini, özlemini, sevgisini, hasretini, aşkını, kederini anlatan Kan Ağlayan Zelo Tablolarımdan, bana en çok sorulan

sorular içerisinde; “Bu kadın neden ve niçin ağlıyor? Hikâyesi nedir?” gibi sorular yer almaktadır. Aslında çilekeş annemin yaşantısından ilham alarak oluşturduğum Kan Ağlayan Zelo Tabloları Serisi’nin öyküleri farklıdır. Annemin yaşantısı, kadınların ortak çileli yaşantısının yansımasıdır. Bu topraklarda zeloların kimisi sevdiğine varamadı, kimisi başlık karşılığında, kimisi kan yerine, kimisi kardeşine berdele gitti, kimisi de oyuncakları ile oynarken gelin oldu ya da kumaya verildi. Kan Ağlayan Duvaklı Zelo tablomda mutlu olması gereken Zelo, düğün gününde bile maa- lesef kan ağlıyor. Bu tabloda yöre- sel kıyafeti, kofi denen başlığı, altın takıları duvaklı olarak kan ağlama- ları her zaman dikkat çekti. Yaptığım bu tabloda güzel süslemeli, desenli, yerel motifli kilimler ve su testisi rast- gele konulmadı. Zelo tablolarında her birinin bir anlamı vardır. Bu motifler- den biri olan su testisi; yolu aydınlık olması için konulmasına rağmen ağlamaya dayanamayarak kırılır. Zelo’nun duygu dünyasını, ipten üzer- lik taneleri ve dokuduğu kilimlerden gizlenen aşk ve sevgisini, hasretini, korkularını, kaygılarını ayrıntısıyla tablodaki kilimlere işledim. Zelo serisi tablolarımda sıcak renklerin hâkim- ken, maviler de gönüllere bazen su serpmektedir. Zeloların kaderini bu bölgede töreler belirler. Güneydoğu Anadolu Bölgesi’nde geçmişten süre- gelen töresel ve geleneksel baskı- lar, yüzlerce belki binlerce Zelo’nun hayatına, yaşama sevincine, hayalle- rine, umutlarına en önemlisi de eği- timlerine engel oldu. Ezilen ve kadın haklarını arayanların duygularına ter- cüman olacak olan Zelo serilerimi en çok da kadınlar ve kızlar sahiplendi.

Değerli okurlarım, Rönesans’ın ilk sanatçısı olan Ünlü Ressam Leonardo da Vinci’nin Mona Lisa’sına meydan



**Kadınlara İslam’ın  
verdiği haklar  
çığnendikçe,  
yeryüzünde hep  
ağlayacak zelolar.**

okuyan ve rekabet oluşturan bir tab- lodur. Zelo tablolarımın serisi, tarihe iz düşmüş olan Mona Lisa’nın hika- yesine benzerdir. Mona Lisa tablosu bilinçli incelendiğinde; bu tabloda bir kadının mutsuzluğu, içten içe ağla- ması, yüzünün bir tarafının felç olduğu ve mutsuz bir evliliğinin içinde olduğu ustaca işlenmiş Leonardo tarafın- dan. Mona Lisa eseri gibi Zelo tablo- larında da özellikle ağlayan duvaklı Zelo, mutlu olması gerektiği günde bile içler acısını sergiliyor. Düğününe gelenlere, bir diğer tablom olan Koronavirüs sürecinde yaşanan olum- suzluklara kan ağlıyor Maskeli Zelo.

Bu topraklarda zelolar her zaman ağlar, her zaman da ağlıyor. Kıyafetler, gelenekler, adetler değişse bile, kadınları simgeleyen zeloların çilesi değişmiyor. Günümüzde ki zeloların ağlama sebepleri ise; kimisinin oğlu askerde şehit olduğu için, kimisinin yakını uyuşturucu maddeye bağımlı olduğu için, kimisinin yakını örgütlere bulaştığı için, kimisinin de psikolojisi veya modernite hayranlığından özün- den uzaklaşmış olduğu için kan ağlı- yor. Zelolar günümüzde teknolojiye köle olmuş hedef ve amacı olmayan bir ruh haline bürünmüş.

Evet, sevgili dostlar! Kadınlara İslam’ın verdiği haklar çığnendikçe, yeryü- zünde hep ağlayacak zelolar. Kadınlar ağladıkça da insanlar mutsuz olacaktır. Toplumun temel taşı olan kadınlar yani Zelolardır. Onlar mutlu oldukça insanlar mutlu olur. Onlar ağladıkça da bu insanlar kan ağlar ve böylelikle biz de Zelo serilerini oluşturmak ve yaygınlaştırmak zorunda kalırız.

Saygılarımla...



|    | 1 | 2 | 3 | 4 | 5                                              | 6 | 7                                | 8 | 9                     | 10 | 11           | 12 | 13                        | 14 |
|----|---|---|---|---|------------------------------------------------|---|----------------------------------|---|-----------------------|----|--------------|----|---------------------------|----|
| 1  |   |   |   |   | Kuşatma, ihata                                 | ↔ | lyice yanmış şeylerden artakalan | ↔ | Çok önemli            | ↔  | Olanak       | ↔  | Edebiyatta işleme sanatı  | ↔  |
| 2  |   |   |   |   | 34. Osmanlı Padişahı                           | ↔ | Evlenen erkek, güveyi            | ↔ | Gösterişli, şatafatlı | ↔  | Su           | ↔  | İstanbul otobüs işletmesi | ↔  |
| 3  |   |   |   |   | Dili tutulmuş, konuşamaz duruma gelmiş, dilsiz | ↔ |                                  | ↔ |                       | ↔  |              | ↔  |                           | ↔  |
| 4  |   |   |   |   | İran'da bir şehir                              | ↔ |                                  | ↔ | Kısaca kilometre      | ↔  | Cet          | ↔  |                           | ↔  |
| 5  |   |   |   |   | Serhat şehrimiz                                | ↔ |                                  | ↔ | Geri çevirme          | ↔  | Kanunuesasi  | ↔  |                           | ↔  |
| 6  |   |   |   |   |                                                | ↔ |                                  | ↔ |                       | ↔  | Yemin        | ↔  |                           | ↔  |
| 7  |   |   |   |   |                                                | ↔ |                                  | ↔ |                       | ↔  | Büyük kardeş | ↔  |                           | ↔  |
| 8  |   |   |   |   |                                                | ↔ |                                  | ↔ |                       | ↔  |              | ↔  |                           | ↔  |
| 9  |   |   |   |   |                                                | ↔ |                                  | ↔ |                       | ↔  |              | ↔  |                           | ↔  |
| 10 |   |   |   |   |                                                | ↔ |                                  | ↔ |                       | ↔  |              | ↔  |                           | ↔  |
| 11 |   |   |   |   |                                                | ↔ |                                  | ↔ |                       | ↔  |              | ↔  |                           | ↔  |
| 12 |   |   |   |   |                                                | ↔ |                                  | ↔ |                       | ↔  |              | ↔  |                           | ↔  |
| 13 |   |   |   |   |                                                | ↔ |                                  | ↔ |                       | ↔  |              | ↔  |                           | ↔  |
| 14 |   |   |   |   |                                                | ↔ |                                  | ↔ |                       | ↔  |              | ↔  |                           | ↔  |
| 15 |   |   |   |   |                                                | ↔ |                                  | ↔ |                       | ↔  |              | ↔  |                           | ↔  |
| 16 |   |   |   |   |                                                | ↔ |                                  | ↔ |                       | ↔  |              | ↔  |                           | ↔  |
| 17 |   |   |   |   |                                                | ↔ |                                  | ↔ |                       | ↔  |              | ↔  |                           | ↔  |
| 18 |   |   |   |   |                                                | ↔ |                                  | ↔ |                       | ↔  |              | ↔  |                           | ↔  |
| 19 |   |   |   |   |                                                | ↔ |                                  | ↔ |                       | ↔  |              | ↔  |                           | ↔  |

|    | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 |
|----|---|---|---|---|---|---|---|---|---|----|----|----|----|----|
| 1  |   |   |   |   |   |   |   |   |   |    |    |    |    |    |
| 2  |   |   |   |   |   |   |   |   |   |    |    |    |    |    |
| 3  |   |   |   |   |   |   |   |   |   |    |    |    |    |    |
| 4  |   |   |   |   |   |   |   |   |   |    |    |    |    |    |
| 5  |   |   |   |   |   |   |   |   |   |    |    |    |    |    |
| 6  |   |   |   |   |   |   |   |   |   |    |    |    |    |    |
| 7  |   |   |   |   |   |   |   |   |   |    |    |    |    |    |
| 8  |   |   |   |   |   |   |   |   |   |    |    |    |    |    |
| 9  |   |   |   |   |   |   |   |   |   |    |    |    |    |    |
| 10 |   |   |   |   |   |   |   |   |   |    |    |    |    |    |
| 11 |   |   |   |   |   |   |   |   |   |    |    |    |    |    |
| 12 |   |   |   |   |   |   |   |   |   |    |    |    |    |    |
| 13 |   |   |   |   |   |   |   |   |   |    |    |    |    |    |
| 14 |   |   |   |   |   |   |   |   |   |    |    |    |    |    |
| 15 |   |   |   |   |   |   |   |   |   |    |    |    |    |    |
| 16 |   |   |   |   |   |   |   |   |   |    |    |    |    |    |
| 17 |   |   |   |   |   |   |   |   |   |    |    |    |    |    |
| 18 |   |   |   |   |   |   |   |   |   |    |    |    |    |    |
| 19 |   |   |   |   |   |   |   |   |   |    |    |    |    |    |